

Úradný vestník

Európskej únie

L 207

Slovenské vydanie

Právne predpisy

Zväzok 53

6. augusta 2010

Obsah

I *Legislatívne akty*

SMERNICE

- ★ **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/40/EÚ zo 7. júla 2010 o rámci na zavedenie inteligentných dopravných systémov v oblasti cestnej dopravy a na rozhrania s inými druhmi dopravy ⁽¹⁾ .....** 1
- ★ **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/45/EÚ zo 7. júla 2010 o normách kvality a bezpečnosti ľudských orgánov určených na transplantáciu .....** 14

IV *Akty prijaté pred 1. decembrom 2009 podľa Zmluvy o ES, Zmluvy o EÚ a Zmluvy o Euratome*

2010/417/ES:

- ★ **Rozhodnutie Rady a zástupcov vlád členských štátov Európskej únie, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, z 30. novembra 2009 o podpísaní a predbežnom vykonávaní Dohody o leteckej doprave medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Kanadou na strane druhej .....** 30
- Dohoda o leteckej doprave medzi Kanadou a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi .....** 32

Cena: 4 EUR

⁽¹⁾ Text s významom pre EHP

SK

Akty, ktoré sú vytlačené obyčajným písmom, sa týkajú každodennej organizácie poľnohospodárskych záležitostí a sú spravidla platné len obmedzený čas.

Názvy všetkých ostatných aktov sú vytlačené tučným písmom a je pred nimi hviezdička.

I

(Legislatívne akty)

SMERNICE

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2010/40/EÚ

zo 7. júla 2010

o rámci na zavedenie inteligentných dopravných systémov v oblasti cestnej dopravy a na rozhrania s inými druhmi dopravy

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 91,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

(1) Nárast objemu cestnej dopravy v Únii súvisiaci s rastom európskeho hospodárstva a s požiadavkami občanov na mobilitu je prvoradou príčinou zvyšujúceho sa preťaženia cestnej infraštruktúry a zvýšenej spotreby energie, ako aj zdroj environmentálnych a sociálnych problémov.

(2) Odpoveď na tieto veľké výzvy nemôže byť obmedzená na tradičné opatrenia, ako medzi iným rozširovanie existujúcej infraštruktúry v oblasti cestnej dopravy. Inovácia bude zohrávať významnú úlohu pri hľadaní vhodných riešení pre Úniu.

(3) Inteligentné dopravné systémy (IDS) sú vyspelé aplikácie, ktoré bez toho, aby zahŕňali inteligenciu ako takú, slúžia na poskytovanie inovatívnych služieb pre rôzne druhy dopravy a v oblasti riadenia dopravy a umožňujú lepšiu informovanosť rôznych užívateľov a bezpečnejšie, koordinovanejšie a inteligentnejšie využívanie dopravných sietí.

(4) IDS začleňujú telekomunikácie, elektronické zariadenia a informačné technológie do dopravného inžinierstva na účely plánovania, projektovania, prevádzky, údržby a riadenia dopravných systémov. Uplatňovanie informačných a komunikačných technológií na oblasť cestnej dopravy a jej rozhrania s inými druhmi dopravy významne prispeje k zníženiu vplyvu cestnej dopravy na životné prostredie, ako aj k zlepšeniu účinnosti vrátane energetickej účinnosti, bezpečnosti a ochrany cestnej premávky vrátane prepravy nebezpečného tovaru, k zlepšeniu verejnej bezpečnosti a osobnej a nákladnej mobility, pričom zároveň zabezpečí fungovanie vnútorného trhu, ako aj zvýšenie úroveň konkurencieschopnosti a zamestnanosti. Aplikácie IDS by však nemali mať vplyv na záležitosti týkajúce sa národnej bezpečnosti alebo záležitosti týkajúce sa obrany.

(5) Pokrok v oblasti uplatňovania informačných a komunikačných technológií na iné druhy dopravy by sa mal teraz prejavíť vo vývoji v oblasti cestnej dopravy, predovšetkým vzhľadom na zabezpečenie vyššej úrovne integrácie medzi cestnou dopravou a inými druhmi dopravy.

(6) V niektorých členských štátoch sa už v oblasti cestnej dopravy zaviedli národné aplikácie týchto technológií. Takéto zavádzanie však zostáva roztrieštené a nekoordinované a nedokáže zabezpečiť geografickú kontinuitu služieb IDS v celej Únii a na jej vonkajších hraniciach.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 277, 17.11.2009, s. 85.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 23. apríla 2009 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku), pozícia Rady z 10. mája 2010 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku), pozícia Európskeho parlamentu zo 6. júla 2010 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku).

- (7) Na účely zabezpečenia koordinovaného a účinného zavádzania IDS v rámci celej Únie by sa mali zaviesť špecifikácie vrátane prípadných noriem, ktoré budú ďalej vymedzovať podrobné ustanovenia a postupy. Komisia by mala predtým, ako prijme akékoľvek špecifikácie, posúdiť ich zhodu s určitými vymedzenými zásadami ustanovenými v prílohe II. Uprednostniť by sa mali v prvom rade štyri hlavné oblasti vývoja a zavádzania IDS. V rámci týchto štyroch oblastí by sa mali zaviesť prioritné opatrenia pre rozvoj a používanie špecifikácií a noriem. Počas ďalšieho vykonávania IDS by sa mala zohľadňovať existujúca infraštruktúra IDS, ktorú zaviedli jednotlivé členské štáty, a to z hľadiska technického pokroku a vynaložených finančných nákladov.
- (8) Ak sa legislatívny akt prijme, ako je uvedené v článku 6 ods. 2 druhom pododseku tejto smernice, malo by sa náležite zmeniť a doplniť znenie článku 5 ods. 1 druhej vety.
- (9) Špecifikácie by mali okrem iného zohľadňovať získané skúsenosti a výsledky v oblasti IDS, predovšetkým v súvislosti s iniciatívou eSafety, ktorú Komisia začala realizovať v apríli 2002, a mali by na nich budovať. Komisia ustanovila na základe tejto iniciatívy fórum eSafety s cieľom podporovať a ďalej uplatňovať odporúčania na podporu vývoja, zavádzania a využívania systémov eSafety.
- (10) Pravidlá a postupy ustanovené touto smernicou sa nevzťahujú na vozidlá, ktoré sú prevádzkované najmä z dôvodu ich historickej hodnoty a ktoré boli pôvodne zaregistrované a/alebo typovo schválené a/alebo uvedené do prevádzky pred nadobudnutím účinnosti tejto smernice a jej vykonávacích opatrení.
- (11) IDS by mali budovať na interoperabilných systémoch, ktoré sú založené na otvorených a verejných normách a sú dostupné na nediskriminačnom základe pre všetkých dodávateľov a užívateľov aplikácií a služieb.
- (12) Zavádzanie a využívanie aplikácií a služieb IDS bude zahŕňať aj spracovanie osobných údajov. Takéto spracovanie by sa malo realizovať v súlade s právom Únie, ktoré je stanovené najmä v smernici Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov⁽¹⁾ a v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúcej sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií⁽²⁾. Pri používaní aplikácií IDS by sa okrem iného mali uplatňovať zásady obmedzenia účelu a minimalizácie údajov.
- (13) Ako jedna zo zásad zvyšovania ochrany súkromia jednotlivcov by sa mala podporovať anonymizácia. Pokiaľ ide o otázky súvisiace s ochranou údajov a súkromia v oblasti zavádzania aplikácií a služieb IDS, Komisia by mala podľa potreby konzultovať európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a požiadať o stanovisko pracovnej skupiny na ochranu jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov zriadenej podľa článku 29 smernice 95/46/ES.
- (14) Zavádzanie a využívanie aplikácií a služieb IDS, a predovšetkým informačných služieb o doprave a cestovaní, bude zahŕňať spracovanie a využívanie údajov o cestnej sieti, dopravných informácií a cestovných údajov, ktoré vlastní orgány verejného sektoru členských štátov v zmysle príslušných dokumentov, ktoré sú ich súčasťou. Takéto spracovanie a využívanie údajov by sa malo uskutočňovať v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/98/ES zo 17. novembra 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora⁽³⁾.
- (15) Vo vhodných prípadoch by špecifikácie mali zahŕňať podrobné ustanovenia zakladajúce postup, ktorým sa riadi posúdenie zhody alebo vhodnosti na použitie komponentov. Tieto ustanovenia by sa mali zakladať na rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady č. 768/2008/ES z 9. júla 2008 o spoločnom rámci na uvádzanie výrobkov na trh⁽⁴⁾, najmä v súvislosti s modulmi pre rozličné fázy postupov posudzovania zhody. Rámec pre typové schválenie motorových vozidiel a ich častí alebo príslušného vybavenia sa už zriadil smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/46/ES⁽⁵⁾, smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/24/ES⁽⁶⁾ a smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/37/ES⁽⁷⁾, ktorými sa stanovujú pravidlá typového schválenia dvoj- a trojkolesových motorových vozidiel, resp. častí poľnohospodárskych alebo lesných traktorov alebo ich príslušného vybavenia. Z tohto dôvodu by ustanovenie posudzovania zhody zariadení a aplikácií, na ktoré sa vzťahujú tieto smernice, bolo duplicitné. Zároveň platí, že hoci sa tieto smernice uplatňujú na zariadenia súvisiace s IDS nainštalované vo vozidlách, neuplatňujú sa na zariadenia a softvér IDS externej cestnej infraštruktúry. V takýchto prípadoch by špecifikácie mohli stanovovať postupy posudzovania zhody. Tieto postupy by sa mali obmedzovať iba na nevyhnutné aspekty každého jednotlivého prípadu.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 345, 31.12.2003, s. 90.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 82.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 263, 9.10.2007, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 124, 9.5.2002, s. 1.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 171, 9.7.2003, s. 1.

- (16) V prípade aplikácií a služieb IDS, pri ktorých sa požadujú presné a spoľahlivé služby určovania času a polohy, by sa mali použiť satelitné infraštruktúry alebo iné technológie zabezpečujúce rovnocennú úroveň presnosti ako tie, ktoré sú stanovené v nariadení Rady (ES) č. 1/2005 z 22. decembra 2004 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností⁽¹⁾ a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 683/2008 z 9. júla 2008 o pokračovaní v implementácii európskych programov satelitnej navigácie (EGNOS a Galileo)⁽²⁾.
- (17) Na účely uplatňovania aplikácií IDS by sa mali využívať inovačné technológie, ako zariadenia rádiových frekvencií identifikácie (RFID), alebo EGNOS/Galileo, a to najmä na lokalizáciu a sledovanie nákladu na jeho prepravnej trase a v rámci rozličných druhov prepravy.
- (18) Hlavné zainteresované subjekty, ako sú poskytovatelia služieb IDS, združenia užívateľov IDS, prevádzkovatelia dopravy a zariadení, zástupcovia výrobných odvetví, sociálni partneri, profesijné združenia a miestne orgány, by mali mať možnosť poskytovať Komisii poradenstvo v oblasti obchodných a technických aspektov zavádzania IDS v rámci Únie. Komisia by na tento účel mala zriadiť poradnú skupinu pre IDS a zabezpečiť tak úzku spoluprácu so zainteresovanými stranami a členskými štátmi. Činnosť tejto skupiny by mala byť transparentná a jej výsledky by sa mali dať k dispozícii výboru zriadenému touto smernicou.
- (19) Mali by sa zaistiť jednotné podmienky vykonávania pre prijatie usmernení a nezáväzných opatrení na uľahčenie spolupráce členských štátov, pokiaľ ide o prioritné oblasti IDS, rovnako ako usmernenia pre podávanie správ členskými štátmi a pracovný program.
- (20) Podľa článku 291 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) pravidlá a všeobecné zásady kontrolného mechanizmu, ktorým členské štáty uskutočňujú kontrolu nad vykonávaním vykonávacích právomocí Komisie, sa ustanovia dopredu formou nariadenia prijatého v súlade s riadnym legislatívnym postupom. Do prijatia uvedeného nového nariadenia sa naďalej uplatňuje rozhodnutie Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa stanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu⁽³⁾ s výnimkou regulačného postupu s kontrolou, ktorý nie je uplatniteľný.
- (21) Komisia by mala byť v súvislosti s prijatím špecifikácií splnomocnená na prijatie delegovaných aktov v súlade s článkom 290 ZFEÚ. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas svojich prípravných prác uskutočnila náležité konzultácie aj na expertnej úrovni.
- (22) V záujme zaručiť koordinovaný prístup by mala Komisia zabezpečiť súlad medzi činnosťami výboru ustanoveného touto smernicou, výboru ustanoveného smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/52/ES z 29. apríla 2004 o interoperabilite elektronických cestných mýtnych systémov v Spoločenstve⁽⁴⁾, výboru ustanoveného nariadením Rady (EHS) č. 3821/85 z 20. decembra 1985 o záznamovom zariadení v cestnej doprave⁽⁵⁾, výboru ustanoveného smernicou 2007/46/ES a výboru ustanoveného smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (Infrastructure for Spatial Information in the European Community – Inspire)⁽⁶⁾.
- (23) Keďže cieľ tejto smernice, a to zabezpečiť koordinované a koherentné zavádzanie interoperabilných inteligentných dopravných systémov v celej Únii, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov a/alebo v rámci súkromného sektora, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (24) V súlade s bodom 34 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva sa členské štáty nabádajú, aby vo vlastnom záujme a v záujme Únie vypracovali a zverejnili tabuľky, ktoré budú čo najlepšie vyjadrovať vzájomný vzťah medzi touto smernicou a transpozičnými opatreniami,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Touto smernicou sa zavádza rámec na podporu koordinovaného a koherentného zavádzania a používania inteligentných dopravných systémov (IDS) v rámci Únie, najmä v cezhraničnom styku medzi členskými štátmi, a stanovujú sa ňou všeobecné podmienky potrebné na tento účel.
2. Táto smernica ustanovuje vývoj špecifikácií pre činnosť v prioritných oblastiach uvedených v článku 2, ako aj vývoj prípadných potrebných noriem.
3. Táto smernica sa uplatňuje na aplikácie a služby IDS v oblasti cestnej dopravy a ich rozhrania s inými druhmi dopravy bez toho, aby boli dotknuté záležitosti týkajúce sa národnej bezpečnosti alebo záležitosti potrebné v záujme obrany.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 3, 5.1.2005, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 196, 24.7.2008, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 166, 30.4.2004, s. 124.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 370, 31.12.1985, s. 8.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1.

Článok 2

Prioritné oblasti

1. Na účely tejto smernice sú pre vývoj a používanie špecifikácií a noriem prioritnými tieto oblasti:

- I. Optimálne využívanie údajov o cestnej sieti, dopravných informácií a cestovných údajov;
- II. Kontinuita dopravných a nákladných radiacích služieb IDS;
- III. Aplikácie IDS v oblasti bezpečnosti a ochrany cestnej premávky;
- IV. Prepojenie vozidiel s dopravnou infraštruktúrou.

2. Rozsah týchto prioritných oblastí sa podrobnejšie ustanovuje v prílohe I.

Článok 3

Prioritné opatrenia

V rámci prioritných oblastí sú pre vývoj a používanie špecifikácií a noriem prioritné tieto opatrenia, ktoré sa ustanovujú v prílohe I:

- a) poskytovanie informačných služieb o multimodálnom cestovaní v celej EÚ;
- b) poskytovanie informačných služieb o doprave v reálnom čase v celej EÚ;
- c) údaje a postupy, pokiaľ je to možné, na bezplatné poskytovanie minimálnych univerzálnych dopravných informácií týkajúcich sa bezpečnosti cestnej premávky užívateľom;
- d) zosúladené poskytovanie interoperabilného systému eCall v celej EÚ;
- e) poskytovanie informačných služieb pre bezpečné a chránené parkovacie miesta pre nákladné a úžitkové vozidlá;
- f) poskytovanie rezervačných služieb pre bezpečné a chránené parkovacie miesta pre nákladné a úžitkové vozidlá.

Článok 4

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- 1. „inteligentné dopravné systémy“ alebo „IDS“ sú systémy, v ktorých sa uplatňujú informačné a komunikačné technológie v oblasti cestnej dopravy vrátane infraštruktúry, vozidiel a užívateľov a v oblasti riadenia dopravy a riadenia mobility, rovnako ako aj pre, rozhrania s inými druhmi dopravy;

2. „interoperabilita“ je schopnosť systémov a základných obchodných postupov vymieňať si údaje a spoločne využívať informácie a poznatky;

3. „aplikácia IDS“ je operačný nástroj na uplatňovanie IDS;

4. „služba IDS“ je poskytovanie aplikácie IDS prostredníctvom správne stanoveného organizačného a prevádzkového rámca s cieľom prispievať k bezpečnosti užívateľov, efektívnosti a pohodliu a/alebo uľahčovať alebo podporovať dopravné a cestovné operácie;

5. „poskytovateľ služieb IDS“ je každý poskytovateľ služieb IDS, verejný alebo súkromný;

6. „užívateľ IDS“ je každý užívateľ aplikácií alebo služieb IDS vrátane cestujúcich, zraniteľných užívateľov ciest, užívateľov a prevádzkovateľov infraštruktúry cestnej dopravy, správcov vozových parkov a prevádzkovateľov pohotovostných služieb;

7. „zraniteľní užívatelia ciest“ sú nemotorizovaní užívatelia ciest, ako chodci a cyklisti, ako aj motocyklisti a osoby so zdravotným postihnutím alebo osoby so zníženou pohyblivosťou alebo schopnosťou orientácie;

8. „prenosné zariadenie“ je prenosné komunikačné alebo informačné zariadenie, ktoré sa môže umiestniť vo vozidle na účely pomoci pri riadení vozidla a/alebo dopravných operáciách;

9. „platforma“ je interná alebo externá jednotka, ktorá umožňuje zavedenie, poskytovanie, využívanie a integráciu aplikácií a služieb IDS;

10. „architektúra“ je koncepčný dizajn, ktorý vymedzuje štruktúru, správanie daného systému v jeho okolí a jeho integráciu v ňom;

11. „rozhranie“ je zariadenie medzi systémami, prostredníctvom ktorého sa tieto systémy môžu spájať a vzájomne na seba pôsobiť;

12. „kompatibilita“ je všeobecná schopnosť zariadenia alebo systému pracovať s iným zariadením alebo systémom bez zmeny;

13. „kontinuita služieb“ je schopnosť zabezpečiť nepretržité služby na dopravných sieťach na celom území Únie;

14. „údaje o cestnej sieti“ sú údaje o charakteristikách cestnej infraštruktúry vrátane trvalého dopravného značenia alebo jeho regulačných bezpečnostných atribútov;

15. „dopravné informácie“ sú historické údaje a údaje získavané v reálnom čase o charakteristikách cestnej dopravy;

16. „cestovné údaje“ sú základné údaje ako napr. cestovné poriadky verejnej dopravy a tarify potrebné na poskytovanie informácií o multimodálnom cestovaní pred a počas cesty v záujme uľahčenia plánovania, rezervácie a prispôbenia sa;
17. „špecifikácia“ je záväzné opatrenie, ktorým sa zavádzajú ustanovenia obsahujúce požiadavky, postupy alebo akékoľvek iné relevantné pravidlá;
18. „norma“ je norma, ako sa vymedzuje v článku 1 ods. 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998 o postupe pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov⁽¹⁾.

Článok 5

Zavádzanie IDS

1. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na to, aby sa špecifikácie prijaté Komisiou v súlade s článkom 6 uplatňovali na aplikácie a služby IDS po ich zavedení v súlade so zásadami v prílohe II. Tým nie je dotknuté právo každého členského štátu rozhodovať o zavádzaní takýchto aplikácií a služieb na svojom území. Toto právo sa nedotýka žiadneho legislatívneho aktu prijatého podľa článku 6 ods. 2 druhého pododseku.
2. Členské štáty sa tiež usilujú spolupracovať v prioritných oblastiach, pokiaľ sa neprijali žiadne špecifikácie.

Článok 6

Špecifikácie

1. Komisia najprv prijme špecifikácie potrebné na zabezpečenie kompatibility, interoperability a kontinuity pri zavádzaní a prevádzkovom používaní IDS pre prioritné opatrenia.
2. Cieľom Komisie je prijať špecifikácie pre jedno alebo viaceré prioritné opatrenia do 27. februára 2013.

Komisia najneskôr 12 mesiacov po prijatí potrebných špecifikácií pre prioritné opatrenie, po uskutočnení hodnotenia vplyvu vrátane analýzy nákladov a prínosov, prípadne predloží Európskemu parlamentu a Rade návrh na realizáciu tohto prioritného opatrenia v súlade s článkom 294 ZFEÚ.

3. Po tom, čo sa prijímú špecifikácie pre dané prioritné opatrenie, Komisia prijme špecifikácie zabezpečujúce kompatibilitu, interoperabilitu a kontinuitu pri zavádzaní a prevádzkovom používaní IDS pre iné opatrenia v prioritných oblastiach.

4. Pokiaľ to je relevantné, a v závislosti od oblasti špecifikácie, špecifikácia zahŕňa ustanovenia jedného alebo viacerých z týchto typov:

- a) funkčné ustanovenia: opisujú úlohy rozličných zainteresovaných strán a tok informácií medzi nimi;
- b) technické ustanovenia: poskytujú technické prostriedky na plnenie funkčných ustanovení;
- c) organizačné ustanovenia: opisujú procesné povinnosti rozličných zainteresovaných strán;
- d) ustanovenia o službách: opisujú rozličné úrovne služieb a ich obsah pre aplikácie a služby IDS.

5. Bez toho, aby boli dotknuté postupy ustanovené smernicou 98/34/ES a pokiaľ to nebráni interoperabilite, špecifikácie podľa potreby určia podmienky, za ktorých členské štáty môžu, po informovaní Komisie, ustanoviť dodatočné pravidlá pre poskytovanie služieb IDS na celom ich území alebo jeho časti.

6. Špecifikácie sa podľa potreby zakladajú na ktorejkoľvek z noriem uvedených v článku 8.

Špecifikácie sa v prípade potreby zabezpečia pomocou posúdenia zhody v súlade s rozhodnutím č. 768/2008/ES.

Špecifikácie musia byť v súlade so zásadami ustanovenými v prílohe II.

7. Komisia pred prijatím špecifikácií uskutoční hodnotenie vplyvu vrátane analýzy nákladov a prínosov.

Článok 7

Delegované akty

1. Komisia v súvislosti so špecifikáciami môže prijať delegované akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ. Pri prijímaní takýchto delegovaných aktov Komisia koná v súlade s príslušnými ustanoveniami tejto smernice, predovšetkým s článkom 6 a prílohou II.

2. Pre každé prioritné opatrenie sa prijme samostatný delegovaný akt.

3. V prípade delegovaných aktov uvedených v tomto článku sa uplatňuje postup ustanovený v článkoch 12, 13 a 14.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 204, 21.7.1998, s. 37.

Článok 8

Normy

1. Normy potrebné na zabezpečenie interoperability, kompatibility a kontinuity v rámci zavádzania a operačného používania IDS sa vytvárajú v prioritných oblastiach a pre prioritné opatrenia. Európska komisia na tento účel, po porade s výborom uvedeným v článku 15, požiada príslušné orgány pre normalizáciu v súlade s postupom ustanoveným v smernici 98/34/ES, aby vynaložili všetko úsilie potrebné na rýchle prijatie týchto noriem.

2. Pri vydávaní mandátu pre normalizačné orgány sa dodržiavajú zásady ustanovené v prílohe II, ako aj akékoľvek funkčné ustanovenia zahrnuté do špecifikácie prijatej podľa článku 6.

Článok 9

Nezáväzné opatrenia

Komisia môže v súlade s poradným postupom uvedeným v článku 15 ods. 2 prijať usmernenia a iné nezáväzné opatrenia na uľahčenie spolupráce členských štátov týkajúcej sa prioritných oblastí.

Článok 10

Pravidlá týkajúce sa ochrany súkromia, bezpečnosti a opakovaného použitia informácií

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa spracovanie osobných údajov potrebných na prevádzku aplikácií a služieb IDS uskutočňovalo v súlade s pravidlami Únie o ochrane základných práv a slobôd jednotlivcov, najmä so smernicou 95/46/ES a smernicou 2002/58/ES.

2. Členské štáty predovšetkým zabezpečia, aby boli osobné údaje chránené pred zneužitím vrátane nezákonného prístupu, zmeny alebo straty.

3. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, sa na účely zaistenia ochrany súkromia v súvislosti s prevádzkovaním aplikácií a služieb IDS podľa potreby podporuje používanie anonymných údajov.

Bez toho, aby bola dotknutá smernica 95/46/ES, sa osobné údaje spracúvajú iba pokiaľ je to nevyhnutné pre takéto prevádzkovanie aplikácií a služieb IDS.

4. Pokiaľ ide o uplatňovanie smernice 95/46/ES, a najmä v súvislosti s osobitnými kategóriami osobných údajov, členské štáty tiež zaisťujú dodržiavanie ustanovení o súhlase so spracúvaním takýchto osobných údajov.

5. Uplatňuje sa smernica 2003/98/ES.

Článok 11

Pravidlá týkajúce sa zodpovednosti

Členské štáty zabezpečia, že otázky týkajúce sa zodpovednosti súvisiace so zavedením a používaním aplikácií a služieb IDS, stanovených v špecifikáciách prijatých v súlade s článkom 6, sa riešia v súlade s právom Únie, predovšetkým smernicou Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky⁽¹⁾, ako aj príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi.

Článok 12

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 7 sa Komisii udeľuje na obdobie siedmich rokov od 27. augusta 2010. Komisia predloží správu týkajúcu sa delegovaných právomocí najneskôr šesť mesiacov pred uplynutím päťročného obdobia po 27. auguste 2010.

2. Komisia oznamuje delegovaný akt Európskemu parlamentu a Rade súčasne, a to hneď po jeho prijatí.

3. Právomoc prijímať delegované akty udelená Komisii podlieha podmienkam stanoveným v článkoch 13 a 14.

Článok 13

Odvolyvanie delegovania právomoci

1. Delegovanie právomoci uvedené v článku 7 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať.

2. Inštitúcia, ktorá začala vnútorný postup s cieľom rozhodnúť, či delegovanie právomocí odvolať, o tom informuje druhú inštitúciu a Komisiu v primeranom čase pred prijatím konečného rozhodnutia, pričom uvedie delegované právomoci, ktorých by sa odvolanie mohlo týkať, a možné dôvody odvolania.

3. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomocí v ňom uvedených. Rozhodnutie nadobudne účinnosť okamžite alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Rozhodnutie neovplyvní platnosť už účinných delegovaných aktov. Rozhodnutie sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 210, 7.8.1985, s. 29.

Článok 14

Námietky voči delegovaným aktom

1. Európsky parlament alebo Rada môžu voči delegovanému aktu vzniesť námietky v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia.

Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

2. Ak do uplynutia tejto lehoty Európsky parlament ani Rada nevzniesli námietku voči delegovanému aktu, tento akt sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* a nadobudne účinnosť dňom v ňom uvedeným.

Delegovaný akt sa môže uverejniť v *Úradnom vestníku Európskej únie* a nadobudnúť účinnosť pred uplynutím tejto lehoty, ak Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o tom, že nemajú v úmysle vzniesť námietky.

3. Delegovaný akt nenadobudne účinnosť v prípade, ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu vzniesli námietky. Inštitúcia, ktorá vznesie námietky, uvedie dôvody vznesenia námietok voči delegovanému aktu.

Článok 15

Výbor

1. Komisii pomáha Výbor pre európske IDS.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 3 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

Článok 16

Poradná skupina pre európske IDS

Komisia zriadi poradnú skupinu pre európske IDS, ktorá jej poskytuje poradenstvo v obchodných a technických aspektoch zavádzania a používania IDS v Únii. Táto skupina pozostáva zo zástupcov príslušných poskytovateľov služieb IDS na vysokej úrovni, združení užívateľov, prevádzkovateľov dopravy a zariadení, výrobných odvetví, sociálnych partnerov, profesionálnych organizácií, miestnych orgánov a iných príslušných fór.

Článok 17

Podávanie správ

1. Členské štáty predložia Komisii do 27. augusta 2011 správu o svojej vnútroštátnej činnosti a projektoch súvisiacich s prioritnými oblasťami.

2. Členské štáty predložia Komisii do 27. augusta 2012 informácie o vnútroštátnych opatreniach v oblasti IDS plánovaných na nasledujúce obdobie päť rokov.

Usmernenia pre podávanie správ členskými štátmi sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 15 ods. 2.

3. Po počiatočnej správe podávajú členské štáty následne každé tri roky správu o pokroku dosiahnutom v oblasti realizácie opatrení uvedených v odseku 1.

4. Komisia podáva Európskemu parlamentu a Rade každé tri roky správu o pokroku vo vykonávaní tejto smernice. K správe priloží analýzu týkajúcu sa fungovania a vykonávania vrátane použitých a potrebných finančných zdrojov, vykonávania článkov 5 až 11 a článku 16, a prípadne posúdi potrebu zmeny a doplnenia tejto smernice.

5. Komisia v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 15 ods. 2 prijme do 27. februára 2011 pracovný program. V tomto pracovnom programe sa pre každý rok ustanovia ciele a lehoty pre jeho vykonávanie a v prípade potreby sa v ňom navrhnu potrebné úpravy.

Článok 18

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 27. februára 2012.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 19

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 20

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu 7. júla 2010

Za Európsky parlament
predseda
J. BUZEK

Za Radu
predseda
O. CHASTEL

PRÍLOHA I

PRIORITNÉ OBLASTI A OPATRENIA

(uvedené v článkoch 2 a 3)

– **Prioritná oblasť I: Optimálne využívanie údajov o cestnej sieti, dopravných informácií a cestovných údajov**

Špecifikácie a normy pre optimálne využívanie údajov o cestnej sieti, dopravných informácií a cestovných údajov obsahujú:

1. Špecifikácie potrebné pre prioritné opatrenie a)

Vymedzenie nevyhnutných požiadaviek potrebných na to, aby informačné služby o multimodálnom cestovaní na celom území EÚ boli presné a dostupné užívateľom IDS aj za hranicami, a to na základe:

- dostupnosti a prístupnosti existujúcich a presných údajov o cestnej sieti a dopravných informácií poskytovaných v reálnom čase používaných na zabezpečenie informácií o multimodálnom cestovaní pre poskytovateľov služieb IDS bez vplyvu na bezpečnosť a obmedzenia riadenia dopravy,
- uľahčenia elektronickej cezhraničnej výmeny údajov medzi príslušnými verejnými orgánmi, zainteresovanými stranami a príslušnými poskytovateľmi služieb IDS,
- včasnej aktualizácie dostupných údajov o cestnej sieti a dopravných informácií používaných na zabezpečenie informácií o multimodálnom cestovaní verejnými orgánmi a zainteresovanými stranami,
- včasnej aktualizácie informácií o multimodálnom cestovaní poskytovateľmi služieb IDS.

2. Špecifikácie potrebné pre prioritné opatrenie b)

Vymedzenie nevyhnutných požiadaviek potrebných na to, aby informačné služby o doprave poskytované v reálnom čase na celom území EÚ boli presné a dostupné užívateľom IDS aj za hranicami, a to na základe:

- dostupnosti a prístupnosti existujúcich a presných údajov o cestnej sieti a dopravných informácií poskytovaných v reálnom čase, ktoré sa používajú na zabezpečenie informácií o doprave poskytovaných v reálnom čase pre poskytovateľov služieb IDS, bez toho, aby boli dotknuté bezpečnosť a obmedzenia riadenia dopravy,
- uľahčenia elektronickej cezhraničnej výmeny údajov medzi príslušnými verejnými orgánmi, zainteresovanými stranami a príslušnými poskytovateľmi služieb IDS,
- včasnej aktualizácie dostupných údajov o cestnej sieti a dopravných informácií používaných na zabezpečenie informácií o doprave poskytovaných v reálnom čase verejnými orgánmi a zainteresovanými stranami,
- včasnej aktualizácie informácií o doprave poskytovaných v reálnom čase poskytovateľmi služieb IDS.

3. Špecifikácie potrebné pre prioritné opatrenia a) a b)

3.1. Vymedzenie požiadaviek potrebných na zhromažďovanie údajov o cestnej sieti a dopravných informácií (napr. plánov organizácie dopravy, dopravných predpisov a odporúčaných trás, najmä pre ťažké nákladné vozidlá) príslušnými verejnými orgánmi a/alebo prípadne súkromným sektorom a na sprístupňovanie týchto údajov poskytovateľom služieb IDS, a to na základe:

- dostupnosti existujúcich údajov o cestnej sieti a dopravných informácií poskytovateľom služieb IDS (napr. plánov organizácie dopravy, údajov o regulácii dopravy a odporúčaných trás) zhromažďovaných príslušnými verejnými orgánmi a/alebo súkromným sektorom,
- uľahčenia elektronickej výmeny údajov medzi príslušnými verejnými orgánmi a poskytovateľmi služieb IDS,
- včasnej aktualizácie údajov o cestnej sieti a dopravných informácií (napr. plánov cirkulácie dopravy, údajov o regulácii dopravy a odporúčaných trás) príslušnými verejnými orgánmi a/alebo prípadne súkromným sektorom,
- včasnej aktualizácie služieb a aplikácií IDS poskytovateľmi služieb IDS pomocou týchto údajov o cestnej sieti a dopravných informácií.

3.2. Vymedzenie požiadaviek potrebných na to, aby boli údaje o cestnej sieti, dopravné informácie a údaje dopravných služieb používané na účely digitálnych máp v rámci možnosti presné a dostupné výrobcami digitálnych máp a poskytovateľmi služieb, a to na základe:

- dostupnosti existujúcich údajov o cestnej sieti a dopravných informácií používaných na účely digitálnych máp pre výrobcov digitálnych máp a poskytovateľov služieb,
- uľahčenia elektronickej výmeny údajov medzi príslušnými verejnými orgánmi, zainteresovanými stranami a súkromnými výrobcami digitálnych máp a poskytovateľmi služieb,
- včasnej aktualizácie údajov o cestnej sieti a dopravných informácií pre digitálne mapy príslušnými verejnými orgánmi a zainteresovanými stranami,
- včasnej aktualizácie digitálnych máp výrobcami digitálnych máp a poskytovateľmi služieb.

4. Špecifikácie pre prioritné opatrenie c)

Vymedzenie minimálnych požiadaviek na, pokiaľ je to možné, bezplatné poskytovanie „univerzálnych dopravných informácií“ týkajúcich sa bezpečnosti cestnej premávky všetkým užívateľom, ako aj ich minimálneho obsahu, a to na základe:

- vypracovania a používania štandardizovaného zoznamu dopravných situácií súvisiacich s bezpečnosťou („univerzálnych dopravných správ“), ktoré by sa mali bezplatne oznamovať užívateľom IDS,
- kompatibility a integrácie „univerzálnych dopravných správ“ do služieb IDS na zabezpečenie informácií o doprave a multimodálnych cestovných informácií poskytovaných v reálnom čase.

– **Prioritná oblasť II: Kontinuita služieb IDS súvisiacich s riadením dopravy a nákladnej prepravy**

Špecifikácie a normy na zabezpečenie kontinuity a interoperability služieb súvisiacich s riadením dopravy a nákladnej prepravy, najmä v rámci siete TEN-T, obsahujú:

1. Špecifikácie pre iné opatrenia

1.1. Vymedzenie opatrení potrebných na vytvorenie rámcovej architektúry EÚ pre IDS, ktorá sa osobitne zaoberá interoperabilitou, kontinuitou služieb a multimodálnymi aspektmi súvisiacimi s IDS vrátane napr. multimodálneho interoperabilného vydávania cestovných lístkov, v rámci ktorých si členské štáty a ich príslušné orgány môžu v spolupráci so súkromným sektorom vypracovať vlastnú architektúru IDS pre mobilitu na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni.

1.2. Vymedzenie minimálnych požiadaviek potrebných na zabezpečenie kontinuity služieb IDS, a to najmä cezhraničných, v oblasti riadenia osobnej dopravy v rámci rozličných druhov dopravy, a to na základe:

- uľahčenia cezhraničnej elektronickej výmeny údajov a informácií o doprave prípadne medzi regiónmi alebo medzi mestskými a medzimestskými oblasťami, medzi príslušnými informačnými/riadiacimi strediskami dopravy a rozličnými zainteresovanými stranami,
- využívania štandardizovaných informačných tokov alebo dopravných rozhraní medzi príslušnými informačnými/riadiacimi strediskami dopravy a rozličnými zainteresovanými stranami.

1.3. Vymedzenie minimálnych požiadaviek potrebných na zabezpečenie kontinuity služieb IDS v oblasti riadenia nákladnej dopravy v dopravných koridoroch a v rámci rozličných druhov dopravy, a to na základe:

- uľahčenia cezhraničnej elektronickej výmeny údajov a informácií o doprave, prípadne medzi regiónmi alebo medzi mestskými a medzimestskými oblasťami, medzi príslušnými informačnými/riadiacimi strediskami dopravy a rozličnými zainteresovanými stranami,
- využívania štandardizovaných informačných tokov alebo dopravných rozhraní medzi príslušnými informačnými/riadiacimi strediskami dopravy a rozličnými zainteresovanými stranami.

1.4. Vymedzenie opatrení potrebných na uplatňovanie aplikácií IDS (najmä pri lokalizácii a sledovaní nákladu na jeho prepravnej trase a v rámci rozličných druhov prepravy) pre logistiku nákladnej prepravy (eFreight), a to na základe:

- dostupnosti príslušných technológií IDS pre subjekty vyvíjajúce aplikácie IDS a ich využívanie týmito subjektmi,
- integrácie výsledkov určovania polohy do nástrojov a centier riadenia dopravy.

1.5. Vymedzenie potrebných rozhraní na zabezpečenie interoperability a kompatibility medzi architektúrou mestských IDS a architektúrou európskych IDS, a to na základe:

- dostupnosti údajov o verejnej doprave, plánovaní cestovných trás, dopyte po doprave, doprave a parkovaní pre mestské riadiace strediská a poskytovateľov služieb,
- uľahčenia elektronickej výmeny údajov medzi rozličnými mestskými riadiacimi strediskami pre verejnú alebo súkromnú dopravu a pre všetky možné druhy dopravy a poskytovateľmi služieb v tejto oblasti,
- integrácie všetkých príslušných údajov a informácií do jednej architektúry.

– **Prioritná oblasť III: Aplikácie IDS v oblasti bezpečnosti a ochrany cestnej premávky**

Špecifikácie a normy týkajúce sa aplikácií IDS v oblasti bezpečnosti a ochrany cestnej premávky obsahujú:

1. Špecifikácie pre prioritné opatrenie d)

Vymedzenie opatrení potrebných na zosúladené poskytovanie interoperabilného systému elektronického volania (eCall) v celej EÚ vrátane:

- dostupnosti požadovaných údajov IDS vo vozidlách, ktoré sa majú vzájomne vymieňať,
- dostupnosti zariadení potrebných v strediskách pre tiesňové volanie, ktoré prijímajú údaje vysielané z vozidiel,
- uľahčenia elektronickej výmeny údajov medzi vozidlami a strediskami pre tiesňové volanie.

2. Špecifikácie pre prioritné opatrenie e)

Vymedzenie opatrení potrebných na poskytovanie informačných služieb založených na IDS pre bezpečné a chránené parkovacie miesta pre nákladné a úžitkové vozidlá, najmä na odpočívadlách so službami pri cestách, a to na základe:

- dostupnosti informácií o parkoviskách na ceste pre užívateľov,
- uľahčenia elektronickej výmeny údajov medzi parkoviskami na cestách, strediskami a vozidlami.

3. Špecifikácie pre prioritné opatrenie f)

Vymedzenie opatrení potrebných na poskytovanie rezervačných služieb založených na IDS pre bezpečné a chránené parkovacie miesta pre nákladné a úžitkové vozidlá, a to na základe:

- dostupnosti informácií o parkoviskách na ceste pre užívateľov,
- uľahčenia elektronickej výmeny údajov medzi parkoviskami na cestách, strediskami a vozidlami,
- integrácie príslušných technológií IDS do vozidiel a do parkovacích zariadení na cestách s cieľom aktualizovať informácie o dostupných parkovacích priestoroch na účely rezervácie.

4. Špecifikácie pre iné opatrenia

- 4.1. Vymedzenie opatrení potrebných na podporu bezpečnosti užívateľov ciest vzhľadom na ich palubné rozhrania človek – stroj a používanie prenosných zariadení na pomoc pri riadení vozidla, ako aj bezpečnosti komunikačných zariadení vo vozidlách;
- 4.2. Vymedzenie opatrení potrebných na zvýšenie bezpečnosti a pohodlia zraniteľných užívateľov ciest pre všetky príslušné aplikácie IDS;
- 4.3. Vymedzenie opatrení potrebných na integráciu vyspelých informačných systémov podpory riadenia vozidla do vozidiel a cestnej infraštruktúry, na ktoré sa nevzťahujú smernice 2007/46/ES, 2002/24/ES a 2003/37/ES.

– **Prioritná oblasť IV: Prepojenie vozidiel s dopravnou infraštruktúrou**

Špecifikácie a normy IDS pre prepojenie vozidiel s dopravnou infraštruktúrou zahŕňajú nasledovné:

1. Špecifikácie pre ostatné opatrenia:

- 1.1. Vymedzenie opatrení potrebných na integráciu rozličných aplikácií IDS do otvorenej platformy vo vozidlách, a to na základe:
  - identifikácie funkčných požiadaviek existujúcich alebo plánovaných aplikácií IDS,
  - vymedzenia architektúry otvoreného systému, ktorá vymedzuje funkcie a rozhrania potrebné pre interoperabilitu/vzájomné prepojenie so systémami a zariadeniami infraštruktúry,
  - integrácie budúcich nových alebo aktualizovaných aplikácií IDS spôsobom „plug and play“ (bez potreby nastavenia) do otvorenej platformy vo vozidlách,
  - využitia procesu normalizácie na prijatie architektúry a špecifikácií otvorenej platformy vo vozidlách.
- 1.2. Vymedzenie opatrení potrebných na ďalšie pokračovanie vo vývoji a implementácii kooperatívnych systémov (vozidlo – vozidlo, vozidlo – infraštruktúra, infraštruktúra – infraštruktúra), a to na základe:
  - uľahčenia výmeny údajov alebo informácií medzi vozidlom a infraštruktúrou a medzi vozidlami a infraštruktúrami,
  - dostupnosti relevantných údajov alebo informácií, ktoré sa majú vymieňať, jednotlivým vozidlám alebo účastníkom cestnej infraštruktúry,
  - využívania štandardizovaného formátu správ na výmenu údajov alebo informácií medzi vozidlami a infraštruktúrou,
  - vymedzenie komunikačnej infraštruktúry pre výmenu údajov alebo informácií medzi vozidlami, infraštruktúrami a medzi vozidlami a infraštruktúrou,
  - využívanie procesu normalizácie na prijímanie príslušných architektúr.

—

PRÍLOHA II

ZÁSADY PRE ŠPECIFIKÁCIE A ZAVÁDZANIE IDS

(uvedené v článkoch 5, 6 a 8)

Prijímanie špecifikácií, vydávanie mandátov pre normy a výber a zavádzanie aplikácií a služieb IDS sa zakladá na posúdení potrieb, do ktorého sú zapojené všetky relevantné zainteresované strany, pričom sa dodržiavajú nasledujúce zásady. Tieto opatrenia sú:

- a) **účinné** – konkrétne prispievajú k riešeniu kľúčových výziev vplývajúcich na cestnú dopravu v Európe (napr. zmiernenie preťaženia, zníženie emisií, zvýšenie energetickej efektívnosti, dosiahnutie vyššej úrovne bezpečnosti a ochrany, a to aj zraniteľných užívateľov ciest);
- b) **nákladovo efektívne** – optimalizujú pomer nákladov a výstupov vo vzťahu k dosiahnutiu cieľov;
- c) **primerané** – umožňujú, ak je to vhodné, rôzne úrovne dosiahnuteľnej kvality a zavedenia služieb, pričom zohľadňujú miestne, regionálne, národné a európske osobitosti;
- d) **podporujú kontinuitu služieb** – zabezpečujú nepretržité služby v celej Únii po zavedení IDS, najmä na transeurópskych sieťach a kde je to možné na vonkajších hraniciach Únie. Mali by zabezpečiť nepretržitosť služieb na úrovni prispôbenej povaha dopravných sietí spájajúcich krajiny s krajinami a prípadne regióny s regiónmi a mestá s vidieckymi oblasťami;
- e) **zaisťujú interoperabilitu** – zabezpečujú, že systémy a základné obchodné postupy sú schopné vymieňať si údaje a spoločne využívať informácie a poznatky s cieľom umožniť efektívnu realizáciu služieb IDS;
- f) **podporujú spätnú kompatibilitu** – zabezpečujú, ak je to vhodné, schopnosť systémov IDS pracovať s existujúcimi systémami, ktoré majú rovnaký účel, bez toho, aby bránili rozvoju nových technológií;
- g) **rešpektujú existujúcu povahu vnútroštátnej infraštruktúry a siete** – zohľadňujú inherentné rozdiely v povahe dopravných sietí, najmä rozdiely v objeme dopravy a rozdiely v poveternostných podmienkach na cestách;
- h) **podporujú rovnosť prístupu** – nebránia ani nediskriminujú prístup zraniteľných užívateľov ciest k aplikáciám a službám IDS;
- i) **podporujú vyspelosť** – prostredníctvom dostatočného technického rozvoja a prevádzkového využívania a po náležitom posúdení rizík demonštrujú veľkosť inovačných systémov IDS;
- j) **zabezpečujú kvalitu určovania času a polohy** – využívajú satelitné infraštruktúry alebo akékoľvek technológie poskytujúce rovnocennú úroveň presnosti na účely aplikácií a služieb IDS, ktoré vyžadujú globálne, nepretržité, presné a spoľahlivé služby určovania času a polohy;
- k) **uľahčujú intermodalitu** – ak je to vhodné, pri zavádzaní IDS zohľadňujú koordináciu rôznych druhov dopravy;
- l) **rešpektujú ucelenosť** – zohľadňujú existujúce pravidlá, politiky a činnosti Únie, ktoré sú relevantné v oblasti IDS, najmä v oblasti normalizácie.

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2010/45/EÚ

zo 7. júla 2010

o normách kvality a bezpečnosti ľudských orgánov určených na transplantáciu

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 168 ods. 4,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

so zreteľom na stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov ⁽²⁾,konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

(1) Za posledných 50 rokov sa transplantácia orgánov presadila na celom svete a priniesla obrovský úžitok stovkám tisícov pacientov. Využitie ľudských orgánov (ďalej len „orgán“) na transplantáciu sa za posledné dve desaťročia neustále zvyšuje. Transplantácia orgánov je v súčasnosti finančne najefektívnejšou liečbou zlyhania obličiek v konečnom štádiu, zatiaľ čo pri konečnom zlyhaní orgánov ako pečeň, pľúca a srdce je jedinou dostupnou formou liečby.

(2) S použitím orgánov na transplantáciu sú však spojené riziká. Rozsiahle terapeutické používanie orgánov na transplantáciu si vyžaduje, aby ich kvalita a bezpečnosť boli na takej úrovni, aká by dokázala znížiť riziká spojené s prenosom chorôb na minimum. Dobre organizované národné a medzinárodné transplantáčne systémy a využívanie najlepších dostupných poznatkov,

technológií a inovatívnej lekárskej liečby môžu značne znížiť riziká pre príjemcov spojené s transplantáciou orgánov.

(3) Okrem toho, dostupnosť orgánov používaných na terapeutické účely závisí od pripravenosti občanov Únie ich darovať. S cieľom chrániť verejné zdravie a predchádzať prenosu chorôb prostredníctvom týchto orgánov by sa mali prijať preventívne opatrenia počas ich odberu, prevozu a použitia.

(4) Každý rok sa medzi členskými štátmi orgány vymieňajú. Výmena orgánov je dôležitou cestou k zvýšeniu počtu dostupných orgánov a zabezpečeniu lepšej kompatibility medzi darcom a príjemcom, a preto aj k zlepšeniu kvality transplantácie. Je to obzvlášť dôležité pre optimálnu liečbu špecifických pacientov, ako napr. pacientov, ktorí vyžadujú urgentnú liečbu, pacientov so zvýšenou citlivosťou, alebo pediatrických pacientov. Malo by sa umožniť, aby sa dostupné orgány mohli prevážať cez hranice bez zbytočných problémov a zdržaní.

(5) Transplantáciu však vykonávajú nemocnice alebo odborníci spadajúci do rôznych jurisdikcií a medzi jednotlivými členskými štátmi existujú výrazné rozdiely v požiadavkách na kvalitu a bezpečnosť.

(6) Preto vznikla potreba ustanoviť spoločné normy kvality a bezpečnosti uplatniteľné na odber, prevoz a použitie orgánov na úrovni Únie. Takéto normy by uľahčili výmenu orgánov v prospech tisícov európskych pacientov, ktorí potrebujú tento typ liečby každý rok. Právne predpisy Únie by mali zabezpečiť, aby orgány zodpovedali uznávaným normám kvality a bezpečnosti. Takéto normy by pomohli ubezpečiť verejnosť o tom, že orgány odobraté v inom členskom štáte majú rovnaké základné záruky kvality a bezpečnosti ako orgány získané v ich vlastnej krajine.

(7) Medzi neprijateľné praktiky pri darcovstve orgánov a ich transplantácii patrí nezákonné obchodovanie s orgánmi, ktoré sa niekedy spája s nezákonným obchodovaním s ľuďmi na účely odberu orgánov, čo predstavuje vážne porušenie základných práv, a najmä ľudskej dôstojnosti a fyzickej integrity. Táto smernica, hoci jej hlavným cieľom je bezpečnosť a kvalita orgánov, nepriamo prispieje k boju proti nezákonnému obchodovaniu s orgánmi prostredníctvom vytvorenia príslušných orgánov, schválenia transplantáčnych centier, zavedenia podmienok odberu a systémov vysledovateľnosti.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 306, 16.12.2009, s. 64.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 192, 15.8.2009, s. 6.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 19. mája 2010 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 29. júna 2010.

- (8) V súlade s článkom 168 ods. 7 Zmluvy o fungovaní Európskej únie nemajú opatrenia prijaté podľa článku 168 ods. 4 písm. a) zmluvy vplyv na vnútroštátne ustanovenia o využívaní orgánov na lekárske účely, a preto ani na samotný chirurgický transplantačný zákrok. So zreteľom na cieľ znižovania rizík spojených s transplantáciou orgánov je však potrebné začleniť do rozsahu pôsobnosti tejto smernice určité ustanovenia týkajúce sa postupu transplantácie a najmä ustanovenia zamerané na riešenie tých nežiaducich a neočakávaných situácií, ku ktorým dôjde v priebehu transplantácie a ktoré by mohli ovplyvniť kvalitu a bezpečnosť orgánov.
- (9) S cieľom znížiť riziko a zvýšiť prínos transplantácie na maximum musia mať členské štáty efektívny rámec kvality a bezpečnosti. Tento rámec by sa mal vykonávať a udržiavať počas celého reťazca počnúc darcovstvom až po transplantáciu alebo likvidáciu a mal by sa vzťahovať na zdravotnícky personál a organizáciu, priestory, zariadenia, materiály, dokumentáciu a vedenie registra. Rámec kvality a bezpečnosti by mal v prípade potreby zahŕňať aj audit. Členské štáty by mali mať možnosť delegovať výkon činností ustanovených v rámci kvality a bezpečnosti na špecifické subjekty, ktoré sú vhodné v zmysle vnútroštátnych ustanovení, vrátane európskych organizácií na výmenu orgánov.
- (10) Príslušné orgány by mali dohliadať na dodržiavanie podmienok odberu prostredníctvom schvaľovania organizácií vykonávajúcich odber. Takéto organizácie by mali mať zavedenú správnu organizáciu, náležite kvalifikovaný alebo školený a spôsobilý personál a primerané zariadenia a materiál.
- (11) Pri transplantácii orgánov zostáva určujúcim kritériom pomer medzi rizikom a prínosom. Vzhľadom na nedostatok orgánov a prirodzený život ohrozujúci charakter chorôb vedúcich k potrebe orgánov na transplantáciu je celkový prínos transplantácie orgánov veľký, a preto sa akceptujú väčšie riziká než pri krvi alebo väčšine tkanivách a bunkových terapiách. V tomto kontexte hrá dôležitú úlohu klinický pracovník, ktorý rozhoduje o tom, či orgány sú, alebo nie sú vhodné na transplantáciu. V tejto smernici sa stanovujú potrebné informácie na vykonanie takéhoto posúdenia.
- (12) Podstatnou súčasťou transplantácie orgánov je predtransplantačné zhodnotenie potenciálnych darcov. Toto hodnotenie musí poskytnúť transplantáčnemu centru dostatočné informácie na riadnu analýzu rizík a prínosov. Je nevyhnutné určiť a zdokumentovať riziká a vlastnosti orgánu, aby mohol byť pridelený vhodnému príjemcovi. Mali by sa zozbierať informácie o lekárskej anamnéze, fyzikálnom vyšetrení a ďalších testoch potenciálneho darcu potrebné na dostatočnú charakteristiku orgánu a darcu. Na získanie presnej, spoľahlivej a objektívnej anamnézy by mal lekársky tím získať informácie rozhovorom so žijúcim darcom alebo v prípade, ak je to nutné a vhodné, s príbuznými mŕtveho darcu, počas ktorého by ich mal lekársky tím riadne informovať o možných rizikách a dôsledkoch darcovstva a transplantácie. Takýto rozhovor je mimoriadne dôležitý z toho dôvodu, že časové obmedzenia v procese darcovstva od mŕtveho darcu znižujú možnosť vylúčiť prípadné vážne prenosné choroby.
- (13) Nedostatok orgánov dostupných na transplantáciu a časové obmedzenia v procese darcovstva orgánu a transplantácie vyžadujú zohľadňovať situácie, v ktorých transplantačný tím nemá k dispozícii niektoré informácie požadované na charakteristiku orgánu a darcu ustanovené v časti A prílohy, ktorá ustanovuje povinný súbor minimálnych údajov. V týchto osobitných prípadoch by mal lekársky tím posúdiť konkrétne riziko pre potenciálneho príjemcu, ktoré vyplýva z nedostatku informácií a z nevykonania transplantácie predmetného orgánu. Ak nie je možné úplné charakterizovanie orgánu podľa časti A prílohy z časových dôvodov alebo kvôli osobitným okolnostiam, o transplantácii takéhoto orgánu sa môže uvažovať, ak by nevykonanie transplantácie mohlo predstavovať pre potenciálneho príjemcu väčšie riziko ako transplantácia. Časť B prílohy, ktorá odkazuje na súbor doplnkových údajov, by mala umožniť podrobnejšie charakterizovať orgán a darcu.
- (14) Mali by sa stanoviť efektívne pravidlá prevozu orgánov, na základe ktorých by sa optimalizovali ischemické obdobia a znižovalo poškodenie orgánov. Nádoba na orgán by mala byť jasne označená a mala by ju sprevádzať potrebná dokumentácia, a to pri súčasnom zachovaní lekárskeho tajomstva.
- (15) Transplantačný systém by mal zabezpečiť možnosť vysledovania orgánov od darcu po príjemcu a v prípade neočakávaných komplikácií by mal byť schopný na ne upozorniť. Preto by sa mal na ochranu rozhodujúceho záujmu dotknutých jednotlivcov zaviesť systém na detekciu a vyšetrenie závažných nežiaducich udalostí a reakcií.
- (16) Darca orgánu je veľmi často aj darcom tkaniva. Požiadavky na kvalitu a bezpečnosť orgánov by mali dopĺňať súčasný systém Únie zameraný na tkanivá a bunky ustanovený v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/23/ES z 31. marca 2004 ustanovujúcej normy kvality a bezpečnosti pri darovaní, odoberaní, testovaní, spracovávaní, konzervovaní, skladovaní a distribúcii ľudských tkanív a buniek⁽¹⁾, a mali by s ním byť prepojené. Toto však neznamená, že systémy pre orgány a pre tkanivá a bunky by mali byť nevyhnutne elektronicky prepojené. Príslušný orgán by mal vysledovať nečakanú nežiaducu reakciu u darcu alebo príjemcu orgánu, a nahlásiť ju prostredníctvom systému oznamovania závažných nežiaducich udalostí a reakcií na tkanivá a bunky ustanoveného v uvedenej smernici.

(1) Ú. v. EÚ L 102, 7.4.2004, s. 48.

- (17) Zdravotnícky personál priamo zapojený do darcovstva, testovania, charakterizovania, odberu, konzervovania, prevozu a transplantácie orgánov by mal mať primeranú kvalifikáciu alebo odbornú znalosť a spôsobilosť. Dôležitosť odberových koordinátorov vymenovaných na úrovni nemocníc uznáva Rada Európy. Úloha odberových koordinátorov alebo koordináčnych tímov by mala byť uznaná ako kľúčová na zlepšenie nielen efektívnosti procesu darcovstva a transplantácie, ale aj kvality a bezpečnosti orgánov určených na transplantáciu.
- (18) Podľa všeobecnej zásady by výmena orgánov s tretími krajinami mala prebiehať pod dohľadom príslušného orgánu. Výmena orgánov s tretími krajinami by mala byť povolená len v prípade splnenia noriem ekvivalentných normám ustanoveným v tejto smernici. Zohľadniť by sa však mala dôležitá úloha, ktorú zohrávajú v súčasnosti európske organizácie na výmenu orgánov pri výmene orgánov medzi členskými štátmi a tretími krajinami zapojenými do týchto organizácií.
- (19) Altruizmus je dôležitým faktorom pri darcovstve orgánov. Na zabezpečenie kvality a bezpečnosti orgánov by sa transplantácie programy mali zakladať na zásadách dobrovoľného a bezplatného darcovstva. Toto je kľúčové, keďže porušenie týchto zásad môže byť spojené s neprijateľnými rizikami. Ak darcovstvo nie je dobrovoľné a/alebo sa uskutoční s úmyslom finančného zisku, mohlo by prísť k ohrozeniu kvality postupu darcovstva, pretože zlepšenie kvality života alebo záchrana života človeka nie je hlavným a/alebo jediným cieľom. Dokonca aj keď sa postupuje v súlade s príslušnými normami kvality, anamnéza, ktorá sa zistí u potenciálneho žijúceho darcu alebo príbuzných potenciálneho mŕtveho darcu, ktorí sa usilujú o finančný zisk alebo ktorí sú vystavení nátlaku, nemusí byť dostatočne presná, pokiaľ ide o stavy a/alebo ochorenia, ktoré by sa mohli preniesť z darcu na príjemcu. Mohol by to byť problém z hľadiska bezpečnosti potenciálnych príjemcov, pretože lekárske tímy by mali obmedzenú možnosť uskutočniť primerané posúdenie rizika. Malo by sa odvolávať na Chartu základných práv Európskej únie, najmä na zásadu ustanovenú v jej článku 3 ods. 2 písm. c). Táto zásada je tiež zakotvená v článku 21 Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne Rady Európy, ktorý ratifikovali mnohé členské štáty. Je odzrkadlená aj v zásadách Svetovej zdravotníckej organizácie o transplantácii ľudských buniek, tkanív a orgánov, podľa ktorých ľudské telo a jeho časti nemôžu byť predmetom obchodných transakcií.
- (20) Iné medzinárodne uznávané všeobecné zásady darcovstva orgánov a transplantácie zahŕňajú okrem iného certifikáciu alebo potvrdenie smrti v súlade s vnútroštátnymi ustanoveniami pred odberom orgánov mŕtvej osoby a pridelovanie orgánov na základe transparentných, nediskriminačných a vedeckých kritérií. Mali by sa pripomenúť a zohľadniť v kontexte akčného plánu Komisie v oblasti darcovstva a transplantácie orgánov.
- (21) V Únii existujú viaceré modely súhlasu s darcovstvom vrátane systémov informovaného súhlasu, pri ktorých je nutné získať výslovný súhlas s darovaním orgánu, a systémov predpokladaného súhlasu, v ktorých sa darovanie orgánu môže uskutočniť, pokiaľ neexistujú dôkazy o námietke proti darcovstvu. Aby sa umožnilo jednotlivcom vyjadriť na tento účel ich želania, vypracovali niektoré členské štáty osobitné registre, do ktorých občania tieto svoje želania zaznamenávajú. Táto smernica sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté rozličné už existujúce systémy súhlasu v jednotlivých členských štátoch. Okrem toho sa Komisia prostredníctvom svojho akčného plánu v oblasti darcovstva a transplantácie orgánov snaží zvýšiť informovanie verejnosti o darcovstve orgánov a najmä vypracovať mechanizmy na uľahčenie identifikácie darcov orgánov v celej Európe.
- (22) V článku 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov⁽¹⁾ sa v zásade zakazuje spracúvať údaje týkajúce sa zdravia, pričom sú stanovené obmedzené výnimky. V smernici 95/46/ES sa ďalej vyžaduje, aby kontrolór vykonal vhodné technické a organizačné opatrenia na ochranu osobných údajov pred ich náhodným alebo nezákonným zničením alebo pred ich náhodnou stratou, zmenou, neautorizovaným prezradením alebo prístupom k nim a pred všetkými ostatnými nezákonnými formami ich spracovania. V súlade so smernicou 95/46/ES by sa malo zabezpečiť, aby sa zaviedli prísne pravidlá dôvernosti a bezpečnostné opatrenia týkajúce sa ochrany osobných údajov darcov a príjemcov. Príslušný orgán sa navyše môže poradiť aj s vnútroštátnym kontrolným orgánom na ochranu údajov o vytvorení rámca na prenos údajov o orgánoch do tretích krajín a z nich. Totožnosť príjemcu (príjemcov) by sa darcovi alebo jeho rodine alebo opačne vo všeobecnosti nemala zverejňovať, nie sú tým však dotknuté platné právne predpisy členských štátov, ktoré môžu za určitých podmienok povoliť poskytnutie týchto informácií darcom alebo rodinám darcov a príjemcom orgánov.

(1) Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

- (23) Darcovstvo od žijúcich darcov existuje zároveň s darcovstvom od mŕtvych darcov vo väčšine členských štátov. Darcovstvo od žijúcich darcov sa postupne vyvíjalo tak, že je možné získať dobré výsledky aj v prípade, ak darca a príjemca nie sú v žiadnom genetickom vzťahu. Žijúci darcovia by sa mali primerane posudzovať, aby sa zistila ich vhodnosť na darcovstvo s cieľom minimalizovať riziko prenosu chorôb na príjemcov. Žijúci darcovia navyše čelia rizikám spojeným jednak s testovaním na potvrdenie ich vhodnosti na darcovstvo, jednak s postupmi na získanie daného orgánu. Komplikácie môžu mať zdravotný, chirurgický, sociálny, finančný alebo psychologický charakter. Stupeň rizika závisí najmä od typu orgánu, ktorý sa má darovať. Preto je potrebné, aby sa darcovstvo od žijúcich darcov vykonávalo spôsobom, ktorý minimalizuje fyzické, psychologické a sociálne riziko pre jednotlivých darcov a príjemcov a neohroží dôveru verejnosti v zdravotníckych pracovníkoch. Potenciálny žijúci darca musí byť schopný nezávisle sa rozhodovať na základe všetkých relevantných informácií a mal by byť vopred informovaný o účele a charaktere darcovstva, dôsledkoch a rizikách. V tejto súvislosti a na zaručenie dodržiavania zásad týkajúcich sa darcovstva by sa mala zabezpečiť najvyššia možná ochrana žijúcich darcov. Malo by sa tiež vziať na vedomie, že niektoré členské štáty sú signatármi Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne Rady Európy a jeho dodatočného protokolu o transplantácii orgánov a tkanív ľudského pôvodu. Úplné údaje, riadne vyhodnotenie a príslušná činnosť v nadväznosti naň sú medzinárodne uznávané opatrenia, ktorých cieľom je ochrana žijúcich darcov; prispievajú tiež k zabezpečeniu kvality a bezpečnosti orgánov.
- (24) Príslušné orgány členských štátov by mali zohrávať kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní kvality a bezpečnosti orgánov počas celého reťazca počnúc darcovstvom až po transplantáciu a pri vyhodnocovaní ich kvality a bezpečnosti počas rekonvalescencie pacienta a počas následného sledovania. Na tento účel je okrem systému hlásenia závažných nežiaducich udalostí a reakcií potrebný aj zber príslušných posttransplantačných údajov na komplexnejšie hodnotenie kvality a bezpečnosti orgánov určených na transplantáciu. Zdieľanie takýchto informácií medzi členskými štátmi by ďalej umožnilo zlepšovať proces darcovstva a transplantácie v Únii. Ako sa zdôraznilo v odporúčaní Výboru ministrov Rady Európy Rec(2006)15 členským štátom o okolnostiach, funkciách a zodpovednostiach národnej transplantáčnej organizácie (NTO), uprednostňuje sa fungovanie jediného neziskového subjektu, ktorý je úradne uznaný, a nesie celkovú zodpovednosť za darcovstvo, pridelovanie, vysledovateľnosť a spoľahlivosť. V závislosti najmä od rozdelenia kompetencií v rámci členských štátov však môžu miestne, regionálne, národné a/alebo medzinárodné subjekty spoločne pracovať na koordinácii darcovstva, pridelovaní a/alebo transplantácii za predpokladu, že zavedený rámec zabezpečí spoľahlivosť, spoluprácu a účinnosť.
- (25) Členské štáty by mali stanoviť pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých podľa tejto smernice a zabezpečiť ich uplatňovanie. Tieto sankcie by mali byť účinné, primerané a odrádzajúce.
- (26) Komisia by mala byť splnomocnená na prijatie delegovaných aktov v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na účely úpravy prílohy. Komisia by mala doplniť alebo upraviť súbor minimálnych údajov uvedený v časti A prílohy len vo výnimočných situáciách, keď je to odôvodnené vážnym rizikom pre ľudské zdravie, a doplniť alebo upraviť súbor doplnkových údajov uvedený v časti B prílohy s cieľom prispôsobiť ho vedeckému pokroku a práci vykonanej na medzinárodnej úrovni v oblasti kvality a bezpečnosti orgánov určených na transplantáciu. Je mimoriadne dôležité, aby Komisia vykonávala príslušné konzultácie počas svojej prípravnej práce aj na úrovni expertov.
- (27) Výmena orgánov medzi členskými štátmi vyžaduje, aby Komisia prijala jednotné pravidlá postupov pre odovzdávanie informácií o charakteristike orgánov a darcu, ako aj pre zabezpečenie vysledovateľnosti orgánov a pre hlásenie závažných nežiaducich udalostí a reakcií, aby sa zabezpečila najvyššia úroveň kvality a bezpečnosti vymieňaných orgánov. Podľa článku 291 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa pravidlá a všeobecné zásady týkajúce sa mechanizmov kontroly, ktorými členské štáty uskutočňujú kontrolu nad výkonom vykonávacích právomocí Komisie, stanovia vopred v nariadení, ktoré sa prijme v súlade s riadnym legislatívnym postupom. Až do prijatia tohto nového nariadenia sa naďalej uplatňuje rozhodnutie Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu⁽¹⁾, s výnimkou regulačného postupu s kontrolou, ktorý sa neuplatňuje.
- (28) Keďže ciele tejto smernice, a to stanovenie noriem kvality a bezpečnosti orgánov určených na transplantáciu do ľudského organizmu, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodov ich rozsahu ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

(1) Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

PREDMET ÚPRAVY, ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV

Článok 1

Predmet úpravy

V tejto smernici sa ustanovujú pravidlá na zabezpečenie noriem kvality a bezpečnosti ľudských orgánov (ďalej len „orgány“) určených na transplantáciu do ľudského organizmu, s cieľom zabezpečiť vysoký stupeň ochrany ľudského zdravia.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica sa vzťahuje na darcovstvo, testovanie, charakteristiku, odber, konzerváciu, prevoz a transplantáciu orgánov určených na transplantáciu.

2. Ak sa takéto orgány používajú na účely výskumu, uplatňuje sa táto smernica len vtedy, keď sú tieto orgány určené na transplantáciu do ľudského organizmu.

Článok 3

Vymedzenia pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- a) „povolenie“ je povolenie, akreditácia, vymenovanie, udelenie licencie alebo registrácia v závislosti od používaných konceptov a zavedených postupov v každom členskom štáte;
- b) „príslušný orgán“ je orgán, subjekt, organizácia a/alebo inštitúcia zodpovedná za vykonávanie požiadaviek tejto smernice;
- c) „likvidácia“ je konečné umiestnenie orgánu v prípade, že sa nepoužije na transplantáciu;
- d) „darca“ je osoba darujúca jeden alebo viacero orgánov, či už k darcovstvu dochádza počas jej života alebo po jej smrti;
- e) „darcovstvo“ je darovanie orgánov na transplantáciu;
- f) „charakteristika darcu“ je zber relevantných informácií o vlastnostiach darcu potrebných na zhodnotenie jeho vhodnosti pre darcovstvo orgánu s cieľom vykonať primerané posúdenie rizika a znížiť riziko pre príjemcu na minimum a zoptimalizovať pridelovanie orgánov;

- g) „európska organizácia na výmenu orgánov“ je nezisková organizácia, verejná alebo súkromná, určená na vnútroštátnu a cezhraničnú výmenu orgánov, pričom väčšina krajín, ktoré sú členmi takejto organizácie, sú členské štáty;
- h) „orgán“ je diferencovaná časť ľudského organizmu tvorená rozličnými tkanivami, ktorá si uchováva svoju štruktúru, vaskularizáciu a schopnosť vykonávať fyziologické funkcie s dôležitým stupňom samostatnosti; časť orgánu sa tiež považuje za orgán, ak sa jej funkcia má využiť na ten istý účel ako celý orgán v ľudskom organizme, pričom je dodržaná požiadavka štruktúry a vaskularizácie;
- i) „charakteristika orgánu“ je zber relevantných informácií o vlastnostiach orgánu potrebných na zhodnotenie jeho vhodnosti, aby bolo možné vykonať primerané posúdenie rizika a minimalizovať riziko pre príjemcu a zoptimalizovať pridelovanie orgánov;
- j) „odber“ je postup, pri ktorom sa odoberajú darované orgány;
- k) „organizácia vykonávajúca odber“ je zariadenie zdravotnej starostlivosti, nemocničný tím alebo jednotka, osoba alebo iný subjekt, ktorý vykonáva alebo koordinuje odber orgánov a ktorý je príslušným orgánom oprávnený vykonávať tento odber podľa regulačného rámca daného členského štátu;
- l) „konzervácia“ je použitie chemických látok, zmien podmienok okolitého prostredia alebo iných prostriedkov na prevenciu alebo spomalenie biologickej alebo fyzickej degenerácie orgánov od odberu po transplantáciu;
- m) „príjemca“ je osoba, ktorá dostáva orgánový transplantát;
- n) „závažná nežiaduca udalosť“ je akýkoľvek nežiaduci a neočakávaný jav súvisiaci s ktorýmkoľvek štádiom reťazca počnúc darcovstvom po transplantáciu, ktorý by mohol viesť k prenosu prenosnej choroby, k úmrtiu alebo ku vzniku život ohrozujúceho stavu alebo stavu zdravotného postihnutia alebo invalidity pacienta, alebo ktorý by mohol vyústiť do hospitalizácie alebo choroby alebo do ich predĺženia;
- o) „závažná nežiaduca reakcia“ je neúmyselná odozva vrátane prenosnej choroby u žijúceho darcu alebo u príjemcu, ktorá by mohla súvisieť s ktorýmkoľvek štádiom reťazca počnúc darcovstvom po transplantáciu, ktorá je smrteľná, život ohrozujúca, spôsobuje zdravotné postihnutie alebo invaliditu alebo ktorá vyúsťuje do hospitalizácie alebo choroby alebo ich predlžuje;

- p) „pracovné postupy“ sú písomné pokyny opisujúce jednotlivé kroky špecifického procesu vrátane materiálov a metód, ktoré sa majú použiť, a očakávaného výsledku;
- q) „transplantácia“ je proces, ktorého účelom je obnova určitých funkcií ľudského organizmu formou prenosu orgánu z darcu na príjemcu;
- r) „transplantačné centrum“ je zariadenie zdravotnej starostlivosti, nemocničný tím alebo jednotka alebo iný subjekt, ktorý vykonáva transplantáciu orgánov a ktorý je príslušným orgánom oprávnený vykonávať transplantáciu podľa regulačného rámca daného členského štátu;
- s) „vysledovateľnosť“ je schopnosť lokalizovať a identifikovať orgán v každom štádiu reťazca počnúc darcovstvom po transplantáciu alebo likvidáciu vrátane schopnosti:

- identifikovať darcu a organizáciu vykonávajúcu odber,
- identifikovať príjemcu(-ov) v transplantačnom(-ých) centre(-ách) a
- lokalizovať a identifikovať všetky relevantné informácie neosobného charakteru, ktoré súvisia s produktmi a materiálmi prichádzajúcimi do kontaktu s týmto orgánom.

KAPITOLA II

KVALITA A BEZPEČNOSŤ ORGÁNOV

Článok 4

Rámec kvality a bezpečnosti

1. Členské štáty zabezpečia zavedenie rámca kvality a bezpečnosti, ktorý pokryje všetky štádiá reťazca od darcovstva po transplantáciu alebo likvidáciu, v súlade s pravidlami stanovenými v tejto smernici.
2. V rámci kvality a bezpečnosti sa ustanovuje prijatie a implementácia pracovných postupov:

- a) na overenie identity darcu;
- b) na overenie podrobných údajov o súhlase, povolení alebo neprítomnosti námietky darcu alebo rodiny darcu v súlade s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré sa uplatňujú v prípadoch, ak dochádza k darcovstvu a odberu;
- c) na overenie kompletnosti charakteristiky orgánu a darcu v súlade s článkom 7 a prílohou;

- d) pri odbere, konzervácií, balení a označovaní orgánov v súlade s článkami 5, 6 a 8;
- e) pri prevoze orgánov v súlade s článkom 8;
- f) na zabezpečenie vysledovateľnosti v súlade s článkom 10, zaručujúcich splnenie ustanovení Únie a vnútroštátnych ustanovení na ochranu osobných údajov a dôvernosti;
- g) na presné, rýchle a overiteľné hlásenie závažných nežiaducich udalostí a reakcií v súlade s článkom 11 ods. 1;
- h) na riadenie závažných nežiaducich udalostí a reakcií v súlade s článkom 11 ods. 2.

Pracovné postupy uvedené v písmenách f), g) a h) vymedzujú okrem iného zodpovednosti organizácií vykonávajúcich odber, európskych organizácií na výmenu orgánov a transplantačných centier.

3. Rámcom kvality a bezpečnosti sa zabezpečí aj to, aby mal zdravotnícky personál, ktorý sa podieľa na všetkých štádiách reťazca od darcovstva po transplantáciu alebo likvidáciu, primeranú kvalifikáciu alebo odborné vzdelanie a spôsobilosť, a vytvorili sa programy odbornej prípravy pre tento personál.

Článok 5

Organizácie vykonávajúce odber

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa odber vykonával v organizáciách vykonávajúcich odber, ktoré sú v súlade s pravidlami stanovenými v tejto smernici, alebo prostredníctvom týchto organizácií.
2. Členské štáty poskytujú na žiadosť Komisie alebo iného členského štátu informácie o vnútroštátnych požiadavkách na schvaľovanie organizácií vykonávajúcich odber.

Článok 6

Odber orgánov

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa lekárske úkony v organizáciách vykonávajúcich odber, ako napr. výber a hodnotenie darcu, vykonávali na základe poradenstva lekára a pod dozorom lekára uvedeného v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií⁽¹⁾.

(1) Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 22.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa odber vykonával v operačných sálach, ktoré sú navrhnuté, vybudované, udržiavané a spravované v súlade s príslušnými normami a v súlade s najlepšou lekárskou praxou, aby sa zabezpečila kvalita a bezpečnosť odobratých orgánov.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa s materiálom a prístrojmi určenými na odber zaobchádzalo v súlade s príslušnými právnymi predpismi, normami a usmerneniami Únie, medzinárodnými a vnútroštátnymi právnymi predpismi, normami a usmerneniami, ktoré sa vzťahujú na sterilizáciu zdravotníckych pomôcok.

Článok 7

Charakteristika orgánu a darcu

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa vypracovala charakteristika všetkých odobratých orgánov a ich darcov pred transplantáciou tak, že sa zozbierajú informácie uvedené v prílohe.

Informácie uvedené v časti A prílohy obsahujú súbor minimálnych údajov, ktoré je potrebné zozbierať pri každom darcovstve. Informácie vymedzené v časti B prílohy obsahujú súbor doplnkových údajov, ktoré sa majú dodatočne zozbierať, vychádzajúc z rozhodnutia lekárskeho tímu a zohľadňujúc dostupnosť takýchto informácií a osobitné okolnosti prípadu.

2. Bez ohľadu na odsek 1, ak podľa analýzy rizika a prínosov v konkrétnom prípade vrátane života ohrozujúcich situácií prevažujú očakávané prínosy pre príjemcu nad rizikom, ktoré predstavujú neúplné údaje, o transplantácii orgánu možno uvažovať aj v prípade, ak nie sú dostupné všetky minimálne údaje vymedzené v časti A prílohy.

3. S cieľom dodržiavať požiadavky kvality a bezpečnosti stanovené v tejto smernici sa lekársky tím usiluje získať všetky potrebné informácie od žijúcich darcov a na tento účel im poskytuje informácie, ktoré potrebujú na porozumenie dôsledkom darcovstva. V prípade darcovstva od mŕtveho darcu sa lekársky tím vždy, ak je to možné a vhodné, usiluje získať takéto informácie od príbuzných mŕtveho darcu alebo iných osôb. Lekársky tím sa tiež usiluje, aby všetky strany, od ktorých sa požadujú informácie, poznali dôležitosť rýchleho poskytnutia takýchto informácií.

4. Testy, ktoré sa vyžadujú na charakteristiku orgánu a darcu, vykonáva laboratórium s náležite kvalifikovaným alebo

školeným a spôsobilým personálom a vhodnými zariadeniami a vybavením.

5. Členské štáty zabezpečia, aby organizácie, subjekty a laboratóriá, ktoré sú zapojené do vypracúvania charakteristiky orgánu a darcu, mali zavedené vhodné pracovné postupy na zabezpečenie včasného prísunu týchto informácií o charakteristike orgánu a darcu do transplantáčného centra.

6. Ak sa orgány vymieňajú medzi členskými štátmi, tieto členské štáty zabezpečia, aby boli informácie o charakteristike orgánu a darcu, ktoré sú uvedené v prílohe, postúpené druhému členskému štátu, s ktorým sa orgán vymieňa, v súlade s postupmi stanovenými Komisiou podľa článku 29.

Článok 8

Prevoz orgánov

1. Členské štáty zabezpečia splnenie týchto požiadaviek:

- a) organizácie, subjekty alebo spoločnosti zapojené do prevozu orgánov musia mať zavedené vhodné pracovné postupy na zabezpečenie neporušenosti orgánu počas prevozu a vhodnej doby prevozu;
- b) na prepravných kontajneroch používaných na prevoz orgánov musí byť označenie s týmito informáciami:
  - i) identifikácia organizácie vykonávajúcej odber a zariadenia, kde sa uskutočnil odber, vrátane ich adresy a telefónneho čísla;
  - ii) identifikácia transplantáčného centra určenia vrátane jeho adresy a telefónneho čísla;
  - iii) vyhlásenie, že balenie obsahuje orgán s uvedením druhu orgánu a v prípade potreby jeho stranu umiestnenia (ľavá alebo pravá) a označenie „ZAOBCHÁDZAŤ OPATRNE“;
  - iv) odporúčané podmienky prevozu vrátane pokynov na udržanie vhodnej teploty a polohy kontajnera;
- c) prepravované orgány sprevádza správa o charakteristike orgánu a darcu.

2. Požiadavky stanovené v odseku 1 písm. b) nemusia byť splnené, ak sa prevoz vykonáva v rámci toho istého zariadenia.

Článok 9

Transplantačné centrá

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa transplantácia vykonávala v transplantačných centrách alebo transplantačnými centrami, ktoré spĺňajú pravidlá stanovené v tejto smernici.
2. Príslušný orgán označí v povolení, ktoré úkony môže dotknuté transplantačné centrum vykonávať.
3. Transplantačné centrum pred samotnou transplantáciou overuje:
  - a) či je charakteristika orgánu a darcu kompletná a zaznamenaná v súlade s článkom 7 a prílohou;
  - b) či boli zachované podmienky konzervácie a prevozu prevážaných orgánov.
4. Členské štáty poskytujú na žiadosť Komisie alebo iného členského štátu informácie o vnútroštátnych požiadavkách na udeľovanie povolení transplantačným centráм.

Článok 10

Vysledovateľnosť

1. Členské štáty zabezpečia, aby všetky orgány odobraté, pridelené a transplantované na ich území bolo možné vysledovať od darcu k príjemcovi a naopak, s cieľom chrániť zdravie darcov a príjemcov.
2. Členské štáty zabezpečia zavedenie identifikačného systému darcov a príjemcov, ktorým bude možné identifikovať každé darcovstvo a každý orgán a príjemcu, ktorý s ním súvisí. Pokiaľ ide o takýto systém, členské štáty zabezpečia, aby boli zavedené opatrenia na zabezpečenie dôveryhodnosti a bezpečnosti údajov v súlade s predpismi Únie a vnútroštátnymi ustanoveniami, ako sa uvádza v článku 16.
3. Členské štáty zabezpečia, aby:
  - a) príslušný orgán alebo iné subjekty zapojené do reťazca počnúc darcovstvom až po transplantáciu alebo likvidáciu uchovávali údaje potrebné na zabezpečenie vysledovateľnosti vo všetkých štádiách reťazca počnúc darcovstvom až po transplantáciu alebo likvidáciu a informácie o charakteristike orgánu a darcu stanovené v prílohe v súlade s rámcom kvality a bezpečnosti;
  - b) údaje požadované pre plnú vysledovateľnosť sa uchovávali minimálne 30 rokov od darcovstva. Tieto údaje sa môžu uchovávať v elektronickej forme.

4. Ak sa orgány vymieňajú medzi členskými štátmi, tieto členské štáty postupujú informácie potrebné na zabezpečenie vysledovateľnosti orgánov v súlade s postupmi stanovenými Komisiou podľa článku 29.

Článok 11

Systém hlásenia a riadenie v prípade závažných nežiaducich udalostí a reakcií

1. Členské štáty zabezpečia, aby bol zavedený systém hlásenia na účely hlásenia, vyšetrenia, zaznamenania a prenosu relevantných a potrebných informácií týkajúcich sa závažných nežiaducich udalostí, ktoré môžu ovplyvniť kvalitu a bezpečnosť orgánov a ktoré možno pripísať testovaniu, charakteristike, odberu, konzervácii a prevozu orgánov, ako aj akejkoľvek závažnej nežiaducej reakcie spozorovanej počas transplantácie alebo po nej, ktorá môže s týmito úkonmi súvisieť.
2. Členské štáty zabezpečia, aby bol zavedený pracovný postup na riadenie závažných nežiaducich udalostí a reakcií stanovených v rámci kvality a bezpečnosti.
3. Členské štáty predovšetkým, a s ohľadom na odseky 1 a 2, zabezpečia, aby boli zavedené pracovné postupy včasného oznamovania:
  - a) akejkoľvek závažnej nežiaducej udalosti a reakcie príslušnému orgánu a dotknutej organizácii vykonávajúcej odber alebo transplantačnému centru;
  - b) riadiacich opatrení týkajúcich sa závažných nežiaducich udalostí a reakcií príslušnému orgánu.
4. Ak sa orgány vymieňajú medzi členskými štátmi, tieto členské štáty zabezpečia hlásenie akejkoľvek závažnej nežiaducej udalosti a reakcie v súlade s postupmi stanovenými Komisiou podľa článku 29.
5. Členské štáty zabezpečia vzájomné prepojenie medzi systémom hlásenia uvedeným v odseku 1 tohto článku a systémom oznamovania zavedeným v súlade s článkom 11 ods. 1 smernice 2004/23/ES.

Článok 12

Zdravotnícky personál

- Členské štáty zabezpečia, aby zdravotnícky personál priamo zapojený do reťazca počnúc darcovstvom až po transplantáciu alebo likvidáciu orgánov bol náležite kvalifikovaný alebo školený a spôsobilý na vykonávanie svojich úloh a aby mu bola poskytnutá relevantná odborná príprava, ako je uvedené v článku 4 ods. 3.

KAPITOLA III

OCHRANA DARCOV A PRÍJEMCOV A VÝBER A HODNOTENIE DARCOV

Článok 13

Zásady platné pre darcovstvo orgánov

1. Členské štáty zabezpečia, aby darcovstvo orgánov od mŕtvych a žijúcich darcov bolo dobrovoľné a bezplatné.

2. Zásada bezplatnosti nesmie brániť tomu, aby žijúci darcovia dostali náhradu, a to pod podmienkou, že je prísne obmedzená na náhradu výdavkov a straty príjmu v súvislosti s darcovstvom. Členské štáty určia podmienky, za ktorých sa môže takáto náhrada poskytnúť, pričom musia zabrániť existencii akýchkoľvek finančných stimulov či výnosov pre potenciálnych darcov.

3. Členské štáty zakážu reklamu zameranú na potrebu alebo dostupnosť orgánov, ak je cieľom takejto reklamy ponuka alebo snaha o dosiahnutia finančného zisku alebo porovnateľnej výhody.

4. Členské štáty zabezpečia, aby sa odber orgánov vykonával na báze neziskovosti.

Článok 14

Požiadavky na súhlas

Odber orgánov sa vykoná, len ak sú splnené všetky požiadavky týkajúce sa súhlasu, schválenia alebo neprítomnosti námietky platné v dotknutom členskom štáte.

Článok 15

Aspekty kvality a bezpečnosti darcovstva od žijúcich darcov

1. Členské štáty prijímú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie najvyššej možnej ochrany žijúcich darcov, aby mohli v plnom rozsahu zaručiť kvalitu a bezpečnosť orgánov určených na transplantáciu.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa žijúci darcovia vybrali na základe ich zdravotnej a lekárskej anamnézy, ktorú vykonávajú náležite kvalifikovaní alebo školení a spôsobilí odborníci. Na základe týchto posúdení sa môžu vylúčiť osoby, ktorých darcovstvo by mohlo predstavovať neprijateľné zdravotné riziko.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa viedol register alebo záznamy o žijúcich darcoch v súlade s ustanoveniami Únie a vnútroštátnymi ustanoveniami o ochrane osobných údajov a štatistickej dôvernosti.

4. Členské štáty sa usilujú o sledovanie žijúcich darcov a musia mať zavedený systém v súlade s vnútroštátnymi ustanoveniami na identifikáciu, hlásenie a riadenie všetkých udalostí, ktoré by mohli súvisieť s kvalitou a bezpečnosťou darovaného orgánu a tým aj bezpečnosťou príjemcu, ako aj závažných nežiaducich reakcií u žijúceho darcu, ktoré môžu byť dôsledkom darcovstva.

Článok 16

Ochrana osobných údajov, dôvernosť a bezpečnosť pri ich spracúvaní

Členské štáty zabezpečia úplnú a účinnú ochranu základného práva na ochranu osobných údajov pri všetkých úkonoch darcovstva a transplantácie orgánov v súlade s predpismi Únie o ochrane osobných údajov, ako napr. smernicou 95/46/ES, a najmä jej článkom 8 ods. 3, článkami 16 a 17 a článkom 28 ods. 2. Podľa smernice 95/46/ES prijímú členské štáty všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby:

- a) spracúvané údaje zostali dôverné a bezpečné v súlade s článkami 16 a 17 smernice 95/46/ES; akýkoľvek nepovolený prístup k údajom alebo systémom umožňujúcim identifikáciu darcu alebo príjemcu sa bude sankcionovať podľa článku 23 tejto smernice;
- b) darcovia a príjemcovia, ktorých údaje sa spracúvajú v rámci rozsahu pôsobnosti tejto smernice, neboli identifikovateľní, okrem prípadov povolených podľa článku 8 ods. 2 a 3 smernice 95/46/ES a vnútroštátnych predpisov vykonávajúcich uvedenú smernicu; akékoľvek použitie systémov alebo údajov umožňujúcich identifikáciu darcov alebo príjemcov s cieľom vysledovať darcov alebo príjemcov na iné účely než tie, ktoré sú povolené podľa článku 8 ods. 2 a 3 smernice 95/46/ES a vnútroštátnych predpisov vykonávajúcich uvedenú smernicu, vrátane medicínskych účelov, sa bude sankcionovať podľa článku 23 tejto smernice;
- c) boli splnené zásady týkajúce sa kvality údajov, ako je uvedených v článku 6 smernice 95/46/ES.

KAPITOLA IV

**POVINNOSTI PRÍSLUŠNÝCH ORGÁNOV
A VÝMENA INFORMÁCIÍ**

Článok 17

Určenie príslušných orgánov a ich úlohy

1. Členské štáty určia jeden alebo viacero príslušných orgánov.

Každý členský štát môže delegovať, alebo môže povoliť, aby príslušný orgán delegoval časť úloh alebo všetky úlohy, ktoré sú mu zverené podľa tejto smernice, inému subjektu, ktorý sa považuje za vhodný podľa vnútroštátnych ustanovení. Takýto subjekt môže tiež pomáhať príslušnému orgánu vykonávať jeho funkcie.

2. Príslušný orgán prijme najmä tieto opatrenia:
  - a) zavedie a aktualizuje rámec kvality a bezpečnosti v súlade s článkom 4;
  - b) zabezpečí, aby sa v organizáciách vykonávajúcich odber a transplantčných centrách pravidelne vykonávali kontroly alebo audit, ktorými sa zistí plnenie požiadaviek tejto smernice;
  - c) podľa potreby udelí, pozastaví alebo zruší povolenia pre organizácie vykonávajúce odber alebo transplantčné centrá alebo zakáže organizáciám vykonávajúcim odber alebo transplantčným centrá vykonávať ich činnosť, ak sa kontrolnými opatreniami preukáže, že tieto organizácie alebo centrá nespĺňajú požiadavky tejto smernice;
  - d) zavedie systém hlásenia a postup riadenia pre závažné nežiaduce udalosti a reakcie podľa článku 11 ods. 1 a 2;
  - e) vypracuje vhodné pokyny pre zariadenia zdravotnej starostlivosti, odborníkov a iné strany zapojené do všetkých štádií reťazca počnúc darcovstvom až po transplantáciu alebo likvidáciu, ktoré môžu zahŕňať pokyny týkajúce sa zberu relevantných posttransplantačných informácií na hodnotenie kvality a bezpečnosti transplantovaných orgánov;
  - f) zapojí sa vždy, ak je to možné, do siete príslušných orgánov uvedenej v článku 19 a koordinuje na vnútroštátnej úrovni vstupy do jednotlivých činností tejto siete;
  - g) dohliada na výmenu orgánov s inými členskými štátmi a s tretími krajinami, ako sa uvádza v článku 20 ods. 1;
  - h) zabezpečí plnú a účinnú ochranu základného práva na ochranu osobných údajov pri všetkých úkonoch v rámci transplantácie orgánov v súlade s predpismi Únie o ochrane osobných údajov, a najmä smernicou 95/46/ES.

Článok 18

Záznamy a správy týkajúce sa organizácií vykonávajúcich odber a transplantčných centier

1. Členské štáty zabezpečia, aby príslušný orgán:
  - a) viedol záznam o činnostiach organizácií vykonávajúcich odber a transplantčných centier vrátane celkových počtov žijúcich a mŕtvych darcov, ako aj typoch a počtoch odobratých a transplantovaných alebo iným spôsobom zlikvidovaných orgánov v súlade s predpismi Únie a vnútroštátnymi ustanoveniami o ochrane osobných údajov a štatistickej dôvernosti;
  - b) vypracoval ročnú správu o činnostiach uvedených v písmene a) a sprístupnil ju verejnosti;
  - c) zaviedol a spravoval aktualizovaný zoznam organizácií vykonávajúcich odber a transplantčných centier.
2. Členské štáty poskytujú na žiadosť Komisie alebo iného členského štátu informácie o zozname organizácií vykonávajúcich odber a transplantčných centier.

Článok 19

Výmena informácií

1. Komisia zriadi sieť príslušných orgánov na účely výmeny informácií o skúsenostiach získaných pri vykonávaní tejto smernice.
2. Ak je to vhodné, do tejto siete sa môžu zapojiť aj odborníci v oblasti transplantácie orgánov, zástupcovia európskych organizácií na výmenu orgánov, ako aj orgány dohľadu nad ochranou údajov a iné relevantné subjekty.

KAPITOLA V

VÝMENA ORGÁNOV S TRETÍMI KRAJINAMI A EURÓPSKE ORGANIZÁCIE NA VÝMENU ORGÁNOV

Článok 20

Výmena orgánov s tretími krajinami

1. Členské štáty zabezpečia, aby nad výmenami orgánov s tretími krajinami dohliadal príslušný orgán. Na tento účel môžu príslušný orgán a európske organizácie na výmenu orgánov uzavrieť dohody s protistranami v tretích krajinách.

2. Dohľad nad výmenou orgánov s tretími krajinami sa môže preniesť z členských štátov na európske organizácie na výmenu orgánov.

3. Výmena orgánov podľa odseku 1 sa povoľuje iba vtedy, ak orgány:

- a) môžu byť vysledovateľné od darcu po príjemcu a naopak;
- b) spĺňajú požiadavky kvality a bezpečnosti ekvivalentné požiadavkám stanoveným v tejto smernici.

Článok 21

Európske organizácie na výmenu orgánov

Členské štáty môžu uzavrieť alebo povoliť príslušnému orgánu uzavrieť dohody s európskymi organizáciami na výmenu orgánov za predpokladu, že tieto organizácie zabezpečia splnenie požiadaviek stanovených v tejto smernici, pričom tieto organizácie poveria okrem iných týmito úlohami:

- a) vykonávaním činností ustanovených v rámci kvality a bezpečnosti;
- b) špecifickými úlohami v súvislosti s výmenou orgánov medzi členskými štátmi a medzi členskými štátmi a tretími krajinami.

KAPITOLA VI

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 22

Správy týkajúce sa tejto smernice

1. Členské štáty podávajú Komisii pred 27. augustom 2013 a potom každé tri roky správy o činnostiach, ktoré vykonali v súvislosti s ustanoveniami tejto smernice, a o skúsenostiach získaných pri jej vykonávaní.

2. Pred 27. augustom 2014 a potom každé tri roky Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov správu o vykonávaní tejto smernice.

Článok 23

Sankcie

Členské štáty ustanovia pravidlá týkajúce sa sankcií za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice a prijímú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vyko-

návanie. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty oznámia tieto ustanovenia Komisii do 27. augusta 2012 a bezodkladne jej oznámia následné zmeny a doplnenia, ktoré sa ich týkajú.

Článok 24

Prispôsobenie prílohy

Komisia môže prijať delegované akty v súlade s článkom 25 a za podmienok uvedených v článkoch 26, 27 a 28 s cieľom:

- a) doplniť alebo upraviť súbor minimálnych údajov uvedený v časti A prílohy len vo výnimočných situáciách, keď je to odôvodnené vážnym rizikom pre ľudské zdravie, ktoré sa za také považuje na základe vedeckého pokroku;
- b) doplniť alebo upraviť súbor doplnkových údajov uvedený v časti B prílohy s cieľom prispôsobiť ho vedeckému pokroku a práci vykonanej na medzinárodnej úrovni v oblasti kvality a bezpečnosti orgánov určených na transplantáciu.

Článok 25

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 24 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov po 27. auguste 2010. Komisia predloží správu týkajúcu sa delegovaných právomocí najneskôr šesť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje na rovnako dlhé obdobia, pokiaľ ho Európsky parlament alebo Rada v súlade s článkom 26 neodvolajú.

2. Komisia oznamuje delegovaný akt Európskemu parlamentu a Rade súčasne, a to hneď po jeho prijatí.

3. Právomoc prijímať delegované akty udelená Komisii podlieha podmienkam stanoveným v článkoch 26 a 27.

4. Pokiaľ sa to vyžaduje zo závažných naliehavých dôvodov v prípade vzniku nového vážneho rizika pre ľudské zdravie, na delegované akty prijaté podľa článku 24 písm. a) sa uplatňuje postup ustanovený v článku 28.

Článok 26

Odvolaie delegovania právomoci

1. Delegovanie právomoci uvedené v článku 24 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať.

2. Inštitúcia, ktorá začala vnútorný postup s cieľom rozhodnúť, či delegovať právomoci odvolať, vyvinie úsilie na účely informovania druhej inštitúcie a Komisie v primeranom čase pred prijatím konečného rozhodnutia, pričom uvedie delegované právomoci, ktorých by sa odvolanie mohlo týkať, a možné dôvody odvolania.

3. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomocí v ňom uvedených. Rozhodnutie nadobúda účinnosť okamžite alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť už účinných delegovaných aktov. Uverejní sa v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 27

Námietky voči delegovaným aktom

1. Európsky parlament a Rada môžu vzniesť voči delegovanému aktu námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia.

Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predlži o dva mesiace.

2. Ak do uplynutia uvedenej lehoty Európsky parlament ani Rada nevzniesli námietku voči delegovanému aktu, tento akt sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* a nadobudne účinnosť dňom, ktorý je v ňom stanovený.

Delegovaný akt sa môže uverejniť v *Úradnom vestníku Európskej únie* a nadobudnúť účinnosť pred uplynutím uvedenej lehoty, ak Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o tom, že nemajú v úmysle vzniesť námietku.

3. Delegovaný akt nenadobudne účinnosť v prípade, ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu vzniesli námietku. Inštitúcia, ktorá vznesie námietku voči delegovanému aktu, uvedie dôvody jej vznesenia.

Článok 28

Postup pre naliehavé prípady

1. Delegované akty prijaté podľa tohto článku nadobúdajú účinnosť okamžite a uplatňujú sa, pokiaľ nie je voči nim v súlade s odsekom 2 vznesená námietka. V oznámení Európskemu parlamentu a Rade o delegovanom akte prijatom podľa tohto článku sa uvedú dôvody použitia postupu pre naliehavé prípady.

2. Európsky parlament alebo Rada môžu voči delegovanému aktu prijatému podľa tohto článku vzniesť námietku v súlade s postupom uvedeným v článku 27 ods. 1. V takom prípade sa akt prestane uplatňovať. Inštitúcia, ktorá vznesie námietku voči tomuto delegovanému aktu, uvedie dôvody jej vznesenia.

Článok 29

Vykonávacie opatrenia

Ak si členské štáty medzi sebou vymieňajú orgány, Komisia v súlade s postupom uvedeným v článku 30 ods. 2 prijme podrobné pravidlá jednotného vykonávania tejto smernice týkajúce sa:

- postupov na prenos informácií o charakteristike orgánov a darcu uvedené v prílohe, v súlade s článkom 7 ods. 6;
- postupov na prenos potrebných informácií s cieľom zabezpečiť vysledovateľnosť orgánov v súlade s článkom 10 ods. 4;
- postupov na zabezpečenie hlásenia závažných nežiaducich udalostí a reakcií v súlade s článkom 11 ods. 4.

Článok 30

Výbor

1. Komisii pomáha Výbor pre transplantáciu orgánov, ďalej len „výbor“.

2. V prípade odkazu na tento odsek sa uplatňujú články 5 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES, s ohľadom na ustanovenia jeho článku 8. Lehota ustanovená v článku 5 ods. 6 rozhodnutia 1999/468/ES je tri mesiace.

Článok 31

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 27. augusta 2012. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Tieto opatrenia po ich prijatí členskými štátmi musia obsahovať odkaz na túto smernicu alebo sa takýto odkaz uvedie pri ich úradnom uverejnení. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Táto smernica nebráni žiadnemu členskému štátu v tom, aby si ponechal alebo zaviedol prísnejšie pravidlá za predpokladu, že sú v súlade s ustanoveniami Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

3. Členské štáty oznámia Komisii znenie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

KAPITOLA VII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 32

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 33

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu 7. júla 2010

Za Európsky parlament

predseda

J. BUZEK

Za Radu

predseda

O. CHASTEL

PRÍLOHA

CHARAKTERISTIKA ORGÁNU A DARCU

ČASŤ A

Súbor minimálnych údajov

Minimálne údaje – informácie pre charakteristiku orgánov a darcov, ktoré sa v súlade s druhým pododsekom článku 7 ods. 1 a bez toho, aby bol dotknutý článok 7 ods. 2, musia zbierať pre každé darcovstvo.

Súbor minimálnych údajov

Zariadenie, kde sa uskutoční odber a ďalšie všeobecné údaje

Druh darcu

Krvná skupina

Pohlavie

Príčina úmrtia

Dátum úmrtia

Dátum narodenia alebo odhadovaný vek

Hmotnosť

Výška

Anamnéza vnútrožilového užívania drog v minulosti alebo v súčasnosti

Anamnéza zhubného nádoru v minulosti alebo v súčasnosti

Súčasná anamnéza ďalších prenosných chorôb

Testy na vylúčenie prítomnosti vírusu HIV, HCV a HBV

Základné informácie na zhodnotenie funkcie darovaného orgánu

ČASŤ B

Súbor doplnkových údajov

Doplnkové údaje – informácie pre charakteristiku orgánov a darcov, ktoré sa majú zbierať ako doplnok k minimálnym údajom uvedeným v časti A, vychádzajúc z rozhodnutia lekárskeho tímu a zohľadňujúc dostupnosť takýchto informácií a osobitné okolnosti prípadu, v súlade s druhým pododsekom článku 7 ods. 1.

Súbor doplnkových údajov

Všeobecné údaje

Kontaktné údaje organizácie vykonávajúcej odber/zariadenia, kde sa uskutoční odber, potrebné na koordináciu, pridelovanie a vysledovateľnosť orgánov od darcov k príjemcom a naopak.

Údaje o darcovi

Demografické a antropometrické údaje požadované s cieľom zaručiť náležitú kompatibilitu darcu/orgánu s príjemcom.

Lekárska anamnéza darcu

Lekárska anamnéza darcu, najmä stav, ktorý by mohol mať vplyv na vhodnosť orgánov určených na transplantáciu a zahŕňať riziko prenosu choroby.

Fyzikálne a klinické údaje

Údaje z klinického vyšetrenia, ktoré sú nevyhnutné na vyhodnotenie zachovania fyziologických funkcií potenciálneho darcu, ako aj akékoľvek zistenie stavu, ktorý sa nezistil počas preskúmania darcovej lekárskej anamnézy a ktorý by mohol mať vplyv na vhodnosť orgánov určených na transplantáciu alebo zahŕňať riziko prenosu choroby.

Laboratórne parametre

Údaje potrebné na posúdenie funkčnej charakteristiky orgánov a na zistenie potenciálne prenosných chorôb a možných kontraindikácií v súvislosti s darcovstvom orgánov.

Zobrazovacie vyšetrenia

Zobrazovacie vyšetrenia potrebné na posúdenie anatomického stavu orgánov určených na transplantáciu.

Liečba

Liečba poskytnutá darcovi a dôležitá z hľadiska posúdenia funkčnosti orgánov a vhodnosti na darcovstvo orgánov, najmä užívanie antibiotík, inotropná podpora alebo liečba transfúziou.

Vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie k článku 290 Zmluvy o fungovaní EÚ

Európsky parlament, Rada a Komisia vyhlasujú, že ustanovenia tejto smernice nemajú vplyv na žiadnu budúcu pozíciu inštitúcií týkajúcu sa vykonávania článku 290 Zmluvy o fungovaní EÚ alebo jednotlivých legislatívnych aktov, ktoré takéto ustanovenia obsahujú.

Vyhlásenie Európskej komisie (postup pre naliehavé prípady)

Európska komisia sa zaväzuje, že bude v plnom rozsahu informovať Európsky parlament a Radu o možnosti prijatia delegovaného aktu podľa postupu pre naliehavé prípady. Keď budú útvary Komisie predpokladať, že delegovaný akt by sa mohol prijať podľa postupu pre naliehavé prípady, neformálne upozornia sekretariáty Európskeho parlamentu a Rady.

IV

(Akty prijaté pred 1. decembrom 2009 podľa Zmluvy o ES, Zmluvy o EÚ a Zmluvy o Euratome)

ROZHODNUTIE RADY A ZÁSTUPCOV VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV EURÓPSKEJ ÚNIE, KTORÍ SA ZIŠLI NA ZASADNUTÍ RADY,

z 30. novembra 2009

o podpísaní a predbežnom vykonávaní Dohody o leteckej doprave medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Kanadou na strane druhej

(2010/417/ES)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV, KTORÍ SA ZIŠLI NA ZASADNUTÍ RADY,

členskými štátmi na jednej strane a Kanadou na strane druhej (ďalej len „dohoda“).

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 80 ods. 2 v spojení s článkom 300 ods. 2 prvým pododsekom prvou vetou,

Text dohody je pripojený k tomuto rozhodnutiu.

keďže:

2. Týmto sa predseda Rady poveruje určiť osobu(-y) splnomocnenú(-é) podpísať dohodu v mene Spoločenstva s výhradou jej uzavretia.

(1) Komisia v súlade s rozhodnutím Rady, ktorým sa poveruje začať rokovania, prerokovala v mene Spoločenstva a členských štátov dohodu o leteckej doprave s Kanadou (ďalej len „dohoda“).

Článok 2

Predbežné vykonávanie

Spoločenstvo a členské štáty predbežne vykonávajú dohodu v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym právom od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po dni poslednej nóty, ktorou sa strany navzájom informovali o ukončení príslušných vnútroštátnych postupov zameraných na predbežné vykonávanie dohody, pokiaľ dohoda nenadobudne platnosť.

(2) Dohoda bola parafovaná 30. novembra 2008.

(3) Dohodu, ktorú prerokovala Komisia, by Spoločenstvo a členské štáty mali podpísať a predbežne vykonávať v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym právom s výhradou jej možného uzavretia k neskoršiemu dátumu.

Článok 3

Spoločný výbor

1. Spoločenstvo a členské štáty zastupujú v spoločnom výbore zriadenom podľa článku 17 dohody zástupcovia Komisie a členských štátov.

(4) Je potrebné ustanoviť vhodné procesné postupy na účely účasti Spoločenstva a členských štátov v spoločnom výbore zriadenom podľa článku 17 dohody a v postupoch riešenia sporov ustanovených v článku 21 dohody, ako aj na účely vykonávania určitých ustanovení dohody týkajúcich sa ochrany a bezpečnosti,

2. Pozíciu, ktorú má prijať Spoločenstvo a jeho členské štáty v spoločnom výbore vo veciach, ktoré patria do výlučnej právomoci Spoločenstva a ktoré si nevyžadujú prijatie rozhodnutia s právnym účinkom, stanoví Komisia a táto pozícia sa vopred oznámi Rade a členským štátom.

ROZHODLI TAKTO:

Článok 1

Podpis

1. S výhradou prijatia rozhodnutia Rady o uzavretí dohody sa týmto v mene Spoločenstva schvaľuje podpísanie Dohody o leteckej doprave medzi Európskym spoločenstvom a jeho

3. V prípade rozhodnutí spoločného výboru vo veciach, ktoré patria do právomoci Spoločenstva, pozíciu Spoločenstva a jeho členských štátov prijíma Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie, pokiaľ uplatniteľné hlasovacie postupy uvedené v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva neustanovujú inak.

4. V prípade rozhodnutí spoločného výboru vo veciach, ktoré spadajú do právomoci členských štátov, pozíciu Spoločenstva a jeho členských štátov prijíma Rada jednomyselne na návrh Komisie alebo členských štátov, pokiaľ niektorý členský štát neinformuje Generálny sekretariát Rady do jedného mesiaca od prijatia danej pozície o tom, že rozhodnutie, ktoré má prijať spoločný výbor, môže odsúhlasiť iba so súhlasom svojich zákonodarných orgánov, a to najmä z dôvodu výhrady parlamentného preskúmania.

5. Pozíciu Spoločenstva a členských štátov v rámci spoločného výboru prezentuje Komisia, pokiaľ nejde o záležitosti, ktoré patria do výlučnej právomoci členských štátov, v takom prípade pozíciu prezentuje predsedníctvo Rady alebo na základe rozhodnutia Rady Komisia.

Článok 4

Riešenie sporov

1. Pri riešení sporov podľa článku 21 dohody zastupuje Spoločenstvo a členské štáty Komisia.
2. Rozhodnutie o pozastavení alebo obnovení uplatňovania výhod podľa článku 21 ods. 7 dohody prijíma Rada na návrh Komisie. Rada rozhoduje kvalifikovanou väčšinou.
3. O akýchkoľvek ďalších vhodných opatreniach, ktoré sa majú prijať podľa článku 21 dohody vo veciach, ktoré spadajú

do právomoci Spoločenstva, rozhoduje Komisia s pomocou osobitného výboru zástupcov členských štátov, ktorých vymenuje Rada.

Článok 5

Informácie predkladané Komisii

1. Členské štáty bezodkladne informujú Komisiu o každom rozhodnutí o zamietnutí, zrušení, pozastavení alebo obmedzení oprávnenia leteckej spoločnosti Kanady, ktoré zamýšľajú prijať podľa článku 3 dohody.
2. Členské štáty bezodkladne informujú Komisiu o všetkých žiadostiach alebo oznámeniach, ktoré podali alebo prijali podľa článku 6 (Bezpečnosť civilného letectva) dohody.
3. Členské štáty bezodkladne informujú Komisiu o všetkých žiadostiach alebo oznámeniach, ktoré podali alebo prijali podľa článku 7 (Bezpečnostná ochrana civilného letectva) dohody.

V Bruseli 30. novembra 2009

Za Radu
predsedníčka
B. ASK

DOHODA**o leteckej doprave medzi Kanadou a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi**

OBSAH

Článok	Názov
1	Nadpisy a vymedzenie pojmov
2	Udelenie práv
3	Určenie, oprávnenie a zrušenie
4	Investície
5	Uplatňovanie zákonov
6	Bezpečnosť civilného letectva
7	Bezpečnostná ochrana civilného letectva
8	Clá, dane a poplatky
9	Štatistika
10	Záujmy spotrebiteľov
11	Dostupnosť letísk, zariadení leteckej dopravy a služieb
12	Poplatky za používanie letísk, zariadení leteckej dopravy a služieb
13	Komerčný rámec
14	Konkurenčné prostredie
15	Manažment letovej prevádzky
16	Predĺženie určení a oprávnení
17	Spoločný výbor
18	Životné prostredie
19	Pracovnoprávne záležitosti
20	Medzinárodná spolupráca
21	Riešenie sporov
22	Zmeny a doplnenia
23	Nadobudnutie platnosti a predbežné vykonávanie
24	Ukončenie platnosti dohody
25	Registrácia dohody
26	Vzťah k iným dohodám

DOHODA O LETECKEJ DOPRAVE

KANADA

na jednej strane

a

RAKÚSKA REPUBLIKA,

BELGICKÉ KRÁLOVSTVO,

BULHARSKÁ REPUBLIKA,

CYPERSKÁ REPUBLIKA,

ČESKÁ REPUBLIKA,

DÁNSKE KRÁLOVSTVO,

ESTÓNSKA REPUBLIKA,

FÍNSKA REPUBLIKA,

FRANCÚZSKA REPUBLIKA,

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NEMECKO,

HELÉNSKA REPUBLIKA,

MAĎARSKÁ REPUBLIKA,

ÍRSKO,

TALIANSKA REPUBLIKA,

LOTYŠSKÁ REPUBLIKA,

LITOVSKÁ REPUBLIKA,

LUXEMBURSKÉ VEKVOJVDSTVO,

MALTA,

HOLANDSKÉ KRÁLOVSTVO,

POLSKÁ REPUBLIKA,

PORTUGALSKÁ REPUBLIKA,

RUMUNSKO,

SLOVENSKÁ REPUBLIKA,

SLOVINSKÁ REPUBLIKA,

ŠPANIELSKÉ KRÁLOVSTVO,

ŠVÉDSKE KRÁLOVSTVO,

SPOJENÉ KRÁLOVSTVO VEľKEJ BRITÁNIE A SEVERNÉHO ÍRSKA,

ktoré sú zmluvnými stranami Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a členskými štátmi Európskej únie (ďalej len „členské štáty“),

a EURÓPSKE SPOLOČENSTVO

na strane druhej,

Kanada a členské štáty, ktoré sú zmluvnými stranami Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve, ktorý sa otvoril na podpis 7. decembra 1944 v Chicagu, spoločne s Európskym spoločenstvom,

SO ŽELANÍM podporovať systém letectva založený na hospodárskej súťaži medzi leteckými spoločnosťami na trhu s minimálnymi zásahmi a reguláciou zo strany štátu,

SO ŽELANÍM presadzovať svoje záujmy so zreteľom na leteckú dopravu,

UZNÁVAJÚC dôležitosť efektívnej leteckej dopravy pri podpore obchodu, cestovného ruchu a investícií,

SO ŽELANÍM rozšíriť letecké dopravné služby,

SO ŽELANÍM zabezpečiť najvyšší stupeň bezpečnosti a bezpečnostnej ochrany v leteckej doprave,

S ODHODLANÍM získať potenciálne výhody regulačnej spolupráce a, pokiaľ je to vhodné, harmonizácie predpisov a prístupov,

UZNÁVAJÚC dôležité potenciálne výhody, ktoré môžu plynúť z konkurencieschopných leteckých dopravných služieb a životaschopného odvetvia leteckých dopravných služieb,

SO ŽELANÍM podporovať konkurenčné prostredie leteckých dopravných služieb a uznávajúc, že ak letecké spoločnosti nemajú rovnaké podmienky, potenciálne výhody sa nemusia realizovať,

SO ŽELANÍM umožniť svojim leteckým spoločnostiam, aby mali spravodlivé a rovnaké príležitosti pri poskytovaní leteckých dopravných služieb podľa tejto dohody,

SO ŽELANÍM maximalizovať výhody pre cestujúcich, dopravcov, letecké spoločnosti a letiská a ich zamestnancov a pre ostatných, ktorí čerpajú výhody nepriamo,

POTVRDZUJÚC dôležitosť ochrany životného prostredia pri tvorbe a vykonávaní medzinárodnej leteckej politiky,

BERÚC NA VEDOMIE dôležitosť ochrany spotrebiteľov a podporujúc dostatočnú úroveň ochrany spotrebiteľov v spojení s leteckými dopravnými službami,

BERÚC NA VEDOMIE dôležitosť kapitálu pre odvetvie leteckej dopravy, pokiaľ ide o ďalší rozvoj leteckých dopravných služieb,

SO ŽELANÍM uzavrieť dohodu o leteckej doprave ako doplnok k uvedenému dohovoru,

DOHODLI SA TAKTO:

Článok 1

Nadpisy a vymedzenie pojmov

1. Nadpisy použité v tejto dohode sú len na účely odkazov.

2. Na účely tejto dohody, pokiaľ nie je uvedené inak:

a) „letecké orgány“ sú orgány alebo osoby splnomocnené zmluvnými stranami na vykonávanie funkcií ustanovených v tejto dohode;

b) „letecké dopravné služby“ sú pravidelné letecké dopravné služby na trasách stanovených v tejto dohode na účely

dopravy cestujúcich a nákladu vrátane pošty, samostatne alebo spoločne;

c) „dohoda“ je táto dohoda, všetky jej prílohy vrátane zmien a doplnení tejto dohody alebo ktorejkoľvek jej prílohy;

d) „letecká spoločnosť“ je letecká spoločnosť, ktorá bola určená a ktorá dostala oprávnenie v súlade s článkom 3 tejto dohody;

e) „strana“ je Kanada alebo členské štáty a Európske spoločenstvo spoločne alebo jednotlivo;

- f) „dohovor“ je Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve, ktorý sa otvoril na podpis 7. decembra 1944 v Chicagu a zahŕňa každú prílohu prijatú podľa článku 90 tohto dohovoru a každú zmenu a doplnenie príloh alebo tohto dohovoru podľa jeho článkov 90 a 94, ak tieto prílohy a zmeny a doplnenia prijali Kanada a členské štáty, a
- g) „územím“ sú, pokiaľ ide o Kanadu, oblasti súše (pevnina a ostrovy), vnútorné vody a pobrežné more, ako sú stanovené v jej vnútroštátnom práve, vrátane vzdušného priestoru nad týmito oblasťami; a pokiaľ ide o členské štáty Európskeho spoločenstva, oblasti súše (pevnina a ostrovy), vnútorné vody a pobrežné more, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o založení Európskeho spoločenstva a podmienky stanovené v tejto zmluve a v akomkoľvek následnom právnom dokumente, vrátane vzdušného priestoru nad týmito oblasťami; vykonávaním tejto dohody na gibraltárske letisko nie je dotknutá príslušná právna pozícia Španielskeho kráľovstva a Spojeného kráľovstva, pokiaľ ide o spor o právomoc nad územím, na ktorom sa nachádza letisko, ani pokračujúci odklad uplatňovania opatrení Európskeho spoločenstva pre leteckú dopravu na gibraltárske letisko, ktoré medzi členskými štátmi platili 18. septembra 2006 v súlade s ministerským vyhlásením o gibraltárskom letisku dohodnutým 18. septembra 2006 v Córdobe.

Článok 2

Udelenie práv

1. Každá strana udelí druhej strane na účely vykonávania leteckej dopravy leteckými spoločnosťami druhej strany tieto práva:

- a) právo prelietať bez pristátia ponad jej územie;
- b) právo pristávať na jej území na neprepravné účely;
- c) v rozsahu, aký umožňuje táto dohoda, právo pristávať na jej území na trasách stanovených v tejto dohode na účely nastúpenia a vystúpenia cestujúcich a naloženia a vyloženia nákladu vrátane pošty, samostatne alebo v kombinácii a
- d) práva inak špecifikované v tejto dohode.

2. Každá strana udelí leteckým spoločnostiam druhej strany tiež práva ustanovené v odseku 1 písm. a) a b) tohto článku, pokiaľ ide o letecké spoločnosti, ktoré nie sú uvedené v článku 3 (Určenie, oprávnenie a zrušenie) tejto dohody.

Článok 3

Určenie, oprávnenie a zrušenie

1. Strany uznávajú, že licencie alebo iné formy oprávnení, ktoré vydala druhá strana na poskytovanie leteckých dopravných služieb v súlade s touto dohodou, predstavujú podľa

tejto dohody určenie. Na žiadosť leteckých orgánov jednej strany overia letecké orgány druhej strany, ktorá vydala licenciu alebo inú formu oprávnenia, štatút takýchto licencií alebo oprávnení.

2. Po prijatí žiadosti od určenej leteckej spoločnosti jednej strany v predpísanej forme a predpísaným spôsobom udelí druhá strana v súlade so svojimi právnymi predpismi tejto leteckej spoločnosti požadované oprávnenia a povolenia na poskytovanie leteckých dopravných služieb s minimálnym procesným zdržaním za predpokladu, že:

- a) táto letecká spoločnosť je spôsobilá podľa právnych predpisov štandardne uplatňovaných leteckými orgánmi strany udeľujúcej oprávnenia a povolenia;
- b) táto letecká spoločnosť dodržiava právne predpisy strany udeľujúcej oprávnenia a povolenia;
- c) s výhradou prílohy 2, v prípade leteckej spoločnosti Kanady, efektívna kontrola nad touto leteckou spoločnosťou sa nachádza v rukách štátnych príslušníkov jednej alebo druhej strany, letecká spoločnosť má licenciu ako kanadská letecká spoločnosť a hlavné miesto podnikania má v Kanade; v prípade leteckej spoločnosti členského štátu, efektívna kontrola nad touto leteckou spoločnosťou sa nachádza v rukách štátnych príslušníkov jednej alebo druhej strany, Islandu, Lichtenštajnska, Nórska alebo Švajčiarska, letecká spoločnosť má licenciu ako letecká spoločnosť Spoločenstva a hlavné miesto podnikania má v členskom štáte a
- d) letecká spoločnosť inak vykonáva svoju činnosť spôsobom, ktorý je v súlade s podmienkami ustanovenými v tejto dohode.

3. Strana môže odoprieť oprávnenia alebo povolenia uvedené v odseku 2 tohto článku a zrušiť alebo pozastaviť prevádzkové oprávnenia alebo povolenia, uložiť vo vzťahu k nim podmienky alebo ich obmedziť alebo inak pozastaviť alebo obmedziť prevádzku leteckej spoločnosti alebo spoločnosti druhej strany v prípade, že táto letecká spoločnosť nedodržiava ustanovenia odseku 2, alebo ak strana zistí, že podmienky na území druhej strany nie sú v súlade so spravodlivým a konkurenčným prostredím a majú za následok značné nevýhody alebo ujmu pre jej leteckú spoločnosť alebo spoločnosti v súlade s článkom 14 ods. 5 (Konkurenčné prostredie).

4. Práva uvedené v odseku 3 tohto článku sa uplatnia až po porade v spoločnom výbore, pokiaľ nie je potrebné okamžité opatrenie na zabránenie porušovania právnych predpisov uvedených v odseku 2 alebo pokiaľ bezpečnosť alebo bezpečnostná ochrana nevyžaduje opatrenie v súlade s ustanoveniami článku 6 (Bezpečnosť civilného letectva) a článku 7 (Bezpečnostná ochrana civilného letectva).

Článok 4

Investície

S výhradou podmienok uvedených v prílohe 2 k tejto dohode umožní každá zo strán štátnym príslušníkom Kanady alebo členského štátu alebo štátov úplné vlastníctvo svojich leteckých spoločností.

Článok 5

Uplatňovanie zákonov

Každá strana vyžaduje dodržiavanie:

- a) svojich právnych predpisov a postupov, ktoré sa vzťahujú, pokiaľ ide o lietadlá používané na medzinárodnú leteckú dopravu, na prílet na jej územie, na pobyt na ňom alebo odlet z neho, alebo na prevádzkovanie a navigáciu takýchto lietadiel leteckými spoločnosťami pri vstupe na uvedené územie, odlete z neho a počas pobytu na ňom, a
- b) svojich právnych predpisov, ktoré sa vzťahujú na prílet cestujúcich, posádky a nákladu vrátane pošty na jej územie alebo ich pobyt na ňom alebo odlet z neho (ako sú napríklad predpisy, ktoré sa vzťahujú na vstup, odbavenie, tranzit, bezpečnostnú ochranu civilného letectva, prísťahovateľstvo, cestovné pasy, colné odbavenie a karanténu) zo strany leteckých spoločností a takýchto cestujúcich, členov posádky a nákladu vrátane pošty alebo v ich mene, pri tranzite cez uvedené územie, prílete naň, odlete z neho alebo počas pobytu na ňom. Pri uplatňovaní takýchto právnych predpisov poskytne každá strana leteckým spoločnostiam za podobných okolností zaobchádzanie, ktoré nie je menej priaznivé ako zaobchádzanie, ktoré poskytuje vlastnej alebo akejkoľvek inej leteckej spoločnosti, ktorá poskytuje podobné medzinárodné letecké dopravné služby.

Článok 6

Bezpečnosť civilného letectva

1. Strany opätovne potvrdzujú dôležitosť úzkej spolupráce v oblasti bezpečnosti civilného letectva. V tejto súvislosti sa strany zapájajú do ďalšej spolupráce vrátane spolupráce v súvislosti s letovou prevádzkou, najmä s cieľom umožniť spoločné využívanie informácií, ktoré môžu mať vplyv na bezpečnosť medzinárodnej leteckej dopravy, vzájomnú účasť na činnostiach dohľadu alebo vykonávanie spoločných činností dohľadu v oblasti bezpečnosti civilného letectva a rozvoj spoločných projektov a iniciatív vrátane spolupráce s tretími krajinami. Táto spolupráca sa rozvíja v rámci Dohody o bezpečnosti civilného letectva medzi Kanadou a Európskym spoločenstvom podpísanej 6. mája 2009 v Prahe v súvislosti so záležitosťami, na ktoré sa uvedená dohoda vzťahuje.

2. Osvedčenia o letovej spôsobilosti, osvedčenia o kvalifikácii a licencie, ktoré strana prostredníctvom svojich leteckých orgánov vydala alebo vyhlásila za platné v súlade s uplatniteľnými ustanoveniami Dohody o bezpečnosti civilného

letectva medzi Kanadou a Európskym spoločenstvom uznáva druhá strana a jej letecké orgány za platné na účely poskytovania leteckých dopravných služieb za predpokladu, že tieto osvedčenia alebo licencie boli vydané alebo vyhlásené za platné minimálne na základe noriem stanovených podľa dohovoru a v súlade s nimi.

3. V prípade, že výsady alebo podmienky licencií alebo osvedčení uvedených v odseku 2, ktoré vydali letecké orgány jednej strany ktorejkoľvek osobe alebo leteckej spoločnosti alebo v súvislosti s lietadlom používaným na poskytovanie leteckých dopravných služieb, by povoľovali rozdiel, ktorý je nižší ako minimálne normy stanovené podľa dohovoru a ktorý bol zaregistrovaný v Medzinárodnej organizácii civilného letectva, alebo ak by tieto orgány uplatňovali normu alebo normy, ktoré sú prísnejšie alebo iné ako normy stanovené podľa dohovoru, druhá strana môže požiadať o konzultácie medzi stranami v rámci spoločného výboru na účely objasnenia príslušného postupu. Do momentu, kým sa pri konzultáciách nedosiahne konsenzus a v duchu režimu vzájomného uznávania osvedčení a licencií strany naďalej uznávajú osvedčenia a licencie, ktoré letecké orgány druhej strany vyhlásili za platné. Ak Dohoda o bezpečnosti civilného letectva medzi Kanadou a Európskym spoločenstvom podpísaná 6. mája 2009 v Prahe obsahuje ustanovenia upravujúce vzájomné uznávanie osvedčení a licencií, každá strana uplatňuje tieto ustanovenia.

4. V súlade s uplatniteľnými zákonmi a v rámci Dohody o bezpečnosti civilného letectva medzi Kanadou a Európskym spoločenstvom podpísanej 6. mája 2009 v Prahe sa strany s ohľadom na záležitosti, na ktoré sa vzťahuje uvedená dohoda, zaväzujú, že dosiahnu vzájomné uznávanie osvedčení a licencií.

5. Strana alebo jej zodpovedné letecké orgány môžu kedykoľvek požiadať druhú stranu alebo jej zodpovedné letecké orgány o konzultácie o bezpečnostných normách a požiadavkách, ktoré dodržiavajú a vykonávajú tieto letecké orgány. Ak strana alebo jej zodpovedné letecké orgány, ktoré žiadali o konzultácie, po týchto konzultáciách zistia, že druhá strana alebo jej zodpovedné letecké orgány v skutočnosti nedodržiavajú a nevykonávajú bezpečnostné normy a požiadavky v týchto oblastiach, ktoré sú, pokiaľ nebolo rozhodnuté inak, aspoň rovnako prísne ako minimálne normy stanovené podľa dohovoru, druhá strana alebo jej zodpovedné letecké orgány budú informované o týchto zisteniach a o krokoch, ktoré sa považujú za potrebné na dosiahnutie súladu s týmito minimálnymi normami. V prípade, že druhá strana alebo jej zodpovedné letecké orgány neprijmú primerané nápravné opatrenie do pätnástich (15) dní alebo v inej takej lehote, o ktorej sa rozhodne, pre stranu alebo jej zodpovedné letecké orgány, ktoré žiadali o konzultácie to predstavuje dôvod, aby zrušili, pozastavili alebo obmedzili prevádzkové oprávnenia alebo technické povolenia alebo aby inak pozastavili alebo obmedzili prevádzku leteckej spoločnosti, v prípade ktorej za bezpečnostný dohľad zodpovedá druhá strana alebo jej zodpovedné letecké orgány.

6. Každá zo strán uznáva, že ktorékoľvek lietadlo, ktoré prevádzkuje letecká spoločnosť jednej strany alebo je prevádzkované v jej mene, sa v čase, keď sa nachádza na území druhej strany, môže podrobiť inšpekcii na odbavovacej ploche vykonanej leteckými orgánmi druhej strany s cieľom overiť platnosť príslušných dokladov lietadla a dokladov jeho posádky a zjavný stav lietadla a jeho vybavenia za predpokladu, že táto prehliadka nespôsobí neodôvodnené oneskorenie prevádzky lietadla.

7. Ak letecké orgány jednej strany po vykonaní inšpekcie na odbavovacej ploche zistia, že lietadlo alebo prevádzka lietadla nie je v súlade s minimálnymi normami stanovenými v tomto období v súlade s dohovorom alebo že nedochádza v tomto období k účinnému dodržiavaniu a uplatňovaniu bezpečnostných noriem stanovených v súlade s dohovorom, letecké orgány tejto strany informujú letecké orgány druhej strany, ktoré zodpovedajú za bezpečnostný dohľad nad leteckou spoločnosťou, ktorá prevádzkuje lietadlo, o týchto zisteniach a o krokoch, ktoré sa považujú za potrebné na dosiahnutie súladu s týmito minimálnymi normami. Neprijatie primeraného nápravného opatrenia do pätnástich (15) dní predstavuje dôvod, aby sa zrušili, pozastavili alebo obmedzili prevádzkové oprávnenia alebo technické povolenia alebo aby sa inak pozastavila alebo obmedzila prevádzka leteckej spoločnosti, ktorá prevádzkuje lietadlo. To isté rozhodnutie možno urobiť v prípade odopretia prístupu na účely inšpekcie na odbavovacej ploche.

8. Každá zo strán má prostredníctvom svojich zodpovedných leteckých orgánov právo prijať neodkladné opatrenie vrátane práva zrušiť, pozastaviť alebo obmedziť prevádzkové oprávnenia alebo technické povolenia alebo inak pozastaviť alebo obmedziť prevádzku leteckej spoločnosti druhej strany, ak dospejú k záveru, že je to nevyhnutné s ohľadom na bezprostredné ohrozenie bezpečnosti civilného letectva. Ak je to možné, strana, ktorá prijíma takéto opatrenia, sa vopred snaží konzultovať s druhou stranou.

9. Každé opatrenie, ktoré prijme strana alebo jej zodpovedné letecké orgány v súlade s odsekmi 5, 7 alebo 8 tohto článku, sa preruší, keď zaniknú dôvody na prijatie takéhoto opatrenia.

Článok 7

Bezpečnostná ochrana civilného letectva

1. Strany v súlade so svojimi právami a povinnosťami podľa medzinárodného práva opätovne potvrdzujú, že ich vzájomná povinnosť chrániť bezpečnosť civilného letectva pred činmi protiprávneho zasahovania predstavuje neoddeliteľnú súčasť tejto dohody.

2. Bez toho, aby bola obmedzená všeobecná platnosť ich práv a povinností podľa medzinárodného práva, strany konajú predovšetkým v zhode s ustanoveniami *Dohovoru o trestných a niektorých iných činoch spáchaných na palube lietadla* podpísaného 14. septembra 1963 v Tokiu, *Dohovoru o potlačení protiprávneho zmocnenia sa lietadiel* podpísaného 16. decembra 1970 v Haagu, *Dohovoru o potlačení protiprávnych činov ohrozujúcich bezpečnosť civilného letectva* podpísaného 23. septembra 1971 v Montreale, *Protokolu o potlačení protiprávnych násilných činov na letiskách*

slúžiacich medzinárodnému civilnému letectvu podpísaného 24. februára 1988 v Montreale a *Dohovoru o značkovani plastických trhavín na účely detekcie* podpísaného 1. marca 1991 v Montreale a ustanoveniami ktorejkoľvek mnohostrannej dohody upravujúcej bezpečnostnú ochranu civilného letectva, ktorá je pre strany záväzná.

3. Strany si na požiadanie navzájom poskytnú všetku potrebnú pomoc s cieľom zabrániť protiprávnemu zmocneniu sa civilného lietadla a iným činom protiprávneho zasahovania namiereným proti bezpečnosti takéhoto lietadla, jeho cestujúcich a posádky, ako aj letísk a leteckých navigačných zariadení a akejkoľvek inej hrozbe pre bezpečnosť civilného letectva.

4. Strany konajú v súlade s ustanoveniami v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva, ktoré vypracovala Medzinárodná organizácia civilného letectva a ktoré sú prílohami k *Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve*, pokiaľ sú tieto ustanovenia o bezpečnostnej ochrane uplatniteľné vo vzťahu ku stranám. Strany požadujú, aby prevádzkovatelia lietadiel z ich registra, prevádzkovatelia lietadiel s hlavným miestom podnikania alebo trvalým sídlom na ich území a prevádzkovatelia letísk na ich území konali v súlade s týmito ustanoveniami o bezpečnostnej ochrane civilného letectva. Každá strana preto na požiadanie informuje druhú stranu o akomkoľvek rozdieli medzi jej predpismi a postupmi a normami v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva uvedenými v prílohách, na ktoré sa odkazuje v tomto odseku, ak tieto rozdiely predstavujú prísnejšie kritériá alebo sa nimi dané normy dopĺňajú a ak sú relevantné pre prevádzkovateľov druhej strany. Každá strana môže kedykoľvek požiadať, aby sa bez neodôvodneného omeškania uskutočnili konzultácie s druhou stranou s cieľom diskutovať o takýchto rozdieloch.

5. Pri úplnom a vzájomnom rešpektovaní zvrchovanosti štátov každá strana súhlasí s tým, že od prevádzkovateľov lietadla uvedených v odseku 4 tohto článku možno vyžadovať, aby dodržiavali ustanovenia v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva uvedené v uvedenom odseku nad rámec ustanovení, ktoré druhá strana vyžaduje pre vstup na územie, odlet z územia alebo pobyt na území tejto druhej strany. Každá strana zabezpečí, aby sa na jej území uplatňovali opatrenia na ochranu lietadiel a na vykonanie bezpečnostných kontrol cestujúcich, posádky, batožiny, osobnej batožiny, nákladu, pošty a zásob lietadla pred nastupovaním alebo nakladaním.

6. Strany súhlasia, že budú pracovať na dosiahnutí vzájomného uznávania svojich bezpečnostných noriem a že budú úzko spolupracovať na opatreniach v oblasti kontroly kvality na báze reciprocity. Strany tiež súhlasia, že v prípade potreby a na základe rozhodnutí, ktoré strany prijímajú samostatne, vytvoria predpoklady pre zavedenie jednorazovej bezpečnostnej kontroly pre lety medzi územiami strán, čo znamená oslobodenie od požiadavky opätovnej detekčnej kontroly transferových cestujúcich, transferovej batožiny a/alebo transferového nákladu.

S týmto cieľom sa zavedú administratívne opatrenia umožňujúce konzultácie o existujúcich alebo plánovaných opatreniach v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva a spoluprácu a spoločné využívanie informácií o opatreniach v oblasti kontroly kvality vykonávaných stranami. Strany vzájomne konzultujú o plánovaných bezpečnostných opatreniach, ktoré sú relevantné pre prevádzkovateľov so sídlom na území druhej strany vo vzťahu k takýmto administratívnym opatreniam.

7. Každá strana, ak je to možné, vyhovie akejkoľvek požiadavke druhej strany, pokiaľ ide o odôvodnené osobitné bezpečnostné opatrenia na zvládnutie konkrétneho ohrozenia špecifického letu alebo špecifickej série letov.

8. Strany súhlasia so spoluprácou na bezpečnostných inšpekciách, ktoré vykonajú na jednom alebo druhom území prostredníctvom zavedenia mechanizmov vrátane administratívnych dojednaní na účely vzájomnej výmeny informácií o výsledkoch takýchto bezpečnostných inšpekcií. Strany súhlasia, že kladne posúdia žiadosti o možnosť zúčastniť sa ako pozorovatelia na bezpečnostných inšpekciách vykonávaných druhou stranou.

9. V prípade incidentu alebo hrozby incidentu protiprávneho zmocnenia sa civilného lietadla alebo iných činov protiprávneho zasahovania voči bezpečnosti takéhoto lietadla, jeho cestujúcich a posádky, letísk alebo leteckých navigačných zariadení si strany navzájom pomáhajú uľahčením komunikácie a inými vhodnými opatreniami zameranými na rýchle a bezpečné ukončenie tohto incidentu alebo jeho hrozby.

10. Ak má strana opodstatnený dôvod domnievať sa, že druhá strana nedodržala ustanovenia tohto článku, táto strana môže prostredníctvom svojich zodpovedných orgánov požiadať o konzultácie. Tieto konzultácie začnú do pätnástich (15) dní od doručenia takejto žiadosti. Nedosiahnutie uspokojivej dohody v lehote pätnástich (15) dní od začatia konzultácií je dôvodom, aby strana, ktorá požiadala o konzultácie, prijala opatrenia na odoprenie oprávnení leteckým spoločnostiam druhej strany, ich zrušenie, pozastavenie alebo uloženie vhodných podmienok vo vzťahu k nim. Ak to vyžaduje naliehavosť situácie alebo v snahe zabrániť ďalšiemu nedodržiavaniu ustanovení tohto článku, strana, ktorá sa domnieva, že druhá strana nedodržala ustanovenia tohto článku, môže kedykoľvek prijať vhodné predbežné opatrenia.

11. Bez toho, aby bola dotknutá potreba prijať okamžité opatrenia na ochranu bezpečnosti dopravy, strany potvrdzujú, že pri skúmaní bezpečnostných opatrení vyhodnotia možné negatívne ekonomické a prevádzkové vplyvy na poskytovanie leteckých dopravných služieb podľa tejto dohody, a v rozsahu,

ktorý umožňuje právny poriadok, zohľadnia tieto faktory pri rozhodovaní, aké opatrenia sú potrebné a vhodné na riešenie týchto hrozieb bezpečnostnej ochrany.

Článok 8

Clá, dane a poplatky

1. Každá strana v najväčšom možnom rozsahu, aký umožní jej vnútroštátne právne predpisy, a na základe reciprocity oslobodí letecké spoločnosti druhej strany, pokiaľ ide o ich lietadlá prevádzkované v rámci medzinárodnej leteckej dopravy, ich bežné vybavenie, pohonné látky, mazivá, spotrebné technické zásoby, pozemné zariadenia, náhradné diely (vrátane motorov), zásoby v lietadle (okrem iného potraviny, nápoje a liehoviny, tabak a iné produkty určené na predaj cestujúcim alebo používanie cestujúcimi v obmedzenom množstve počas letu) a ďalšie predmety určené na využívanie alebo využívané výlučne v súvislosti s prevádzkou alebo údržbou lietadla, ktoré vykonáva medzinárodnú leteckú dopravu, od všetkých dovozných obmedzení, majetkových daní a odvodov, colných poplatkov, spotrebných daní a podobných poplatkov, ktoré ukladajú strany a ktoré nie sú založené na cene za poskytované služby.

2. Strany v rozsahu, v akom to umožňujú ich vnútroštátne právne predpisy, a na základe reciprocity oslobodia od daní, odvodov, ciel a poplatkov uvedených v odseku 1 tohto článku s výnimkou poplatkov vychádzajúcich z ceny za poskytované služby aj:

- a) zásoby v lietadle, ktoré sa privezú alebo dodajú na územie strany a nakladajú na palubu v primeraných množstvách na použitie v odlietajúcom lietadle leteckej spoločnosti druhej strany, ktoré sa používa v medzinárodnej leteckej doprave, aj keď sa tieto zásoby majú používať počas časti letu uskutočnenej nad daným územím;
- b) pozemné zariadenia a náhradné diely (vrátane motorov) dovezené na územie strany na účely servisu, údržby alebo opravy lietadla leteckej spoločnosti druhej strany, ktoré sa používa v medzinárodnej leteckej doprave, a počítačové vybavenie a súčiastky určené na vybavovanie cestujúcich alebo nákladu alebo bezpečnostné kontroly;
- c) palivo, mazivá a spotrebné technické zásoby v lietadle, ktoré sa privezú alebo dodajú na územie strany na použitie v lietadle leteckej spoločnosti druhej strany, ktoré sa používa v medzinárodnej leteckej doprave, aj keď sa tieto zásoby majú používať počas časti letu uskutočnenej nad daným územím, a

d) tlačoviny vrátane leteníek, obálok leteníek, leteckých nákladných listov a iných s tým spojených reklamných materiálov, ktoré letecká spoločnosť distribuuje bezplatne.

3. Bežné palubné vybavenie, ako aj materiály a zásoby, ktoré sa obvykle ponechávajú na palube lietadla používaného leteckou spoločnosťou jednej strany, sa môžu vyložiť na území druhej strany len so súhlasom colných orgánov tohto územia. V takom prípade sa na ne môže vzťahovať požiadavka, aby boli držané pod dohľadom uvedených orgánov až do doby, kým nebudú vyvezené naspäť alebo sa s nimi v súlade s colnými predpismi nenaloží inak.

4. Výnimky ustanovené v tomto článku sa uplatňujú aj vtedy, keď letecké spoločnosti jednej strany uzavreli s inou leteckou spoločnosťou, ktorá využíva podobné výnimky udelené druhou stranou, zmluvu o požičaní alebo prevode položiek uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku na území druhej strany.

5. Ustanovenia príslušných dohovorov, ktoré sú v platnosti medzi členským štátom a Kanadou s cieľom predchádzať dvojitému zdaneniu príjmu a kapitálu, sa touto dohodou nemenia.

Článok 9

Štatistika

1. Každá strana poskytne druhej strane štatistiku, ktorá sa vyžaduje v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, a na požiadanie aj iné dostupné štatistické údaje, ktoré možno odôvodnene vyžadovať na účely preskúmania poskytovania leteckých dopravných služieb.

2. Strany spolupracujú v rámci spoločného výboru s cieľom umožniť vzájomnú výmenu štatistických informácií na účely monitorovania rozvoja leteckých dopravných služieb.

Článok 10

Záujmy spotrebiteľov

1. Každá strana uznáva dôležitosť ochrany záujmov spotrebiteľov a môže prijať alebo vyžadovať, aby letecké spoločnosti prijali opodstatnené a primerané opatrenia na nediskriminačnej báze, ktoré by sa okrem iného týkali:

- a) požiadaviek na ochranu finančných prostriedkov, ktoré sa poskytli leteckým spoločnostiam;
- b) iniciatív v súvislosti s kompenzáciami v prípade odopretia vstupu na palubu lietadla;
- c) náhrad pre cestujúcich;
- d) zverejnenia totožnosti leteckého dopravcu, ktorý v skutočnosti prevádzkuje lietadlo;

e) finančnej spôsobilosti ich vlastných leteckých spoločností;

f) poistenia zákonnej zodpovednosti za ujmu na zdraví cestujúcich a

g) zavedenia opatrení k zaisteniu dostupnosti.

2. Strany sa v rámci spoločného výboru usilujú o vzájomné konzultácie o záležitostiach v oblasti záujmu spotrebiteľov vrátane opatrení, ktoré plánujú, aby v čo najväčšej možnej miere dosiahli zlučiteľné prístupy.

Článok 11

Dostupnosť letísk, zariadení leteckej dopravy a služieb

1. Každá strana zabezpečí, aby letiská, letové trasy, riadenie letovej prevádzky a letecké navigačné služby, bezpečnostnú ochranu civilného letectva, pozemnú obsluhu a ostatné súvisiace zariadenia a služby, ktoré sa poskytujú na jej území, mohli používať letecké spoločnosti druhej strany na nediskriminačnej báze v čase, keď sa robia prípravy na používanie.

2. Strany v čo najväčšej možnej miere prijímú všetky opodstatnené opatrenia na zabezpečenie účinného prístupu k zariadeniam a službám s výhradou právnych, prevádzkových a fyzických obmedzení a na základe spravodlivých a rovnakých príležitostí a transparentnosti v súvislosti s postupmi na získanie prístupu.

3. Každá strana zabezpečí, aby sa jej postupy, usmernenia a predpisy týkajúce sa riadenia prevádzkových intervalov uplatniteľných na letiská na jej území uplatňovali transparentným, účinným a nediskriminačným spôsobom.

4. V prípade, že strana je presvedčená, že druhá strana porušuje tento článok, môže oznámiť druhej strane svoje zistenia a požiadať o konzultácie podľa článku 17 ods. 4 (Spoločný výbor).

Článok 12

Poplatky za používanie letísk, zariadení leteckej dopravy a služieb

1. Každá zo strán zabezpečí, aby užívateľské poplatky, ktoré jej príslušné orgány alebo subjekty ukladajúce poplatky môžu ukladať leteckým spoločnostiam druhej strany za využívanie služieb leteckej navigácie a riadenia letovej prevádzky, boli spravodlivé, primerané, aby súviseli s vynaloženými nákladmi a aby neboli nespravodlivo diskriminačné. Takéto užívateľské poplatky sa v každom prípade uložia leteckým spoločnostiam druhej strany za podmienok, ktoré nie sú menej priaznivé ako najpriaznivejšie podmienky dostupné pre akúkoľvek inú leteckú spoločnosť.

2. Každá zo strán zabezpečí, aby užívateľské poplatky, ktoré jej príslušné orgány alebo subjekty ukladajúce poplatky uložia leteckým spoločnostiam druhej strany za používanie letísk, bezpečnostnej ochrany civilného letectva a súvisiacich zariadení a služieb boli spravodlivé, primerané, nie nespravodlivo diskriminačné a spravodlivo rozdelené medzi jednotlivé kategórie užívateľov. Tieto poplatky môžu odrážať, ale nie prevyšovať úplné náklady príslušných orgánov alebo subjektov ukladajúcich poplatky na poskytovanie príslušných zariadení a služieb letísk, zariadení a služieb spojených s bezpečnostnou ochranou civilného letectva na danom letisku alebo v rámci daného letiskového systému. V týchto poplatkoch môže byť zahrnutá primeraná návratnosť aktív po započítaní odpisov. Zariadenia a služby, za ktoré sa účtujú užívateľské poplatky, sa poskytujú účinne a hospodárne. Tieto poplatky sa v každom prípade uložia leteckým spoločnostiam druhej strany za podmienok, ktoré nie sú menej priaznivé ako najpriaznivejšie podmienky dostupné pre akúkoľvek inú leteckú spoločnosť v čase stanovenia poplatkov.

3. Každá strana podporuje konzultácie medzi príslušnými orgánmi alebo subjektmi ukladajúcimi poplatky na svojom území a leteckými spoločnosťami alebo ich zastupujúcimi orgánmi, ktoré využívajú služby a zariadenia, a podporuje výmenu tých informácií medzi príslušnými orgánmi alebo subjektmi ukladajúcimi poplatky a leteckými spoločnosťami alebo ich zastupujúcimi orgánmi, ktoré môžu byť potrebné na presné preskúmanie primeranosti poplatkov v súlade so zásadami uvedenými v odsekoch 1 a 2 tohto článku. Každá strana vyzýva príslušné orgány alebo subjekty ukladajúce poplatky, aby užívateľom primeraným spôsobom oznámili každú navrhovanú zmenu užívateľských poplatkov, aby tieto orgány mohli názory užívateľov zväziť pred vykonaním týchto zmien.

4. V rámci postupov riešenia sporov podľa článku 21 (Riešenie sporov) sa žiadna strana nepovažuje za stranu porušujúcu ustanovenia tohto článku, pokiaľ:

- a) v primeranej lehote preskúma poplatok alebo postup, ktorý je predmetom sťažnosti druhej strany, alebo
- b) po takomto preskúmaní prijme všetky opatrenia vo svojej právomoci na nápravu akéhokoľvek poplatku alebo postupu, ktorý nie je v súlade s týmto článkom.

Článok 13

Obchodný rámec

1. Každá strana poskytne spravodlivé a rovnaké príležitosti leteckým spoločnostiam druhej strany na poskytovanie leteckých dopravných služieb podľa tejto dohody.

Kapacita

2. Každá strana umožní ktorejkoľvek leteckej spoločnosti druhej strany určiť frekvenciu a kapacitu leteckých dopravných

služieb, ktorú poskytuje podľa tejto dohody, na základe komerčných hľadísk leteckej spoločnosti na danom trhu. Žiadna strana jednostranne neobmedzí objem dopravy, frekvenciu alebo pravidelnosť letov ani typ alebo typy lietadiel prevádzkovaných leteckými spoločnosťami druhej strany, ani nevyžaduje predkladanie letových poriadkov, programov charterových letov alebo prevádzkových plánov leteckými spoločnosťami druhej strany, okrem prípadov, keď sa to vyžaduje na technické účely, prevádzkové účely alebo účely ochrany životného prostredia (miestna kvalita ovzdušia a hluk) na základe jednotných podmienok v súlade s článkom 15 dohovoru.

Spoločné označovanie liniek

3. a) S výhradou regulačných požiadaviek, ktoré každá strana obvykle uplatňuje na takúto prevádzku, môže ktorákoľvek letecká spoločnosť druhej strany uzatvárať dohody o spolupráci na účely:

i) ponúkajú svojich leteckých dopravných služieb na stanovených trasách prostredníctvom predaja dopravných služieb pod svojím vlastným označením v prípade letov, ktoré prevádzkuje ktorákoľvek letecká spoločnosť Kanady alebo členských štátov a/alebo ktorejkoľvek tretej krajiny a/alebo poskytovateľ povrchovej pozemnej alebo námornej dopravy z ktorejkoľvek krajiny;

ii) prepravy pod označením ktorejkoľvek inej leteckej spoločnosti, ak letecké orgány strany oprávili túto inú leteckú spoločnosť predávať dopravné služby pod svojím vlastným označením v prípade letov, ktoré prevádzkuje ktorákoľvek letecká spoločnosť strany.

b) Strana môže vyžadovať, aby všetky letecké spoločnosti zapojené do dohôd o spoločnom označovaní liniek mali príslušné základné oprávnenie pre trasu.

c) Strana neodoprie povolenie na služby leteckej dopravy na linkách so spoločným označením stanovené v odseku 3 písm. a) bode i) tohto článku na základe toho, že letecká spoločnosť, ktorá prevádzkuje lietadlo, nemá právo prepravy pod označením iných leteckých spoločností.

d) Strany vyžadujú, aby všetky letecké spoločnosti, ktoré uzavreli takéto dohody o spoločnom označovaní liniek zabezpečili, aby boli cestujúci v plnom rozsahu informovaní o totožnosti prevádzkovateľa a o spôsobe dopravy pre každý úsek cesty.

Pozemná obsluha

4. Každá strana povolí leteckým spoločnostiam druhej strany, keď pôsobia na jej území:

- a) na základe reciprocity vykonávať vlastnú pozemnú obsluhu na jej území a podľa svojej vlastnej voľby prijímať úplné alebo čiastočné služby pozemnej obsluhy poskytované akýmkoľvek sprostredkovateľom, ktorý má oprávnenie jej príslušných orgánov na poskytovanie takýchto služieb, a
- b) poskytovať služby pozemnej obsluhy pre iné letecké spoločnosti pôsobiace na tom istom letisku, ak je to povolené a v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

5. Uplatňovanie práv ustanovených v odseku 4 písm. a) a b) tohto článku podlieha len fyzickým alebo prevádzkovým obmedzeniam vyplývajúcim hlavne z dôvodov bezpečnosti alebo bezpečnostnej ochrany letiska. Akékoľvek obmedzenia sa uplatňujú jednotne a za podmienok, ktoré nie sú menej priaznivé ako najpriaznivejšie podmienky pre akúkoľvek leteckú spoločnosť akejkoľvek krajiny, ktorá poskytuje podobné medzinárodné letecké dopravné služby, v čase uloženia daných obmedzení.

Zástupcovia leteckých spoločností

6. Každá strana umožní:

- a) leteckým spoločnostiam druhej strany na základe reciprocity priviesť si a držať na jej území svojich zástupcov a obchodných riadiacich, odbytových, technických, prevádzkových a iných špecializovaných zamestnancov, ktorí sú potrební v súvislosti so službami, ktoré poskytujú;
- b) leteckým spoločnostiam druhej strany uspokojiť tieto požiadavky na zamestnancov podľa vlastnej voľby buď z vlastných personálnych zdrojov, alebo využitím služieb inej organizácie, podniku alebo leteckej spoločnosti pôsobiacej na jej území a oprávnenej poskytovať takéto služby pre iné letecké spoločnosti, a
- c) leteckým spoločnostiam druhej strany zriadiť kancelárie na jej území na účely propagácie a predaja služieb leteckej dopravy a s tým súvisiacich činností.

7. Každá strana vyžaduje, aby zástupcovia a zamestnanci leteckých spoločností druhej strany podliehali jej právnym predpisom. V súlade s takýmito právnymi predpismi:

- a) každá strana s minimálnym oneskorením udelí potrebné pracovné povolenia, cestovné víza alebo iné podobné doklady zástupcom a zamestnancom uvedeným v odseku 6 tohto článku a
- b) každá strana uľahčí a urýchli schválenie akejkoľvek požiadavky na pracovné povolenia pre personál vykonávajúci určité dočasné úlohy počas obdobia, ktoré nepresiahne deväťdesiat (90) dní.

Predaj, miestne výdavky a prevod finančných prostriedkov

8. Každá strana umožní leteckým spoločnostiam druhej strany:

- a) zaoberať sa predajom služieb leteckej dopravy na jej území priamo alebo prostredníctvom svojich sprostredkovateľov podľa uváženia leteckej spoločnosti a predávať takéto dopravné služby v mene platnej na jej území alebo podľa uváženia leteckej spoločnosti vo voľne zameniteľných menách iných krajín a každá osoba si môže kúpiť takéto dopravné služby v menách, ktoré tieto letecké spoločnosti prijímajú;
- b) uhrádzať miestne výdavky vrátane nákupu paliva na jej území v miestnej mene alebo podľa uváženia leteckej spoločnosti vo voľne zameniteľných menách a
- c) na požiadanie zmeniť a previesť do zahraničia finančné prostriedky získané pri bežnej činnosti. Táto zmena a prevod prostriedkov sa umožní bez obmedzení alebo omeškania vo výmennom kurze platnom pre bežné platby v čase predloženia žiadosti o prevod prostriedkov a nepodlieha žiadnym poplatkom s výnimkou bežných manipulačných poplatkov, ktoré banky vyberajú za takéto transakcie.

Intermodálne služby

9. Každá strana umožní leteckým spoločnostiam, ktoré prevádzkujú:

- a) kombinované služby prepravy osôb a nákladu, aby využívali povrchovú pozemnú alebo námornú dopravu v spojení s leteckými dopravnými službami. Letecké spoločnosti môžu poskytovať takúto dopravu prostredníctvom dohôd s povrchovými dopravcami alebo sa môžu rozhodnúť, že si budú povrchovú dopravu zabezpečovať sami;
- b) služby prepravy nákladu, aby využívali bez obmedzenia v súvislosti s leteckými dopravnými službami akúkoľvek povrchovú pozemnú alebo námornú nákladnú dopravu do bodov alebo z bodov na území strán alebo tretích krajín vrátane dopravy na všetky letiská a zo všetkých letísk so zariadením na colné odbavenie a tiež aby v prípade potreby prepravovali náklad pod colným dohľadom podľa uplatniteľných právnych predpisov; v prípade nákladu presúvaného povrchovou dopravou alebo letecky prístup k letiskovému colnému odbaveniu a zariadeniu naň; a aby sa rozhodli, že budú povrchovú dopravu nákladu uskutočňovať sami, s výhradou vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich takúto dopravu, alebo ju budú zabezpečovať prostredníctvom dohôd s inými povrchovými dopravcami vrátane povrchovej dopravy, ktorú prevádzkujú letecké spoločnosti ktorejkoľvek inej krajiny, a
- c) intermodálne služby, aby ich poskytovali za jednu spoločnú cenu za kombinovanú leteckú a povrchovú dopravu za predpokladu, že cestujúci a zasielateľia nie sú uvedení do omylu z hľadiska skutočností týkajúcich sa takejto dopravy.

Tvorba cien

10. Strany umožnia, aby letecké spoločnosti stanovovali ceny voľne na základe slobodnej a spravodlivej hospodárskej súťaže. Žiadna strana neprijme jednostranné opatrenie proti stanoveniu alebo zachovaniu ceny za medzinárodnú dopravu zo svojho územia alebo naň.

11. Strany nevyžadujú, aby sa ceny predkladali leteckým orgánom.

12. Strany povolia, aby letecké orgány rokovali okrem iného aj o cenách, ktoré môžu byť nespravodlivé, neopodstatnené alebo diskriminačné.

Počítačové rezervачné systémy

13. Strany uplatňujú príslušné právne predpisy týkajúce sa prevádzky počítačových rezervачných systémov na svojich územiach spravodlivým a nediskriminačným spôsobom.

Koncesie a označovanie

14. Letecké spoločnosti ktorejkoľvek strany môžu poskytovať letecké dopravné služby leteckej dopravy podľa tejto dohody v súlade s koncesionárskymi dohodami alebo dohodami o označovaní so spoločnosťami vrátane leteckých spoločností za predpokladu, že letecká spoločnosť, ktorá poskytuje letecké dopravné služby je držiteľom príslušného oprávnenia pre trasu, že sú splnené podmienky stanovené podľa vnútroštátnych právnych predpisov a s výhradou schválenia leteckých orgánov.

Prenájom lietadla s posádkou

15. Na účely poskytovania leteckých dopravných služieb podľa tejto dohody a za predpokladu, že letecká spoločnosť, ktorá poskytuje letecké dopravné služby, a prevádzkovateľ lietadla v takýchto opatreniach majú príslušné oprávnenia, letecké spoločnosti strán môžu poskytovať letecké dopravné služby podľa tejto dohody a použiť pri tom lietadlo a posádku, ktoré poskytnú iné letecké spoločnosti vrátane leteckých spoločností z iných krajín, s výhradou schválenia leteckých orgánov. Na účely tohto odseku sa od leteckých spoločností, ktoré prevádzkujú lietadlo, nevyžaduje základné oprávnenie pre trasu.

Charterové/nepravidelné lety

16. Ustanovenia článkov 4 (Investície), 5 (Uplatňovanie zákonov), 6 (Bezpečnosť civilného letectva), 7 (Bezpečnostná ochrana civilného letectva), 8 (Clá, dane a poplatky), 9 (Štatistika), 10 (Záujmy spotrebiteľov), 11 (Dostupnosť letísk, zariadení leteckej dopravy a služieb), 12 (Poplatky za používanie letísk, zariadení leteckej dopravy a služby), 13 (Obchodný rámeč), 14 (Konkurenčné prostredie), 15 (Manažment letovej

prevádzky), 17 (Spoločný výbor) a 18 (Životné prostredie) tejto dohody sa uplatňujú na charterové a iné nepravidelné lety, ktoré prevádzkujú leteckí dopravcovia jednej strany na územie druhej strany alebo z územia druhej strany.

17. Po doručení žiadostí na prevádzkovanie charterových a iných nepravidelných letov strany pri udeľovaní požadovaných oprávnení a povolení leteckému dopravcovi konajú s minimálnym procesným zdržaním.

Článok 14

Konkurenčné prostredie

1. Strany potvrdzujú, že ich spoločným cieľom je spravodlivé a konkurenčné prostredie pre poskytovanie leteckých dopravných služieb. Strany uznávajú, že spravodlivá hospodárska súťaž, ktorej sa zúčastňujú letecké spoločnosti, prebieha s najväčšou pravdepodobnosťou vtedy, keď tieto letecké spoločnosti pôsobia na plne komerčnej báze a nie sú dotované štátom. Uznávajú, že také záležitosti, ako sú napríklad podmienky, za akých sa letecké spoločnosti privatizujú, odstránenie dotácií narušajúcich hospodársku súťaž, rovnocenný a nediskriminačný prístup k letiskovým zariadeniam a službám a počítačovým rezervачným systémom, sú kľúčovými faktormi na dosiahnutie spravodlivého a konkurenčného prostredia.

2. Ak strana zistí, že na území druhej strany sú podmienky, ktoré by nepriaznivo ovplyvnili spravodlivé a konkurenčné prostredie a poskytovanie leteckých dopravných služieb jej leteckej spoločnosti podľa tejto dohody, môže druhej strane predložiť pripomienky. Okrem toho, môže požiadať o zasadnutie spoločného výboru. Strany uznávajú, že miera, do akej môže dotácia alebo iný zásah nepriaznivo ovplyvniť ciele dohody, ktoré sa týkajú konkurenčného prostredia, je oprávnenou témou na diskusiu v spoločnom výbore.

3. V súvislosti s článkom 14 sa môže diskutovať okrem iného o kapitálových injekciách, prerozdeľovaní dotácií, grantoch, zárukách, vlastníctve, daňových úľavách alebo oslobodení od dane, ochrane pred konkurzom alebo poistení ktorýmikoľvek subjektmi štátnej správy. S výhradou článku 14 ods. 4, sa strana po zaslaní oznámenia druhej strane môže obrátiť na zodpovedné subjekty štátnej správy na území druhej strany vrátane subjektov na štátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, aby prerokovali záležitosti týkajúce sa tohto článku.

4. Strany uznávajú spoluprácu medzi ich príslušnými orgánmi pre hospodársku súťaž, ako to dokazuje Dohoda medzi vládou Kanady a Európskymi spoločenstvami o uplatňovaní ich práva upravujúceho pravidlá hospodárskej súťaže podpísaná 17. júna 1999 v Bonne.

5. Ak je strana po konzultáciách v spoločnom výbore presvedčená, že podmienky uvedené v článku 14 ods. 2 pretrvávajú a pravdepodobne budú mať za následok podstatnú nevýhodu alebo ujmu pre ich leteckú spoločnosť alebo spoločnosti, môže prijať opatrenia. Strana môže prijať opatrenia podľa tohto odseku skôr, ako spoločný výbor stanoví postupy a kritériá na prijímanie takýchto opatrení alebo jeden rok odo dňa, keď strany začnú túto dohodu predbežne uplatňovať alebo keď nadobudne platnosť. Každé opatrenie prijaté podľa tohto odseku je vhodné, primerané a jeho rozsah pôsobnosti a trvanie sa obmedzuje na to, čo je nevyhnutne potrebné. Opatrenie je výlučne zamerané na subjekt, ktorý využíva výhody podmienok uvedených v odseku 2 a nie je ním dotknuté právo ktorejkoľvek zo strán prijať opatrenia podľa článku 21 (Riešenie sporov).

Článok 15

Manažment letovej prevádzky

Strany spolupracujú na riešení záležitostí dohľadu a politiky v oblasti bezpečnosti v súvislosti s manažmentom letovej prevádzky s cieľom optimalizovať celkovú efektívnosť, znížiť náklady a zvýšiť bezpečnosť a kapacitu existujúcich systémov. Strany nabádajú svojich poskytovateľov leteckých navigačných služieb, aby naďalej spolupracovali na interoperabilite na účely ďalšej integrácie systémov oboch strán, ak je to možné, znížovali vplyv leteckej dopravy na životné prostredie a aby si v prípade potreby vymieňali informácie.

Článok 16

Predĺženie určenia a oprávnení

1. Každá letecká spoločnosť Kanady alebo členského štátu, ktorá je držiteľom platného určenia od svojej príslušnej vlády podľa dohody o leteckej doprave s Kanadou, ktorá sa nahrádza touto dohodou, sa považuje za leteckú spoločnosť určenú poskytovať letecké dopravné služby.

2. Každá letecká spoločnosť Kanady alebo členského štátu, ktorá je v deň nadobudnutia platnosti tejto dohody držiteľom platnej licencie alebo oprávnenia vydaného leteckými orgánmi strany na účely poskytovania leteckých dopravných služieb, má až do vydania akejkoľvek novej alebo zmenenej a doplnenej licencie podľa tejto dohody aj naďalej všetky oprávnenia stanovené v uvedenej licencií alebo oprávnení a na ich základe má oprávnenie poskytovať letecké dopravné služby, ako sa ustanovuje v tejto dohode.

3. Nič v tomto článku nebráni leteckej spoločnosti strany, ktorá nie je uvedená v odsekoch 1 alebo 2 tohto článku, aby bola určená alebo aby jej bolo udelené oprávnenie poskytovať letecké dopravné služby.

Článok 17

Spoločný výbor

1. Strany týmto ustanovujú výbor zložený zo zástupcov strán (ďalej len „spoločný výbor“).

2. Spoločný výbor určí letecké orgány a iné príslušné orgány pre záležitosti, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, a podporuje kontakty medzi nimi.

3. Spoločný výbor sa schádza podľa potreby a najmenej jedenkrát za rok. O zvolanie zasadnutia môže požiadať každá strana.

4. Strana môže požiadať o zasadnutie spoločného výboru aj na účely konzultácie o akýchkoľvek otázkach týkajúcich sa výkladu alebo uplatňovania tejto dohody a s cieľom usilovať sa o vyriešenie akýchkoľvek znepokojujúcich záležitostí, ktoré prednesie druhá strana. Takéto zasadnutie sa začne v čo najskorší možný dátum, ale najneskôr do dvoch mesiacov odo dňa doručenia žiadosti, ak strany nerozhodnú inak.

5. Spoločný výbor prijíma rozhodnutia, ak sa to výslovne ustanovuje v dohode.

6. Spoločný výbor podporuje spoluprácu medzi stranami a môže posudzovať každú záležitosť v súvislosti s účinnosťou alebo vykonávaním tejto dohody vrátane:

- a) preskúmania podmienok trhu, ktoré ovplyvňujú letecké dopravné služby podľa tejto dohody;
- b) výmeny informácií vrátane poradenstva, pokiaľ ide o zmeny vnútroštátneho práva a politik, ktoré ovplyvňujú dohodu;
- c) zvažovania potenciálnych oblastí ďalšieho rozvoja dohody vrátane odporúčania zmien a doplnení dohody;
- d) odporúčania podmienok, postupov a zmien a doplnení, ktoré sa vyžadujú v prípade nových členských štátov, aby sa stali stranami tejto dohody, a
- e) prerokovania záležitostí, ktoré súvisia s investíciami, vlastníctvom a kontrolou, a potvrdenia, keď sa splnia podmienky na postupné otvorenie prepravných práv, ako je ustanovené v prílohe 2 k tejto dohode.

7. Spoločný výbor rozvíja spoluprácu a podporuje komunikáciu o nových legislatívnych alebo regulačných iniciatívach na úrovni expertov.

8. Spoločný výbor prijíma svoj rokovací poriadok na základe rozhodnutia.

9. Všetky rozhodnutia spoločného výboru sa prijímajú na základe konsenzu.

Článok 18

Životné prostredie

1. Strany uznávajú dôležitosť ochrany životného prostredia pri tvorbe a vykonávaní medzinárodnej leteckej politiky.

2. Bez toho, aby boli dotknuté práva a povinnosti strán podľa medzinárodného práva a dohovoru, každá strana má v rámci vlastnej zvrchovanej právomoci právo prijímať a uplatňovať vhodné opatrenia na riešenie vplyvov leteckej dopravy na životné prostredie za predpokladu, že také opatrenia sa uplatňujú bez rozdielu, pokiaľ ide o štátnu príslušnosť.

3. Strany uznávajú, že pri tvorbe medzinárodnej leteckej politiky sa musia starostlivo zväžiť náklady a prínos opatrení na ochranu životného prostredia. V prípade, že strana posudzuje navrhované opatrenia v oblasti životného prostredia, mala by vyhodnotiť možné nepriaznivé vplyvy na uplatňovanie práv obsiahnutých v tejto dohode a ak sa také opatrenia prijímú, mala by urobiť primerané kroky na zmiernenie akýchkoľvek nepriaznivých vplyvov.

4. Strany uznávajú dôležitosť spolupráce, a to aj v rámci mnohostranných diskusií, pri posudzovaní vplyvov leteckej dopravy na životné prostredie a hospodárstvo, ako aj v záujme zabezpečenia toho, aby boli akékoľvek zmierňujúce opatrenia plne v súlade s cieľmi tejto dohody.

5. Ak sa zavedú opatrenia na ochranu životného prostredia, musia sa dodržiavať normy ochrany životného prostredia, ktoré prijala Medzinárodná organizácia civilného letectva v prílohách k dohovoru, okrem prípadov, keď sa zaevidovali odlišnosti.

6. Strany sa snažia navzájom konzultovať o záležitostiach životného prostredia, ako aj o plánovaných opatreniach, ktoré pravdepodobne podstatne ovplyvnia medzinárodné letecké dopravné služby, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, aby v čo najväčšej možnej miere dosiahli zlučiteľné prístupy. Konzultácie začnú do 30 dní od doručenia takejto žiadosti alebo v akejkoľvek vzájomne stanovenej lehote.

Článok 19

Pracovnoprávne záležitosti

1. Strany uznávajú dôležitosť posúdenia vplyvov tejto dohody na prácu, zamestnanosť a pracovné podmienky.

2. Každá strana môže požiadať o zasadnutie spoločného výboru podľa článku 17 s cieľom prerokovať pracovnoprávne záležitosti uvedené v odseku 1 tohto článku.

Článok 20

Medzinárodná spolupráca

Strany môžu podľa článku 17 predložiť spoločnému výboru záležitosti, ktoré sa týkajú:

a) leteckej dopravy a medzinárodných organizácií;

b) možného vývoja vzťahov medzi stranami a inými krajinami v leteckej doprave a

c) trendov v dvojstranných alebo mnohostranných dohodách

a ak je to možné, aj návrhov na vypracovanie koordinovaných stanovísk v týchto oblastiach.

Článok 21

Urovnávanie sporov

1. V prípade, že medzi stranami vznikne spor týkajúci sa výkladu alebo vykonávania tejto dohody, v prvom rade sa ho usilujú urobiť prostredníctvom formálnych konzultácií v rámci spoločného výboru. Tieto formálne konzultácie sa začnú čo najskôr a bez ohľadu na článok 17 ods. 4 v lehote nie dlhšej ako 30 dní od dátumu doručenia písomnej žiadosti strane, ktorú jej zaslala druhá strana s odvolaním sa na tento článok, pokiaľ strany nerozhodnú inak.

2. Ak sa spor neurovna do 60 dní od doručenia žiadosti o formálne konzultácie, môže sa na základe súhlasu strán postúpiť osobe alebo orgánu na účely rozhodnutia. Ak sa strany takto nedohodnú, spor sa na žiadosť jednej alebo druhej strany predloží na rozhodcovské konanie súdu zloženému z troch rozhodcov v súlade s postupmi stanovenými nižšie.

3. Každá strana sporu vymenuje nezávislého rozhodcu do 30 dní od doručenia žiadosti o rozhodcovské konanie. Do 45 dní od svojho vymenovania títo dvaja rozhodcovia, ktorých určili strany, vymenujú na základe dohody tretieho rozhodcu. Ak niektorá zo strán nevymenuje rozhodcu v stanovenej lehote alebo ak tretí rozhodca nie je vymenovaný v stanovenej lehote, jedna alebo druhá strana môže požiadať predsedu Rady Medzinárodnej organizácie civilného letectva, aby vymenoval potrebného rozhodcu alebo rozhodcov. Ak je predseda rovnakej štátnej príslušnosti ako jedna zo strán, vymenovanie uskutoční služobne najvyššie postavený podpredseda, ktorý nie je vylúčený z uvedeného dôvodu. Tretí rozhodca je vo všetkých prípadoch štátnym príslušníkom tretieho štátu, koná ako predseda súdu a určuje miesto, kde sa uskutoční rozhodcovské konanie.

4. Súd stanoví vlastný rokovací poriadok a časový rozvrh konaní.

5. Súd môže na žiadosť jednej strany nariadiť druhej strane, aby vykonala dočasné nápravné opatrenia do vynesenia konečného rozhodnutia súdu.

6. Súd sa usiluje o vydanie písomného rozhodnutia do 180 dní od doručenia žiadosti o rozhodcovské konanie. Platí rozhodnutie väčšiny členov súdu.

7. Ak súd rozhodne, že nastalo porušenie tejto dohody a zodpovedná strana nenapraví toto porušenie alebo nedosiahne dohodu s druhou stranou sporu o vzájomne uspokojivom riešení do 30 dní od oznámenia rozhodnutia súdu, druhá strana môže pozastaviť uplatňovanie rovnocenných výhod vyplývajúcich z tejto dohody, až kým sa spor neurovlná.

8. Výdavky súdu znášajú strany sporu rovnakou mierou.

9. Európske spoločenstvo a členské štáty konajú na účely tohto článku spoločne.

Článok 22

Zmena a doplnenie

Zmeny a doplnenia tejto dohody môžu strany vykonať v súlade s konzultáciami uskutočnenými v súlade s článkom 17 (Spoločný výbor) tejto dohody. Zmeny a doplnenia vstúpia do platnosti v súlade s podmienkami stanovenými v článku 23 (Nadobudnutie platnosti a predbežné uplatňovanie).

Článok 23

Nadobudnutie platnosti a predbežné uplatňovanie

1. Táto dohoda nadobúda platnosť jeden mesiac odo dňa poslednej diplomatickej nóty, ktorou strany potvrdzujú ukončenie všetkých postupov potrebných na nadobudnutie platnosti tejto dohody. Európske spoločenstvo a členské štáty vymenúvajú Generálny sekretariát Rady Európskej únie na účely tejto výmeny. Kanada doručí Generálnemu sekretariátu Rady Európskej únie diplomatické nóty určené Európskemu spoločenstvu a jeho členským štátom a Generálny sekretariát Rady Európskej únie doručí Kanade diplomatické nóty Európskeho spoločenstva a jeho členských štátov. Všetky členské štáty uvedú v diplomatických nótach Európskeho spoločenstva a jeho členských štátov oznámenie, ktorým potvrdzujú, že ukončili všetky postupy potrebné na nadobudnutie platnosti tejto dohody.

2. Bez ohľadu na odsek 1 tohto článku, strany súhlasia, že túto dohodu budú predbežne uplatňovať v súlade s ustanoveniami vnútroštátneho práva strán od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po dni poslednej nóty, ktorou si strany vzájomne oznámia ukončenie príslušných vnútroštátnych postupov na predbežné uplatňovanie tejto dohody.

Článok 24

Ukončenie platnosti dohody

Ktorákoľvek strana môže kedykoľvek písomne oznámiť diplomatickou cestou druhej strane svoje rozhodnutie ukončiť túto dohodu. Toto oznámenie sa súčasne zašle Medzinárodnej organizácii civilného letectva a Sekretariátu Organizácie Spojených

národov. Platnosť tejto dohody sa skončí jeden (1) rok odo dňa doručenia písomného oznámenia o ukončení druhej strane, pokiaľ nie je toto oznámenie vzaté späť so súhlasom oboch strán pred ukončením tejto lehoty. V prípade, že druhá strana nepotvrdí doručenie oznámenia, oznámenie sa považuje za doručené po uplynutí štrnástich (14) dní odo dňa doručenia oznámenia Medzinárodnej organizácii civilného letectva a Sekretariátu Organizácie Spojených národov.

Článok 25

Registrácia dohody

Táto dohoda a všetky jej zmeny a doplnenia sa po nadobudnutí platnosti tejto dohody zaregistrujú v Medzinárodnej organizácii civilného letectva a na Sekretariáte Organizácie Spojených národov v súlade s článkom 102 Charty Organizácie Spojených národov. Registrácia sa druhej strane oznámi čo najskôr po tom, ako ju potvrdia sekretariáty Medzinárodnej organizácii civilného letectva a Organizácie Spojených národov.

Článok 26

Vzťah k iným dohodám

1. Ak sa strany stanú účastníkmi mnohostrannej dohody alebo schvália rozhodnutie prijaté Medzinárodnou organizáciou civilného letectva alebo inou medzinárodnou medzivládnu organizáciou, ktorá rieši záležitosti, ktoré sú predmetom tejto dohody, konzultujú v rámci spoločného výboru s cieľom určiť, do akej miery majú ustanovenia mnohostrannej dohody alebo rozhodnutia vplyv na túto dohodu a či by sa táto dohoda mala revidovať s cieľom zohľadniť tento vývoj.

2. Počas obdobia predbežného uplatňovania podľa článku 23 ods. 2 (Nadobudnutie platnosti a predbežné uplatňovanie) tejto dohody sa pozastavuje platnosť dvojstranných dohôd uvedených v prílohe 3 k tejto dohode, s výnimkou rozsahu ustanovení prílohy 2 k tejto dohode. Po nadobudnutí platnosti podľa článku 23 ods. 1 tejto dohody táto dohoda nahrádza príslušné ustanovenia dvojstranných dohôd uvedených v prílohe 3 k tejto dohode, s výnimkou rozsahu ustanovení prílohy 2 k tejto dohode.

NA DŮKAZ TOHO nižšie podpísaní splnomocnení zástupcovia, riadne poverení na tento účel, podpísali túto dohodu.

VYHOTOVENÁ dvojmo Bruseli dňa sedemnásteho decembra 2009 v anglickom, bulharskom, českom, dánskom, estónskom, fínskom, francúzskom, gréckom, holandskom, litovskom, lotyšskom, maďarskom, maltskom, nemeckom, poľskom, portugalskom, rumunskom, slovenskom, slovinskom, španielskom, švédskom a talianskom jazyku, pričom každé znenie je rovnako autentické.

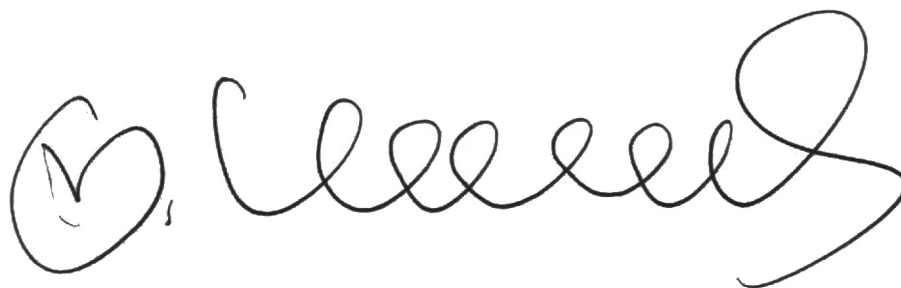
Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

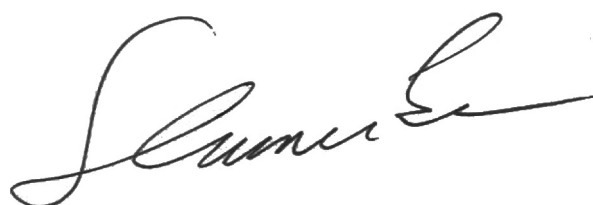
Deze handtekening verbindt eveneens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

За Република България

Za Českou republiku

På Kongeriget Danmarks vegne

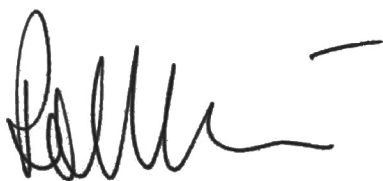

Für die Bundesrepublik Deutschland

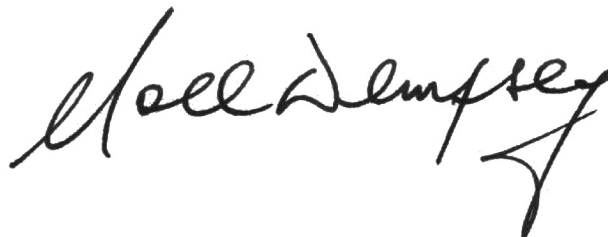

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

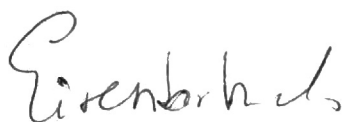
Latvijas Republikas vārdā

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

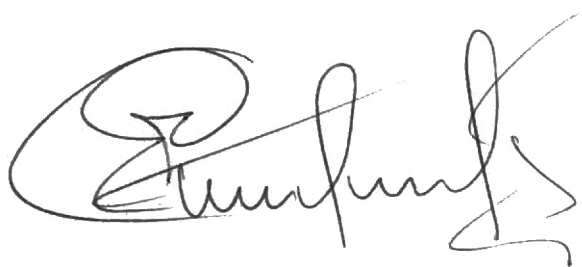
A Magyar Köztársaság részéről

Għal Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

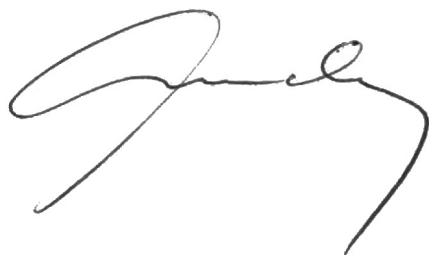
Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical, slightly wavy lines that fan out at the bottom, resembling a stylized 'S' or a series of parallel strokes.

Za Slovenskú republiku

A handwritten signature in black ink, starting with a small 'h' above a series of horizontal, wavy lines that end in a long, sweeping curve to the right.

Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized 'A' followed by a series of horizontal, wavy lines that end in a long, sweeping curve to the right.

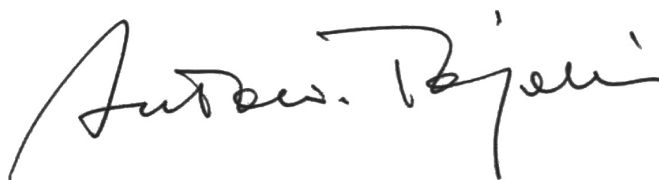
För Konungariket Sverige

A handwritten signature in black ink, starting with a large, stylized 'O' followed by a series of horizontal, wavy lines that end in a long, sweeping curve to the right.

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейската общност
 Por la Comunidad Europea
 Za Evropské společenství
 For Det Europæiske Fællesskab
 Für die Europäische Gemeinschaft
 Euroopa Ühenduse nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Community
 Pour la Communauté européenne
 Per la Comunità europea
 Eiropas Kopienas vārdā
 Europos bendrijos vardu
 az Európai Közösség részéről
 Ghall-Komunità Ewropea
 Voor de Europese Gemeenschap
 W imieniu Wspólnoty Europejskiej
 Pela Comunidade Europeia
 Pentru Comunitatea Europeană
 Za Európske spoločenstvo
 Za Evropsko skupnost
 Euroopan yhteisön puolesta
 På Europeiska gemenskapens vägnar

For Canada
 Pour le Canada

—

PRÍLOHA 1

LETOVÝ PORIADOK

1. Na účely článku 2 ods. 1 písm. c) tejto dohody každá strana umožní leteckým spoločnostiam druhej strany zabezpečiť leteckú dopravu na trasách stanovených nižšie:

a) v prípade leteckých spoločností Kanady:

body pred Kanadou – body v Kanade – medziľahlé body – body v členských štátoch a v rámci členských štátov – body za členskými štátmi;

b) v prípade leteckých spoločností Európskeho spoločenstva:

body pred územím Európskeho spoločenstva – body v členských štátoch – medziľahlé body – body v Kanade a v rámci Kanady – body za územím Kanady.

2. Letecké spoločnosti strany môžu pri ktoromkoľvek lete alebo pri všetkých letoch a podľa ich vlastného uváženia:

a) vykonávať lety v ktoromkoľvek smere alebo v oboch smeroch;

b) kombinovať rôzne čísla letov v rámci letu jedného lietadla;

c) zabezpečovať leteckú dopravu pre body pred územím, medziľahlé body a body za územím, ako aj pre body na území ktorejkoľvek strany, a to v akejkoľvek kombinácii a poradí;

d) vynechať medzipristátie v ktoromkoľvek bode alebo bodoch;

e) presunúť prepravu z ktoréhokoľvek zo svojich lietadiel na ktorékoľvek svoje iné lietadlo bez akéhokoľvek obmedzenia, pokiaľ ide o zmenu typu alebo počtu prevádzkovaných lietadiel v ktoromkoľvek bode;

f) zabezpečovať leteckú dopravu pre body pred ktorýmkoľvek bodom na území tejto strany so zmenou alebo bez zmeny lietadla alebo čísla letu a ponúkať verejnosti a propagovať takéto lety ako priame lety;

g) robiť medzipristátia v ktorýchkoľvek bodoch na území alebo mimo územia jednej alebo druhej strany;

h) vykonávať tranzitnú dopravu v medziľahlých bodoch a v bodoch na území druhej strany;

i) kombinovať prepravu tým istým lietadlom bez ohľadu na to, kde sa táto preprava začína, a

j) poskytovať leteckú dopravu prostredníctvom spoločného označovania liniek v súlade s článkom 13 ods. 3 (Obchodný rámec) tejto dohody

bez obmedzenia smeru alebo geografického obmedzenia a bez straty akéhokoľvek práva prepravy inak povolenej podľa tejto dohody.

PRÍLOHA 2

OPATRENIA TÝKAJÚCE SA DOSTUPNOSTI PRÁV

ODDIEL 1

Vlastníctvo leteckých spoločností oboch strán a kontrola nad nimi

1. Bez ohľadu na článok 4 (Investície) je prípustné, aby štátni príslušníci všetkých ostatných strán mali vlastnícky podiel v leteckých spoločnostiach jednej strany na základe reciprocit a v rozsahu, v akom to umožňujú vnútroštátne právne predpisy Kanady v prípade zahraničných investícií do leteckých spoločností.
2. Bez ohľadu na článok 3 ods. 2 písm. c) (Určenie, oprávnenie a zrušenie) a článok 4 (Investície) tejto dohody sa v súvislosti s vlastníctvom leteckých spoločností a kontrolou nad nimi namiesto článku 3 ods. 2 písm. c) (Určenie, oprávnenie a zrušenie) uplatňuje toto ustanovenie, pokiaľ v právnych predpisoch uvedených v oddiele 2 ods. 2 písm. c) a d) tejto prílohy nie je stanovené inak:

„pokiaľ ide o leteckú spoločnosť Kanady, rozhodujúci vlastnícky podiel v tejto leteckej spoločnosti a efektívna kontrola nad ňou sa nachádza v rukách štátnych príslušníkov Kanady, letecká spoločnosť má licenciu leteckej spoločnosti Kanady a hlavné miesto podnikania v Kanade; pokiaľ ide o leteckú spoločnosť členského štátu, rozhodujúci vlastnícky podiel v tejto leteckej spoločnosti a efektívna kontrola nad ňou sa nachádza v rukách štátnych príslušníkov členských štátov, Islandu, Lichtenštajnska, Nórska alebo Švajčiarska, letecká spoločnosť má licenciu leteckej spoločnosti Spoločenstva a hlavné miesto podnikania na členskom štáte“.

ODDIEL 2

Postupná dostupnosť prepravných práv

1. Letecké spoločnosti strán pri uplatňovaní prepravných práv ustanovených v odseku 2 tohto oddielu využívajú prevádzkovú flexibilitu, ktorú umožňuje odsek 2 prílohy 1.
2. Bez ohľadu na prepravné práva ustanovené v prílohe 1 k tejto dohode:
  - a) ak vnútroštátne právne predpisy oboch strán umožňujú štátnym príslušníkom druhej strany vlastniť a kontrolovať celkovo až 25 percent účastní ich leteckých spoločností s hlasovacími právami, uplatňujú sa tieto práva:
    - i) pokiaľ ide o kombinované služby prepravy osôb a nákladu a služby prepravy výlučne nákladu, v prípade kanadských leteckých spoločností právo zabezpečovať medzinárodnú dopravu medzi ktorýmkoľvek bodmi v Kanade a ktorýmkoľvek bodmi v členských štátoch; v prípade leteckých spoločností Spoločenstva právo poskytovať letecké dopravné služby medzi ktorýmkoľvek bodmi v členských štátoch a ktorýmkoľvek bodmi v Kanade. Okrem toho v prípade kombinovaných služieb prepravy osôb a nákladu a služieb prepravy výlučne nákladu a v prípade leteckých spoločností jednej strany právo zabezpečovať medzinárodnú dopravu z bodov v tretích krajinách do bodov v tretích krajinách cez akékoľvek body na území tejto strany so zmenou alebo bez zmeny lietadla alebo čísla letu a ponúkať verejnosti a propagovať takéto lety ako priame lety;
    - ii) pokiaľ ide o služby prepravy výlučne nákladu, v prípade leteckých spoločností oboch strán právo zabezpečovať medzinárodnú dopravu medzi územím druhej strany a bodmi v tretích krajinách v spojení s dopravou medzi bodmi na svojom území a bodmi na území druhej strany;
    - iii) pokiaľ ide o kombinované služby prepravy osôb a nákladu a služby prepravy výlučne nákladu, v prípade leteckých spoločností oboch strán prevádzkové práva ustanovené v dvojstranných dohodách o leteckej doprave uzavretých medzi Kanadou a členskými štátmi uvedenými v oddiele 1 prílohy 3 a prevádzkové práva uvedené v dohodách, ktoré sa uplatňovali medzi Kanadou a jednotlivými členskými štátmi uvedenými v oddiele 2 prílohy 3. V súvislosti s tým, čo je nad rámec práv piatej slobody uvedených v tomto bode, žiadne obmedzenia okrem geografických obmedzení, obmedzení čo do počtu bodov a presne určených obmedzení frekvencie sa už neuplatňujú, a
    - iv) z dôvodu väčšej istoty práva zahrnuté v bodoch i) a ii) sú dostupné, ak v deň začatia predbežného uplatňovania alebo nadobudnutia platnosti tejto dohody neexistovala žiadna dvojstranná dohoda alebo opatrenie alebo ak práva v dohode, ktoré boli dostupné bezprostredne pred začatím predbežného uplatňovania alebo nadobudnutím platnosti tejto dohody nie sú natoľko liberálne ako práva obsiahnuté v bodoch i) a ii);

- b) ak vnútroštátne právne predpisy oboch strán umožňujú štátnym príslušníkom druhej strany vlastníť a kontrolovať celkovo až 49 percent účastín ich leteckých spoločností s hlasovacími právami, okrem práv uvedených v odseku 2 písm. a) sa uplatňujú tieto práva:
- i) pokiaľ ide o kombinované služby prepravy osôb a nákladu, v prípade leteckých spoločností oboch strán práva piatej slobody sú dostupné v ktorýchkoľvek medziľahlých bodoch a v prípade kanadských leteckých spoločností medzi ktorýmikoľvek bodmi v členských štátoch a ktorýmikoľvek bodmi v iných členských štátoch za predpokladu, že v prípade kanadských leteckých spoločností doprava zahŕňa bod v Kanade, a že v prípade leteckých spoločností Spoločenstva doprava zahŕňa bod v ktoromkoľvek členskom štáte;
  - ii) pokiaľ ide o kombinované služby prepravy osôb a nákladu, v prípade leteckých spoločností Kanady práva piatej slobody sú dostupné medzi ktorýmikoľvek bodmi v členských štátoch a ktorýmikoľvek bodmi v Maroku, Švajčiarsku, Európskom hospodárskom priestore a na území iných členov Spoločného európskeho leteckého priestoru, a
  - iii) pokiaľ ide o služby prepravy výlučne nákladu bez požiadavky vykonávať dopravu do bodu na území tejto strany, v prípade leteckých spoločností strany právo poskytovať medzinárodnú dopravu medzi bodmi na území druhej strany a bodmi v tretích krajinách;
- c) ak vnútroštátne právne predpisy oboch strán umožňujú štátnym príslušníkom druhej strany založiť leteckú spoločnosť na ich území na účely poskytovania vnútroštátnych a medzinárodných leteckých dopravných služieb a v súlade s článkom 17 ods. 5, ods. 6 písm. e) a ods. 9 (Spoločný výbor) tejto dohody, okrem práv uvedených v odseku 2 písm. a) a b) sa uplatňujú tieto práva:
- i) pokiaľ ide o kombinované služby prepravy osôb a nákladu, v prípade leteckých spoločností oboch strán práva piatej slobody sú dostupné do akýchkoľvek bodov za územím bez obmedzenia frekvencie;
- d) ak vnútroštátne právne predpisy oboch strán umožňujú štátnym príslušníkom druhej strany úplné vlastníctvo ich leteckých spoločností a kontrolu nad nimi a obidve strany umožňujú uplatňovanie prílohy 1 v plnom rozsahu v súlade s článkom 17 ods. 5, ods. 6 písm. e) a ods. 9 (Spoločný výbor) tejto dohody a na základe potvrdenia strán prostredníctvom ich príslušných postupov, ustanovenia prílohy 2 sa už neuplatňujú a príloha 1 nadobudne účinnosť.
-

PRÍLOHA 3

DVOJSTRANNÉ DOHODY MEDZI KANADOU A ČLENSKÝMI ŠTÁTMI EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA

ODDIEL 1

Ako je ustanovené v článku 26 tejto dohody, touto dohodou sa pozastavujú alebo nahrádzajú tieto dvojstranné dohody o leteckej doprave medzi Kanadou a členskými štátmi:

- a) Rakúska republika: Dohoda medzi vládou Kanady a spolkovou vládou Rakúska o leteckej doprave, podpísaná 22. júna 1993;
- b) Belgické kráľovstvo: Dohoda medzi vládou Kanady a vládou Belgicka o leteckej doprave, podpísaná 13. mája 1986;
- c) Česká republika: Dohoda medzi vládou Kanady a vládou Českej republiky o leteckej doprave, podpísaná 13. marca 1996; výmena nót, ktorou sa mení a dopĺňa dohoda, podpísaná 28. apríla 2004 a 28. júna 2004;
- d) Dánske kráľovstvo: Dohoda medzi Kanadou a Dánskom o leteckých dopravných službách medzi týmito dvoma krajinami, podpísaná 13. decembra 1949; výmena nót medzi Kanadou a Dánskom týkajúca sa dohody o leteckých dopravných službách podpísanej oboma krajinami 13. decembra 1949 v Ottawe, podpísaná 13. decembra 1949; výmena nót medzi Kanadou a Dánskom, ktorou sa upravuje dohoda o leteckých dopravných službách z roku 1949, podpísaná 16. mája 1958;
- e) Fínska republika: Dohoda medzi vládou Kanady a vládou Fínska o leteckých dopravných službách medzi ich príslušnými územiami a za nimi, podpísaná 28. mája 1990. Výmena nót predstavujúca dohodu, ktorou sa mení a dopĺňa Dohoda medzi vládou Kanady a vládou Fínska o leteckých dopravných službách medzi ich príslušnými územiami a za nimi, podpísaná 28. mája 1990 v Helsinkách, podpísaná 1. septembra 1999;
- f) Francúzska republika: Dohoda o leteckej doprave medzi vládou Kanady a vládou Francúzskej republiky, podpísaná 15. júna 1976, výmena nót medzi vládou Kanady a vládou Francúzskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa dohoda o leteckej doprave podpísaná 15. júna 1976 v Paríži, podpísaná 21. decembra 1982;
- g) Spolková republika Nemecko: Dohoda o leteckej doprave medzi vládou Kanady a vládou Spolkovej republiky Nemecko, podpísaná 26. marca 1973; výmena nót medzi vládou Kanady a vládou Spolkovej republiky Nemecko, ktorou sa mení a dopĺňa dohoda o leteckej doprave podpísaná 26. marca 1973 v Ottawe, podpísaná 16. decembra 1982 a 20. januára 1983;
- h) Helénska republika: Dohoda medzi vládou Kanady a vládou Helénskej republiky o leteckej doprave, podpísaná 20. augusta 1984; výmena nót predstavujúca dohodu medzi vládou Kanady a vládou Helénskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa dohoda o leteckej doprave podpísaná 20. augusta 1984 v Toronte, podpísaná 23. júna 1995 a 19. júla 1995;
- i) Maďarská republika: Dohoda medzi vládou Kanady a vládou Maďarskej republiky o leteckej doprave, podpísaná 7. decembra 1998;
- j) Írsko: Dohoda medzi vládou Kanady a vládou Írska o leteckých dopravných službách medzi týmito dvomi krajinami, podpísaná 8. augusta 1947; výmena nót (19. apríla a 31. mája 1948) medzi Kanadou a Írskom, ktorou sa mení a dopĺňa dohoda o leteckých dopravných službách medzi týmito dvomi krajinami, podpísaná 31. mája 1948; výmena nót medzi Kanadou a Írskom predstavujúca dohodu, ktorou sa mení a dopĺňa príloha k dohode o leteckých dopravných službách z 8. augusta 1947, podpísaná 9. júla 1951. Výmena nót medzi Kanadou a Írskom, ktorou sa upravuje dohoda o leteckých dopravných službách z 8. augusta 1947 medzi týmito dvomi krajinami, podpísaná 23. decembra 1957;
- k) Talianska republika: Dohoda medzi Kanadou a Talianskom o leteckých dopravných službách, podpísaná 2. februára 1960; výmena nót medzi vládou Kanady a vládou Talianskej republiky predstavujúca dohodu, ktorou sa mení a dopĺňa dohoda o leteckých dopravných službách, ako sa upresňuje v dohodnutej zápisnici z 28. apríla 1972, podpísaná 28. augusta 1972;

- l) Holandské kráľovstvo: Dohoda medzi vládou Kanady a vládou Holandského kráľovstva týkajúca sa leteckej dopravy, podpísaná 2. júna 1989; výmena nôt medzi vládou Kanady a vládou Holandského kráľovstva predstavujúca dohodu týkajúcu sa vykonávania nepravidelných (charterových) letov, podpísaná 2. júna 1989;
- m) Poľská republika: Dohoda o leteckej doprave medzi vládou Kanady a vládou Poľskej ľudovej republiky, podpísaná 14. mája 1976; výmena nôt predstavujúca dohodu medzi vládou Kanady a vládou Poľskej ľudovej republiky týkajúcu sa článkov IX, XI, XIII a XV dohody o leteckej doprave podpísanej 14. mája 1976, podpísaná v ten istý deň;
- n) Portugalská republika: Dohoda medzi vládou Kanady a vládou Portugalska o leteckých dopravných službách medzi kanadskými a portugalskými územiami, podpísaná 25. apríla 1947. Výmena nôt medzi vládou Kanady a vládou Portugalska, ktorou sa mení a dopĺňa odsek 3 a 4 prílohy k dohode o leteckých dopravných službách medzi obidvoma krajinami podpísanej 25. apríla 1947 v Lisabone, podpísaná 24. a 30. apríla 1957. Výmena nôt medzi Kanadou a Portugalskom, ktorou sa mení a dopĺňa odsek 7 prílohy k dohode o leteckých dopravných službách medzi obidvoma krajinami, podpísaná 5. a 31. marca 1958;
- o) Rumunsko: Dohoda medzi vládou Kanady a vládou Rumunskej socialistickej republiky o civilnej leteckej doprave, podpísaná 27. októbra 1983;
- p) Španielske kráľovstvo: Dohoda medzi vládou Kanady a vládou Španielska o leteckej doprave, podpísaná 15. septembra 1988;
- q) Švédske kráľovstvo: Dohoda medzi Kanadou a Švédskom o leteckých dopravných službách medzi kanadskými a švédskymi územiami, podpísaná 27. júna 1947; výmena nôt medzi Kanadou a Švédskom dopĺňajúca dohodu o leteckých dopravných službách medzi kanadskými a švédskymi územiami, podpísaná 27. a 28. júna 1947. Výmena nôt medzi Kanadou a Švédskom upravujúca dohodu o leteckých dopravných službách z roku 1947, podpísaná 16. mája 1958, a
- r) Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska: Dohoda medzi vládou Kanady a vládou Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska o leteckých dopravných službách, podpísaná 22. júna 1988.

ODDIEL 2

Na účely prílohy 2 oddielu 2 sú v súlade s pododsekom 2 písm. a) bodom iii) k dispozícii tieto práva:

1. časť – v prípade leteckých spoločností Kanady

V spojení s prevádzkovaním kombinovaných letov na prepravu cestujúcich medzi Kanadou a jednotlivými členskými štátmi a na prevádzkovanie letov určených len na prepravu nákladu majú letecké spoločnosti Kanady tieto práva:

Členský štát	Prepravné práva
Bulharsko	Práva piatej slobody sú k dispozícii v dvoch miestach, ktoré budú určené a ktorým sa môžu poskytovať služby ako medziľahlým miestam do Sofie a/alebo za Sofiou.
Česká republika	Práva piatej slobody sú k dispozícii až v štyroch miestach podľa výberu Kanady, v medziľahlých miestach do Prahy alebo za Prahou a v jednom ďalšom mieste v Českej republike.
Dánsko	Práva piatej slobody sú k dispozícii medzi Kodaňou a: <ul style="list-style-type: none"> a) Amsterdamom a Helsinkami alebo b) Amsterdamom a Moskvou. Amsterdamu sa môžu poskytovať služby ako medziľahlému miestu alebo ako vzdialenejšiemu miestu. Helsinkám a Moskve sa budú poskytovať služby ako vzdialenejšími miestami.
Nemecko	Prepravné práva piatej slobody sa môžu vykonávať medzi medziľahlými miestami v Európe a miestami v Nemeckej spolkovej republike a medzi miestami v Nemeckej spolkovej republike a vzdialenejšími miestami.
Grécko	Práva piatej slobody sú k dispozícii v medziľahlých miestach do Atén a/alebo za Aténami a v dvoch ďalších miestach v Grécku, s vylúčením miest v Turecku a Izraeli. Celkový počet medziľahlých miest a vzdialenejších miest, ktorým sa môžu kedykoľvek poskytovať služby s právami piatej slobody, nepresahuje päť miest, z ktorých môžu byť medziľahlými najviac štyri miesta.
Írsko	Práva piatej slobody sú k dispozícii medzi miestami v Írsku a medziľahlými miestami a medzi miestami v Írsku a miestami za Írskom. Pre všetky lety určené len na prepravu nákladu je k dispozícii právo poskytovať medzinárodnú dopravu medzi miestami v Írsku a miestami v tretích krajinách bez požiadavky poskytovať služby miestu v Kanade.

Členský štát	Prepravné práva
Taliansko	Prepravné práva piatej slobody sú k dispozícii medzi dvoma medzilahkými miestami v Európe a Ríme a/alebo Miláne. Medzilahkým miestam s právami piatej slobody sa môžu takisto poskytovať služby ako vzdialenejším miestam.
Poľsko	Prepravné práva piatej slobody sú k dispozícii medzi Varšavou a dvoma medzilahkými miestami v Európe, ktoré vyberie Kanada z týchto miest: Brusel, Kodaň, Praha, Shannon, Štokholm, Viedeň, Zürich.
Portugalsko	Práva piatej slobody sú k dispozícii medzi miestami v Portugalsku a medzilahkými miestami a medzi miestami v Portugalsku a miestami za Portugalskom.
Španielsko	Práva piatej slobody pre medzilahlé miesta a vzdialenejšie miesta sú k dispozícii: a) medzi Madridom a tromi ďalšími miestami v Španielsku a miestami v Európe, (s vylúčením Mníchova, Dánska, Švédska, Nórska, Talianska a republík bývalého ZSSR) a b) medzi Madridom a iným miestom v Španielsku a miestami v Afrike a na Strednom východe určenými ICAO v dokumente 9060-AT/723. Súčasne sa vykonávajú najviac štyri z práv piatej slobody.
Švédsko	Práva piatej slobody sú k dispozícii medzi Štokholmom a: a) Amsterdamom a Helsinkami alebo b) Amsterdamom a Moskvou. Amsterdamu sa môžu poskytovať služby ako medzilahlému miestu alebo vzdialenejšiemu miestu. Helsinkám a Moskve sa budú poskytovať služby ako vzdialenejším miestam.
Spojené kráľovstvo	Práva piatej slobody sú k dispozícii medzi miestami v Spojenom kráľovstve a medzilahkými miestami a medzi miestami v Spojenom kráľovstve a vzdialenejšími miestami. Pre všetky lety určené len na prepravu nákladu je k dispozícii právo poskytovať medzinárodnú dopravu medzi miestami v Spojenom kráľovstve a miestami v tretích krajinách bez požiadavky poskytovať služby miestu v Kanade.

2. časť – v prípade leteckých spoločností Európskeho spoločenstva

V spojení s prevádzkovaním kombinovaných letov na prepravu cestujúcich medzi jednotlivými členskými štátmi a Kanadou a na prevádzkovanie letov určených len na prepravu nákladu majú letecké spoločnosti Spoločenstva tieto práva:

Členský štát	Prepravné práva
Belgicko	Prepravné práva piatej slobody sú k dispozícii medzi Montrealom a dvoma vzdialenejšími miestami v Spojených štátoch amerických ležiacimi východne od Chicaga vrátane Chicaga a severne od Washingtonu D.C. vrátane Washingtonu D.C.
Bulharsko	Práva piatej slobody sa môžu vykonávať v jednom vzdialenejšom mieste v Spojených štátoch amerických východne od Chicaga s vylúčením Chicaga a severne od Washingtonu D.C. vrátane Washingtonu D.C. Nijaké práva piatej slobody nie sú k dispozícii, ak Montreal a Ottawa majú spoločný terminál. Nijaké práva piatej slobody nie sú k dispozícii v medzilahkých miestach.
Česká republika	Práva piatej slobody sú k dispozícii medzi Montrealom a dvoma vzdialenejšími miestami v Spojených štátoch amerických severne od Washingtonu D.C. vrátane Washingtonu D.C. a východne od Chicaga vrátane Chicaga.
Dánsko	Práva piatej slobody sú k dispozícii medzi Montrealom a Chicagom a medzi Montrealom a Seattlom. Chicagu sa môžu poskytovať služby ako medzilahlému miestu alebo ako vzdialenejšiemu miestu. Seattlu sa môžu poskytovať služby len ako vzdialenejšiemu miestu.
Nemecko	Prepravné práva piatej slobody sú k dispozícii len medzi Montrealom a jedným vzdialenejším miestom na Floride. Ako alternatíva sú prepravné práva piatej slobody k dispozícii medzi Montrealom a dvoma vzdialenejšími miestami v kontinentálnych Spojených štátoch amerických s vylúčením miest v štátoch Kalifornia, Colorado, Florida, Georgia, Oregon, Texas a Washington.
Grécko	Prepravné práva piatej slobody sú k dispozícii medzi Montrealom a Bostonom alebo medzi Montrealom a Chicagom alebo za Torontom do jedného miesta, ktoré určí Helénska republika v Spojených štátoch amerických s vylúčením miest v Kalifornii, Texase a na Floride.

Členský štát	Prepravné práva
Írsko	Práva piatej slobody sú k dispozícii medzi miestami v Kanade a medziľahlými miestami a medzi miestami v Kanade a miestami za Kanadou. Pre všetky lety určené len na prepravu nákladu je k dispozícii právo poskytovať medzinárodnú dopravu medzi miestami v Kanade a miestami v tretích krajinách bez požiadavky poskytovať služby miestu v Írsku.
Taliansko	Prepravné práva piatej slobody sú k dispozícii medzi dvoma medziľahlými miestami na severovýchode Spojených štátov amerických (severne od Washingtonu vrátane Washingtonu, východne od Chicaga vrátane Chicaga) a Montrealom a/alebo Torontom. Medziľahlým miestam s právami piatej slobody sa môžu takisto poskytovať služby ako vzdialenejším miestam.
Poľsko	Prepravné práva piatej slobody sú k dispozícii medzi Montrealom a New Yorkom ako medziľahlým alebo ako vzdialenejším miestom.
Portugalsko	Práva piatej slobody sú k dispozícii medzi miestami v Kanade a medziľahlými miestami a medzi miestami v Kanade a vzdialenejšími miestami.
Španielsko	Práva piatej slobody pre medziľahlé a vzdialenejšie miesta sú k dispozícii: a) medzi Montrealom a tromi ďalšími miestami v Kanade a Chicagom, Bostonom, Philadelphiou, Baltimorom, Atlantou, Dallasom/Ft. Worthom a Houstonom a b) medzi Montrealom a Mexicom City. Súčasne sa vykonávajú najviac štyri z práv piatej slobody.
Švédsko	Práva piatej slobody sú k dispozícii medzi Montrealom a Chicagom a medzi Montrealom a Seattlom. Chicagu sa môžu poskytovať služby ako medziľahlému miestu alebo ako vzdialenejšiemu miestu. Seattlu sa môžu poskytovať služby len ako vzdialenejšiemu miestu.
Spojené kráľovstvo	Práva piatej slobody sú k dispozícii medzi miestami v Kanade a medziľahlými miestami a medzi miestami v Kanade a miestami za Kanadou. Pre všetky lety určené len na prepravu nákladu je k dispozícii právo poskytovať medzinárodnú dopravu medzi miestami v Kanade a miestami v tretích krajinách bez požiadavky poskytovať služby miestu v Spojenom kráľovstve.

ODDIEL 3

Bez ohľadu na oddiel 1 tejto prílohy sa v prípade oblastí, ktoré nie sú zahrnuté do definície „územia“ v článku 1 tejto dohody, naďalej uplatňujú dohody uvedené v písmenách d) Dánske kráľovstvo, f) Francúzska republika, l) Holandské kráľovstvo a r) Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska v súlade s ich podmienkami.

Vyhlasenie Európskeho spoločenstva a jeho členských štátov o dohode o leteckej doprave medzi EÚ a Kanadou, ktoré sa vydá pri podpise

„Európske spoločenstvo a jeho členské štáty v súvislosti s článkom 26 ods. 2 potvrdzujú, že spojenie „pozastavuje sa platnosť dvojstranných dohôd uvedených v prílohe 3 s výnimkou rozsahu ustanovení prílohy 2“ má rovnaký účinok ako tvrdenie, že príslušné ustanovenia dohody majú prednosť pred príslušnými ustanoveniami platných dvojstranných dohôd uvedených v prílohe 3.“

Vyhlasenie Európskeho spoločenstva a jeho členských štátov o dohode o leteckej doprave medzi EÚ a Kanadou, ktoré sa vydá pri podpise

„Európske spoločenstvo a jeho členské štáty spresňujú, že dohoda o leteckej doprave medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Kanadou na strane druhej, najmä v jej článku 8, neustanovuje oslobodenie od dane z pridanej hodnoty (DPH), s výnimkou dane z obratu pri dovoze, a nebráni tomu, aby členské štáty v súlade so smernicou Rady 2003/96/ES zdaňovali letecké pohonné hmoty pri vnútroštátnych letoch alebo letoch v rámci Spoločenstva.“

Predplatné na rok 2010 (bez DPH, vrátane poštovného)

Úradný vestník EÚ, séria L + C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	1 100 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L + C, tlačené vydanie + ročný CD-ROM	22 úradných jazykov EÚ	1 200 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	770 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L + C, mesačný (súhrnný) CD-ROM	22 úradných jazykov EÚ	400 EUR ročne
Dodatok k úradnému vestníku (séria S), Verejné obstarávanie a výberové konania, CD-ROM, dve vydania za týždeň	viacjazyčné: 23 úradných jazykov EÚ	300 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria C – konkurzy	jazyk(-y), v ktorom(-ých) sa konajú konkurzy	50 EUR ročne

Úradný vestník Európskej únie, ktorý vychádza vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie, si možno predplatiť v ktoromkoľvek z 22 jazykových znení. Zahŕňa sériu L (Právne predpisy) a C (Informácie a oznámenia).

Každé jazykové znenie má samostatné predplatné.

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 920/2005 uverejneným v úradnom vestníku L 156 z 18. júna 2005 a ustanovujúcim, že inštitúcie Európskej únie nie sú viazané povinnosťou vyhotovovať všetky právne akty v írskom jazyku a uverejňovať ich v tomto jazyku, sa úradné vestníky uverejnené v írskom jazyku predávajú osobitne.

Predplatné na dodatok k úradnému vestníku (séria S – Verejné obstarávanie a výberové konania) zahŕňa všetkých 23 úradných jazykových znení na jednom viacjazyčnom CD-ROM-e.

Predplatitelia Úradného vestníka Európskej únie môžu získať rôzne prílohy k úradnému vestníku, ktoré sa budú zasielať na základe jednoduchej žiadosti. O vydaní týchto príloh budú informovaní prostredníctvom oznámení pre čitateľov, ktoré sa vkladajú do Úradného vestníka Európskej únie.

Počas roka 2010 sa nosiče CD-ROM nahradia nosičmi DVD.

Predaj a predplatné

Rozličné platené publikácie, rovnako ako aj Úradný vestník Európskej únie, si možno predplatiť a získať u obchodných distribútorov. Zoznam obchodných distribútorov možno nájsť na tejto internetovej adrese:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sk.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) poskytuje priamy a bezplatný prístup k právu Európskej únie. Na stránke si možno prehliadať Úradný vestník Európskej únie, ako aj zmluvy, právne predpisy, judikatúru a návrhy právnych aktov.

Viac sa dozviete na stránke: <http://europa.eu>

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK